

Acord-cadru nr. 23/22.08.2011
pentru evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015
LOT 1 – Evaluări

Contract subsecvent nr. 6
**„Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea
conformității cu Acquis-ul Comunitar“**

RAPORT DE EVALUARE FINAL

Noiembrie 2013

Acest raport a fost elaborat ca rezultat al evaluării independente derulate de către
Consoțiul CPD Ltd. - NTSN CONECT - GEA Strategy & Consulting
contractat în Acordul-cadru nr. 23/22.08.2011, cofinanțat prin
Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007 - 2013

CUPRINS:

REZUMAT.....	5
RAPORT DE EVALUARE.....	30
ÎNTREBAREA DE EVALUARE 1.....	32
ÎNTREBAREA DE EVALUARE 2.....	69
ÎNTREBAREA DE EVALUARE 3.....	103
ÎNTREBAREA DE EVALUARE 4.....	142
CONCLUZII:	159
ANEXA 1 TABELUL DE PREZENTARE A ACQUIS-ULUI CARE NECESITĂ INVESTIȚII, OBIECTIVE ȘI INTERVENȚII DE SPRIJIN	165
ANEXA 2 - GRANTURI SPECIFICE EUROSTAT ACORDATE INSTITUTULUI NAȚIONAL DE STATISTICĂ.....	166
ANEXA 3: METODOLOGIE.....	166
ANEXA 4 LISTA PERSOANELOR INTERVIEWATE.....	172

LISTA TABELELOR:

TABELUL 1 - PREZENTAREA GENERALĂ A MĂSURILOR TRANZITORII:	32
TABELUL 2 – NOUA LEGISLAȚIE DE MODIFICARE SAU CORESPONDENTĂ CU LEGISLAȚIA PRIVIND MĂSURILE TRANZITORII	35
TABELUL 3: DIRECTIVE CU IMPLICAȚII FINANCIARE PENTRU ROMÂNIA ȘI CARE IMPUN INVESTIȚII	39
TABELUL 4: INSTRUMENTE STRUCTURALE CARE SPRIJINĂ TRANSPUNEREA NOULUI ACQUIS, DOMENIUL ENERGETIC	51
TABELUL 5: LEGISLAȚIA RELEVANTĂ ÎN VIGOARE ÎN DOMENIUL MEDIULUI, CARE CORESPUNDE CERINȚELOR ANEXEI VII	53
TABELUL 6: INVESTIȚII STRUCTURALE CARE SUSȚIN CONFORMAREA CU ACQUIS-UL, DOMENIUL MEDIU	62
TABELUL 7: PREZENTAREA GENERALĂ A LEGISLAȚIEI PRINCIPALE A UE ÎN SECTORUL TRANSPORTURILOR.....	64
TABELUL 8: DIRECTIVE CU IMPLICAȚII FINANCIARE PENTRU ROMÂNIA ȘI CARE IMPUN INVESTIȚII	65
TABELUL 9: INSTRUMENTE STRUCTURALE CARE SPRIJINĂ TRANSPUNEREA ACQUIS-ULUI DE TRANSPORT	67
TABELUL 10: PROIECTELE CONTRACTATE ÎN CADRUL AXEI 4 POS CCE - ENERGIE.....	72
TABELUL 11: ACQUIS-CHEIE CORELAT CU SPRIJIN PRIN INSTRUMENTE STRUCTURALE, DOMENIUL ENERGIE	76
TABELUL 12: PRIVIRE GENERALĂ ASUPRA ALTOR INSTRUMENTE DECÂT CELE STRUCTURALE, CARE SPRIJINĂ TRANSPUNEREA NOULUI ACQUIS ÎN DOMENIUL ENERGIEI.....	79
TABELUL 13: ACQUIS-CHEIE CORELAT CU UN ALTFEL SPRIJIN DECÂT PRIN IS - ENERGIE	82
TABELUL 14: SUMELE ALOCATE PRIN INSTRUMENTELE STRUCTURALE POS MEDIU (M€)	85
TABELUL 15: ACQUIS-CHEIE CORELAT CU SPRIJIN PRIN IS - MEDIU	87
TABELUL 16: ACQUIS-CHEIE CORELAT CU ALT TIP DE SPRIJIN DECÂT PRIN INSTRUMENTE STRUCTURALE (IS) - MEDIU.....	92
TABELUL 17 ALOCAREA POS-T PE AXĂ PRIORITARĂ (SUME EXPRIMATE ÎN M€):.....	96
TABELUL 18: ACQUIS-CHEIE CORELAT CU SPRIJIN PRIN IS - TRANSPORT.....	97
TABELUL 19: BUGETUL DE STAT AL ROMÂNIEI.....	99
TABELUL 20: FONDURI EUROPENE DE PRE-ADERARE ȘI POST ADERARE (M€).....	100
TABELUL 21: ÎMPRUMUTURI (BERD, BEI, BANCA CEB) - M€.....	100
TABELUL 22: OBIECTIVE PENTRU MODERNIZAREA DRUMURILOR SECUNDARE.....	115
TABELUL 23: LUCRĂRI REPROGRAMATE.....	115
TABELUL 24: ACQUIS UE, DMI, REALIZĂRI ȘI REZULTATE.....	118
TABELUL 25: OBIECTIVELE EUROPA 2020 – UE 27	143
TABELUL 26: OBIECTIVELE EUROPA 2020 – ROMÂNIA	143
TABELUL 28: RECOMANDĂRI CONSOLIDATE PRIVIND DOMENIILE DE INVESTIȚIE CORELATE CU CERINȚELE ACQUIS-ULUI	161

LISTA ABREVIERILOR:

CT	Cooperare Transfrontalieră
CEB	Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei
CCS	Captarea și stocarea dioxidului de carbon
DAE	Departamentul pentru Afaceri Europene
CE	Comisia Europeană
CEJ	Curtea Europeană de Justiție
UCE	Unitatea Centrală de Evaluare
OUG	Ordonanță de Urgență a Guvernului
CCE	Comitetul de Coordonare a Evaluării
FSE	Fondul Social European
UE	Uniunea Europeană
EUR	Euro
RF	Raport Final
HG	Hotărâre de Guvern
OG	Ordonanță de Guvern
DRU	Dezvoltarea Resurselor Umane
TIC	Tehnologia informației și comunicațiilor
EI	Evaluare Interimară
RI	Raport Inițial
DMI	Domeniu Major de Intervenție
IMA	Instalații Mari de Ardere
AM	Autoritate de Management
MAE	Ministerul Afacerilor Externe
MFE	Ministerul Fondurilor Europene
MPF	Ministerul Finanțelor Publice
SM	State Membre
INS	Institutul Național de Statistică
CSNR	Cadrul Strategic Național de Referință
PO	Program Operațional
AP	Axă Prioritară
SRE	Surse regenerabile de energie
IS	Instrumente Structurale
SUMI	Sistemul Unic de Management al Informației
SIC	Situri de importanță comunitară
APS	Arii de Protecție Specială
POS	Program Operațional Sectorial
PO DCA	Programul Operațional – Dezvoltarea Capacității Administrative
POS Mediu	Program Operațional Sectorial - Mediu
POS CCE	Program Operațional Sectorial – Creșterea Competitivității Economice
TEN-T	Rețeaua Transeuropeană de Transport
TFUE	Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
OT	Ofertă Tehnică
TR	Termeni de referință
UCTE	Uniunea pentru Coordonarea Transportului Energiei Electrice

Rezumat

Raportul de evaluare are ca scop **evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar**. Acest raport include considerații privind **contribuțiile la asigurarea conformității ale investițiilor provenite din alte surse**, precum și **consecințele lipsei de conformitate**. De asemenea, **s-au identificat domeniile în care se pot realiza investiții viitoare prin intermediul Fondurilor Structurale**.

Termenii de referință cuprind patru întrebări de evaluare cu mai multe sub-întrebări, fiecare dintre aceste întrebări fiind tratată în acest Rezumat:

Î1. Care sunt măsurile temporare și derogările menționate în Anexa VII a Tratatului de Aderare și care sunt nevoile de investiții ca urmare a noilor părți de Acquis ce pot sau ar putea fi susținute prin Instrumentele Structurale?

Analiza realizată în cadrul Î1 relevă **un grad ridicat de conformare cu acquis-ul în cazul în cazul măsurilor administrative**. Cea mai mare provocare a fost identificată pentru **domeniile în care se impun investiții semnificative**. Măsurile temporare și derogările menționate în cadrul Anexei VII la Tratatul de Aderare sunt prezentate la finalul prezentei secțiuni, în Tabelul 1 - *Prezentarea generală a măsurilor tranzitorii*.

În timp ce îndeplinirea obligațiilor din Tratatul de Aderare, spre exemplu respectarea prevederilor și a termenelor agreeate, rămâne valabilă, **o mare parte a legislației în vigoare la data elaborării acestuia a fost înlocuită de o nouă legislație**. Noua legislație introdusă, de amendare sau corespunzătoare legislației referitoare la măsurile tranzitorii, este prezentată în Tabelul 2.

Invariabil, noua legislație impune ținte mai ambițioase sau mai stricte. Aceste noi directive contribuie la creșterea nevoilor de investiții, pe care le impune conformarea cu obligațiile Anexei VII la Tratatul de Aderare referitoare la măsurile tranzitorii.

Un volum substanțial de *acquis* a fost introdus de la aderarea României la Uniunea Europeană (UE). O mare parte a acestuia este puțin sau deloc relevantă pentru România în ceea ce privește conformitatea. Sunt chiar și mai puține situațiile în care conformitatea ar putea fi susținută prin investiții din Fondurile Structurale. Majoritatea directivelor și regulamentelor sunt de natură administrativă și, ca atare, exista potențialul ca Programul

Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative (PODCA) să susțină procesul de conformare. Totuși, această observație nu are caracter informativ. Dacă nevoia de finanțare și alocările aferente sunt planificate ținând cont de cerințele legislative, devine clar că **cea mai mare investiție a fost și este necesară pentru domeniile mediu și transporturi, care fac obiectul măsurilor tranzitorii în Tratatul de Aderare. De asemenea, nevoia de investiții în domeniul energiei pentru conformarea cu acquis-ul este evidentă.**

Pentru acquis-ul în domeniul **energiei** nevoile de investiții acoperă următoarele arii:

- Gaze naturale (interconectări și lucrări de modernizare a infrastructurii de transport și de distribuție);
- Electricitate (consolidarea rețelei și contorizarea inteligentă)
- Eficiență energetică;
- Performanța energetică a clădirilor;
- Transport curat și eficient energetic;
- Reducerea emisiilor de CO2 și a altor gaze nocive;
- Instalarea echipamentelor de recuperare a vaporilor de benzină, etapa a II-a;
- Design ecologic pentru produsele care utilizează energie;
- Siguranța operațiunilor petroliere și gaziere offshore;
- Siguranța operațiunilor nucleare;
- Surse regenerabile de energie.

În sectorul **Mediu**, la nivel comunitar, sunt în vigoare 800 de acte normative. Cu toate că există o suprapunere între diferitele domenii de mediu, în sensul că o singură intervenție poate contribui la conformare în mai mult de o arie (de ex. calitatea aerului și emisiile industriale), nevoile de investiție pentru asigurarea conformității cu acquis-ul sunt identificate în următoarele arii:

- Calitatea aerului;
- Controlul poluării industriale;
- Managementul deșeurilor;
- Calitatea apei;
- Protecția naturii;
- Managementul riscului la inundații;
- Protecția naturii.

Fata de situația de la data aderării, domeniile care necesită cele mai semnificative investiții rămân neschimbate.

Pentru sectorul **Transporturi**, nevoia de investiții s-a axat pe **obligatia de conformare cu Directiva 96/53/CE, care presupune modernizarea rețelei de drumuri secundare**. Acest lucru a fost susținut de Programul Operațional Sectorial Transport (POST). Nevoi suplimentare de investiții au apărut ca urmare a legislației comunitare introduse post-aderare. Acestea sunt identificate în următoarele domenii:

- Stabilirea spațiului feroviar unic european, cu standarde de interoperabilitate și de securitate comune;
- Performanța și interoperabilitatea funcției de supraveghere în cadrul Spațiului aerian unic european;
- Interoperabilitate și specificații tehnice pentru sistemele de informații fluviale;
- Instalații de recepție portuare pentru deșeurile generate de nave și reziduurile de încărcătură.

Alte domenii specifice acquis-ului includ capitole, cum ar fi pe piața comună sau politica industrială, în cazul cărora conformarea formală se realizează prin alinierea legislației, în timp ce, de facto, **conformitatea este îndeplinită de către entități private (furnizori de bunuri și servicii), care trebuie să își adapteze produsele pentru a respecta anumite reglementări** (cum ar fi mecanismele de frânare auto și alte cerințe legate de siguranță). Cu toate că această conformitate este de natură indirectă și nu se încadrează în sfera de aplicare a acestei evaluări, trebuie menționat faptul că unele investiții ar fi putut fi sprijinite prin intermediul Instrumentelor Structurale, deși nu este posibilă identificarea și analizarea lor din punct de vedere statistic.

Concluzii

În timp ce multe dintre prevederile Anexei VII a Tratatului de Aderare fac referire la aspecte administrative și nu au fost necesare investiții semnificative pentru a asigura conformitatea cu acquis-ul, **în ceea ce privește sectoarele Mediu și Transporturi au fost necesare investiții semnificative**.

De la data aderării, **au apărut obligații noi care necesită investiții semnificative și în sectorul Energetic** – determinate în mare măsură de acquis-ul de mediu și de spectrul schimbărilor climatice.

O mare parte din legislația în vigoare la momentul semnării Tratatului de Aderare, care a impus investiții pentru asigurarea conformității, a fost înlocuită de noi dispoziții, invariabil mai stricte și care necesită investiții suplimentare. Cele trei domenii - **Energie, Mediu și**

Transporturi - vor continua să domine nevoile de investiții în ceea ce privește respectarea acquis-ului în viitorul apropiat și îndepărtat.

Î2. Care dintre nevoile identificate la Î1 sunt finanțate prin Instrumentele Structurale sau din alte surse (ex. Fonduri publice – Buget național, Bugete locale, BEI, BERD)? Care sunt alocările (Axe Prioritare/ Domenii Majore de Intervenție) din Instrumentele Structurale care finanțează aceste nevoi?

Drept răspuns la Î2, a fost elaborată și prezentată ca anexă la raportul principal o listă cuprinzătoare de intervenții, cu finanțarea aferentă. Au fost identificate peste 1.000 de proiecte care ar putea fi corelate cu legislația comunitară specifică și care necesită investiții pentru conformare.

Exceptând cele trei sectoare care necesită investiții masive - Energie , Mediu și Transporturi - nu a fost posibilă identificarea unor finanțări semnificative care să sprijine în mod direct conformitatea cu acquis-ul. **Pot fi realizate investiții sau accesate împrumuturi pentru a sprijini inițiativele care urmăresc concordanța cu acquis-ul, dar acest lucru ar reprezenta cazuri izolate.** Sarcina a fost aceea de a identifica intervențiile programate întreprinse în scopul conformării cu acquis-ul, sau care, *de facto*, realizează acest lucru. **În majoritatea cazurilor, programele și proiectele nu sunt special concepute în scopul asigurării conformității cu acquis-ul. Excepții evidente sunt prevederile Programelor Operaționale Sectoriale de Mediu și Transporturi, în cadrul cărora finanțarea a fost orientată către măsurile tranzitorii ale Anexei VII.** Prin urmare, decizia de includere sau nu a unei inițiative a ținut seama de gradul de susținere a intervențiilor realizate pentru conformitatea cu acquis-ul. Principalul argument a fost riscul ca includerea sau excluderea unei intervenții să inducă în eroare în ceea ce privește sfera de cuprindere a evaluării.

Pentru conformarea cu acquis-ul, în ceea ce privește **măsurile administrative menționate în Anexa VII referitoare la măsurile tranzitorii, s-a constatat că acestea au fost realizate fără a fi nevoie de investiții suplimentare.** Pentru noul acquis, în general, există un număr mare de directive și regulamente care fac referire la introducerea, actualizarea sau armonizarea procedurilor la nivelul statelor membre. Transpunerea efectivă a legislației UE se face prin adaptarea legislației naționale și prin actualizarea de către instituțiile responsabile a procedurilor de lucru, regulamentelor interne, formularelor și proceselor. Acest lucru poate fi însoțit de măsuri de sprijin, cum ar fi formarea profesională sau achiziționarea de echipamente noi, care pot fi finanțate prin proiecte în cadrul PODCA sau

prin alte măsuri specifice. Cu toate acestea, utilizarea fondurilor este mai mult oportunistă, bazată mai degrabă pe disponibilitate, decât pe nevoia utilizării acestora. Singurul exemplu în care a existat o utilizare sistematică a fondurilor UE a fost acela al granturilor acordate Institutului Național de Statistică legate de solicitările specifice ale Eurostat.

În mod indirect, acquis-ul UE ar putea genera nevoi de investiții pentru companii sau alte părți interesate, în vederea conformării cu noile reguli, reglementări sau standarde. Investițiile pentru înlocuirea sau modernizarea echipamentelor sau proceselor tehnologice pot fi finanțate din Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice (POS CCE). Deoarece nu există nici o referință (sau limitare) în instrucțiunile oferite solicitanților, care pot face legătura între proiect și acquis, nu a fost posibilă determinarea existenței unor astfel de proiecte finanțate în cadrul POS CCE. Cu toate acestea, se poate spune că **toate tipurile de proiecte POS CCE contribuie pozitiv la atingerea obiectivelor orizontale, cum ar fi eficiența energetică și conformitatea cu standardele UE.**

După cum se poate intui, situația pentru sectoarele energie, mediu și transporturi este complexă.

În ceea ce privește sectorul **Energie**, domeniul principal de sprijin al instrumentelor structurale a fost prin POS CCE, Axa Prioritară 4. Sprijinul a vizat trei domenii: eficiența energetică, transportul și distribuția energiei și sursele regenerabile de energie. Finanțare suplimentară a fost realocată în cadrul Programului Operațional Regional (POR). De asemenea, a existat finanțare alocată în cadrul PODCA, însă care a sprijinit doar indirect acquis-ul energetic.

În ceea ce privește sprijinul prin instrumente non-structurale, pentru sectorul energetic finanțarea primară s-a realizat prin Banca Europeană de Investiții (BEI), Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), Fondul Român pentru Eficiența Energiei, bugetul național și granturi bilaterale.

Sectorul **Mediu** are dedicat POS Mediu.

Axa Prioritară (AP) 1 - apa și apa uzată au cea mai mare alocare - 61%, urmate de sectorul managementul deșeurilor (AP 2/Domeniul Major de intervenție (DMI) 2.1), cu 18,6% din fonduri. **Domeniile apă și deșeuri ridică de departe cele mai mari provocări și necesită cele mai mari investiții pentru a asigura faptul că obligațiile prevăzute în Tratatului de Aderare sunt îndeplinite și conformarea cu acquis-ul relevant este realizată.** Prin urmare, alocările nu sunt disproporționate. În timp ce alocarea pentru deșeuri a fost considerată suficientă pentru toate cele 42 de planuri integrate de management al

deșeurilor, alocarea pentru apă/apă uzată a fost estimată la doar o treime din necesarul de investiții.

Alte instrumente financiare non-structurale au fost alocate prin Life +, Fondul Global de Mediu (FGM), Mecanismul Financiar al Spațiului Economic European (SEE), Controlul Integrat al Poluării cu Nutrienți (CIPN), finanțat de Banca Mondială (BM) și prin Fondul de Mediu.

Conformitatea cu acquis-ul de **transport** este sprijinită de POS Transport și de bugetul național. Finanțarea este alocată ținând cont de modul de transport: rutier, feroviar, aerian, naval. Finanțarea „moștenită” de la fondurile de pre-aderare continuă să își aducă contribuția, iar fondurile naționale alocate sunt de asemenea semnificative. Au fost accesate credite BERD, BEI și de la Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei (CEB), care sunt incluse în Planul Național de Infrastructură.

Concluzii

Pe durata perioadei de programare 2007 - 2013 aferentă Fondurilor Structurale și de Coeziune (FSC), sectoarelor **mediu** și **transporturi** le-au fost alocate finanțări considerabile în cadrul programelor operaționale respective, care au abordat în mod direct nevoile de investiții ce decurg din obligațiile prevăzute în Tratatul de Aderare. Cu toate acestea, sumele nu au fost suficiente pentru a satisface în totalitate aceste nevoi de investiții. Unele dintre investițiile necesare în sectorul energetic au fost realizate prin POS CCE. Cu toate acestea, **nu există o abordare sistematică cu privire la alocarea de fonduri destinate conformării cu acquis-ul. Programele și proiectele sunt inițiate în conformitate cu planificarea strategică și prioritățile inerente Programelor Operaționale.** În măsură covârșitoare, respectarea acquis-ului se referă la aspecte administrative și tehnice legate de transpunere. Cu toate acestea, în domeniile în care este nevoie de investiții, acestea impun un volum considerabil de fonduri. Pe lângă finanțarea prin FSC, au fost utilizate fonduri naționale, inclusiv prin credite bancare de la Instituții Financiare Internaționale (IFI), precum și alte tipuri de sprijin IFI.

Î3. Care este progresul actual și cel previzionat pentru DMI-urile/ proiectele relevante, identificate la Î2? Care sunt perspectivele României de a atinge țintele identificate la Î2 pentru proiectele finanțate din Instrumentele Structurale și pentru cele din fonduri publice? În cazul neatingerii acestor ținte care ar putea fi consecințele rezultate din această ipoteză?

În cursul acestei evaluări, a devenit evident că, pentru cazul în care sunt necesare investiții pentru conformarea cu acquis-ul, nu există o monitorizare sistematică și unitară a progreselor realizate. Cu toate acestea, Ministerul Afacerilor Externe realizează un raport de progres al stadiului îndeplinirii obligațiilor prevăzute în măsurile tranzitorii specificate în Anexa VII la Tratatul de Aderare. De asemenea, ministerele de resort sunt extrem de informate cu privire la prevederile acquis-ului care intră sub auspiciile acestora, care sunt nevoile noi care apar și ce măsuri trebuie adoptate. Deși această observație nu face obiectul prezentei evaluări, pare precaută sugestia de a lua în considerare atribuirea de responsabilități privind monitorizarea performanței și nevoii de investiții comparativ cu obligațiile generate de acquis, unui organism central.

Exceptând sectoarele Energie, Mediu și Transporturi, cea mai mare parte a legislației UE necesită mai degrabă proceduri care să fie puse în aplicare, decât ținte care să fie atinse. Transpunerea majorității directivelor a fost /urmează să fie realizată printr-un proces administrativ, care vizează adaptarea procedurilor interne ale instituțiilor responsabile sau urmărirea punerii în aplicare a unor sarcini operaționale. Cu toate că, de la caz la caz, poate fi necesară consolidarea capacității administrative sau modernizarea infrastructurilor de tehnologie a informației, nu au existat cazuri în care să fie necesare investiții semnificative.

În general, au fost abordate problemele administrative prezentate în Anexa VII la Tratatul de Aderare, iar obligațiile restante sunt în sectoarele mediu și transporturi (și problema stocurilor de țiței). Cerințele suplimentare ulterioare ale acquis-ului de mediu și energie, precum și îndeplinirea obligațiilor din Anexa VII reprezintă domeniile în care au fost necesare și realizate investiții semnificative pentru a asigura progresul către conformitatea cu acquis-ul.

Cât timp sunt în desfășurare procedurile privind încălcarea dreptului comunitar pentru sectorul **Energie**, cu privire la liberalizarea piețelor de electricitate și gaz, acest lucru este mai mult o problemă politică decât una de investiții. Pentru a satisface cerința de „a asigura o aprovizionare sigură și eficientă pe termen lung” se realizează investiții considerabile în rețeaua de transport și distribuție a **energiei electrice** prin POS CCE, precum și prin credite BEI și BERD. Transelectrica, compania națională de transport al energiei electrice, implementează un plan de dezvoltare cu orizont 2019. Unii indicatori inițiali ai POS CCE au fost abandonati (de exemplu, proiectele pentru reducerea impactului asupra mediului al instalațiilor de ardere de dimensiuni mari) și alte informații nu sunt disponibile, astfel încât nu este posibilă o evaluare exactă. Cu toate acestea, dificultatea curentă pentru rețeaua de

transport a energiei electrice rezultă din proliferarea surselor de energie regenerabilă. Pentru conectarea surselor regenerabile și pentru adaptarea la natura intermitentă a acestora este nevoie de o infrastructură suplimentară. De asemenea, furnizarea intermitentă necesită co-generarea în sistem "back-up".

În ceea ce privește obligațiile referitoare la interoperabilitate, România are conexiuni electrice cu toate țările vecine.

Infrastructura de **gaze naturale** este învechită și necesită întreținere și modernizare. Dintr-un total de 1.238 de stații de măsurare a gazelor, 948 au fost echipate în 2012 cu sisteme SCADA. Ținta de 150 km de rețea de distribuție extinsă și modernizată a fost depășită, fiind executați 207 km de lucrări. În prezent, România are un singur interconector operațional (cu Ungaria), însă acesta nu este bidirecțional, conform cerințelor. Sunt în curs de construire conducte pentru legături cu Bulgaria și Republica Moldova.

Începând cu anul 2011, România a realizat și a depășit obiectivul stabilit prin Directiva privind sursele regenerabile de energie (2009/28/CE) în ceea ce privește cota de **energie din surse regenerabile** în consumul final de energie. Capacitatea actuală instalată este de 3.000 MW, 301 MW fiind instalați cu sprijin POS CCE. Cu toate acestea, progresul înregistrat de România în vederea atingerii unei cote de 10% de energie din surse regenerabile utilizată în transport (în conformitate cu aceeași directivă) a fost lent și necesită eforturi suplimentare pentru a fi accelerat. În 2011, ponderea biocarburanților utilizați în transport a fost de doar 2%.

Proceduri privind încălcarea dreptului comunitar sunt în curs de desfășurare în ceea ce privește **eficiența energetică** a clădirilor. Guvernul a elaborat o propunere legislativă, iar Programul Național Multianual privind Creșterea Performanței Energetice la Blocurile de Locuințe continuă, în cadrul POR fiind alocate fonduri suplimentare din economii și realocări din alte DMI.

În ceea ce privește conformarea cu acquis-ului de **mediu**, Anexa VII a Tratatului de Aderare detaliază cerințele și calendarul pentru alimentarea cu **apă potabilă și epurarea apelor uzate**. Până în 2018, țintele sunt incrementale. Până la jumătatea anului 2013, 149 de localități au fost susținute prin proiecte de alimentare cu apă și 40 de stații de epurare a apelor uzate au fost sau sunt construite sau reabilite. Acest lucru indică faptul că POS Mediu a atins 78% din obiectivul pentru 2012 referitor la alimentarea cu apă și 33% din ținta referitoare la instalațiile de tratare a apelor uzate. În 2012, nivelul de colectare a încărcăturii organice biodegradabile din apele uzate a fost de 58,95%, iar nivelul epurării a fost de 48,32%. Ținta pentru 2013 este de 69% pentru colectarea apelor uzate și de 61% pentru epurarea apelor uzate în aglomerările cu o populație mai mare de 10.000 de locuitori. Având

în vedere că între 2007 și 2012 au fost înregistrate creșteri de doar 12% pentru colectare și, respectiv 11 % pentru epurare, se pare că ar putea exista un deficit față de ținta asumată pentru 2013. Noua legislație cu privire la tratament terțiar impune o dificultate suplimentară.

Pentru managementul deșeurilor, POS Mediu are în vedere 37 de proiecte, iar scopul este ca sistemele de **management integrat al deșeurilor** să fie răspândite în întreaga țară. În prezent, 24 de proiecte sunt în curs de implementare și 13 în curs de pregătire /aprobare. În perioada 2004-2012, activitățile au încetat la 190 de gropi de gunoi neconforme și, pentru majoritatea, închiderea este un rezultat al sistemelor de management integrat al deșeurilor, susținute în cadrul POS Mediu. În prezent aproximativ 50 de gropi de gunoi neconforme nu și-au încetat încă activitatea, termenul limită fiind 2017. La ora actuală, sunt în funcțiune 33 de gropi de gunoi conforme. Obiectivul stabilit pentru 2010 este reducerea cu 25% a cantității de deșeuri biodegradabile depozitate în gropi de gunoi, comparativ cu anul 1995, iar pentru procesarea deșeurilor biodegradabile reducerea a fost de 37%. Țintele de reciclare au fost îndeplinite, mai puțin cele pentru deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE).

Conformarea cu directivele privind habitatele și păsările este sprijinită prin asistența oferită **siturilor Natura 2000**. În prezent, au fost elaborate 272 de planuri de management, din care 5 au fost aprobate. Numărul total de planuri acoperă aproximativ jumătate din siturile Natura 2000. Nu există asemenea obiective ale acquis-ului, dar există o cerință de a progresa spre o stare favorabilă de conservare. Planurile de management sunt considerate mecanismul pentru a realiza acest deziderat.

POS Mediu sprijină gestionarea riscului de inundații. Toate bazinele hidrografice au planuri de gestionare a riscului de inundații. Aceasta este o cerință a directivei relevante în cauză, dar, în special pentru România, punerea în aplicare a măsurilor de prevenire a inundațiilor aduce beneficii suplimentare numeroase și practice.

Șapte termocentrale sunt în curs de reabilitare. La finele anului 2012, 23 de instalații de incinerare a deșeurilor periculoase erau operaționale, și anume în cazul a 8 operatori care incinerează propriile deșeuri și 15 care incinerează deșeuri pentru terți. Au fost realizate 7 lucrări de coincinerare a cimentului. Instalațiile vechi de incinerare a deșeurilor medicale au fost închise în conformitate cu planul asumat. Sunt îndeplinite astfel obligațiile asumate prin Tratatul de Aderare.

În ceea ce privește **Transporturile**, Anexa VII la Tratatul de Aderare prevede modernizarea drumurilor secundare pentru a rezista unei sarcini de 11,5 tone pe osie. Ținta pentru 2013 a fost de 8.260 km și pentru 2011 de 7.289 km. Realizarea efectivă pentru anul 2011 a fost de

6.028 km. Având în vedere deficitul, ținta aferentă anului 2013 a fost redusă la 7.886 km. Se așteaptă din partea Comisiei Europene (CE) aprobarea acestei abateri de la angajamentul Anexei VII.

Absența indicatorilor intermediari pentru sectorul transporturilor și lipsa datelor de monitorizare generează dificultăți în stabilirea progresului actual. În timp ce sunt investite fonduri considerabile, obiectivele de atins sunt asumate pentru viitor. Potrivit raportului TEN-STAC (Scenarii, prognoze și analize de trafic al coridoarelor aferente TEN-T), indicatorii de rezultat pot fi cuantificați doar utilizând un model de transport (pachet de software specific) pentru România. Chiar și așa, aceasta ar necesita, de asemenea, o măsurare anuală a traficului pentru calibrarea acestui model de transport. În prezent, un model de transport este în curs de elaborare în cadrul Master Planului General de Transport al României.

Consecințele lipsei de realizare a obiectivelor aferente programelor /proiectelor /măsurilor, care să contribuie la transpunerea și implementarea acquis-ului, vor avea, evident, un impact direct atât asupra nivelului de armonizare legislativă în cadrul UE, cât și asupra conformării cu acquis-ul comunitar de către România. Lipsa de conformare cu acquis-ul UE produce, de asemenea, consecințe juridice, constând în răspunderea juridică și, prin procedura privind încălcarea dreptului comunitar, poate genera consecințe economice, prin sancțiuni. De asemenea, există consecințe inevitabile de ordin funcțional, care afectează cetățenii și activitățile comerciale la nivelul UE.

Tratatele fondatoare ale UE au prevăzut procedura privind încălcarea dreptului comunitar, în prezent, prin articolele Tratatului privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE). România este parte la procedura EU Pilot. **EU Pilot este principalul instrument al CE de a comunica cu statele membre cu privire la aspecte legate de punerea corectă în aplicare a legislației UE într-un stadiu incipient (înainte de a fi inițiată o procedură privind încălcarea dreptului comunitar).** Acest lucru oferă statului membru posibilitatea de a se conforma voluntar cu poziția CE, fără a fi necesară inițierea unei proceduri formale de încălcare a dreptului comunitar. Prima etapă constă în transmiterea de către CE a unei „scrisori de somare” prin care se solicită statului membru să își prezinte observațiile. În funcție de răspuns, CE poate trimite ulterior un „aviz motivat”, care prezintă cazul pentru care se consideră că a existat o încălcare și specifică un interval de timp pentru ca statul membru să se conformeze. În cazul în care statul membru nu reușește să realizeze acest lucru, CE poate decide să înainteze cazul Curții Europene de Justiție (CEJ), care poate aplica sancțiuni financiare. Acestea sunt calculate pe baza unei rate fixe de 630 euro /zi, înmulțită cu un coeficient între 1 și 3, aferent duratei încălcării și înmulțit cu un coeficient de gravitate

între 1 și 20, adaptată în continuare în funcție de un coeficient invariabil referitor la circumstanțele particulare cu privire la fiecare stat membru.

Formula matematică este:

$$[640 \text{ €} \times (\text{coef. } 1 - 3) \times (\text{coef. } 1 - 20) \times 3,38]$$

În prezent, pentru sume forfetare, rata fixă este de 210 euro /zi, care se înmulțește cu un coeficient între 1 și 20 pentru gravitatea încălcării, adaptată cu un coeficient invariabil pentru fiecare stat membru și împărțită la numărul de zile cât a durat încălcarea.

Formula matematică este:

$$[210 \text{ €} \times (\text{coef. } 1 - 20) \times 3,38: (\text{numărul zilelor de încălcare})]$$

România a aderat la EU Pilot la începutul anului 2011 și, până la sfârșitul aceluși an, au fost deschise în sistem 64 de cazuri referitoare la România. Cu toate acestea, în 2012, România a avut deschise 44 de cazuri de încălcare a dreptului comunitar, însă fără trimitere la CEJ. Acest lucru poate fi o dovadă atât a faptului că EU Pilot își îndeplinește funcția sa inductivă, cât și că România a reușit să respecte, în cele din urmă, cerințele UE înainte de faza critică a sesizării la Curte. Cazurile deschise împotriva României în cadrul EU Pilot vizează un spectru larg de sectoare și, în general, se referă la transpunerea cu întârziere sau parțială a directivelor și /sau punerea în aplicare a acestora, mai degrabă decât a fi legate de nevoile de investiții în aceste domenii specifice. **Prezentul raport de evaluare nu poate anticipa hotărârile CEJ sau sancțiunile /sumele forfetare care vor fi impuse României.** Mai mult decât atât, nu există nici un indiciu în jurisprudența CEJ cu privire la valorile specifice aferente sancțiunilor /sumelor forfetare, care ar putea fi folosite în mod obișnuit sau în general în anumite domenii sau sectoare ale acquis-ului. Mai degrabă, criteriile utilizate de către CEJ în scopul de a stabili valoarea sancțiunilor aplicate sunt corelate cu comportamentul statului membru în cauză: lipsa de voință în transpunerea legislației, percepută ca neglijarea sistematică sau intenționată a punerii sale în aplicare atrage pedepse mai aspre, în timp ce simpla transpunere cu întârziere, din cauza unor factori circumstanțiali, poate duce chiar la iertare totală.

Exprimate în cifre, în cazul specific al României, sancțiunile pot varia între 2.163 € - 129.792 € / zi, în timp ce sumele forfetare au un plafon minim de 1.740.000 € și pot crește atât cât consideră adecvat Curtea. Este important de menționat că CEJ a stabilit deja că sancțiunile și sumele forfetare pot fi aplicate cumulativ și a recurs deja la astfel de sancțiuni cumulative.

Din punct de vedere funcțional, consecințele frecvente ale neîndeplinirii obligațiilor referitoare la acquis sunt calculate prin atribuirea unei valori monetare economiilor pierdute din cauza lipsei de conformare. Pentru sectorul transporturilor, calculele se pot baza pe economiile pierdute ca urmare a potențialei reduceri a timpului de călătorie, reducerii numărului de accidente și a costurilor de mediu. Economii de mediu pot fi atribuite beneficiilor asupra sănătății, economiilor provenite din reducerea costurilor cu resursele, beneficiilor asupra ecosistemului (în cazul în care există dorința de a plăti), beneficiilor sociale (confort) și beneficiilor obținute prin creșterea ocupării forței de muncă și, să spunem, turismului. Aceleași principii pot fi aplicate sectorului energetic în ceea ce privește generarea tradițională a energiei prin intermediul IMA și valoarea securității energetice poate fi de asemenea luată în considerare. Această abordare, de atribuire a unei valori monetare unor produse care nu au un preț de piață, a fost controversată atunci când a fost inițial introdusă și necesită resurse considerabile pentru a fi efectuată chiar și pentru o singură politică sau intervenție.

Calcule similare sunt realizate pentru rutele de transport: atribuirea de valori monetare pentru reducerea timpului de călătorie, pentru siguranță, pentru contribuția la încălzirea globală, pentru intermodalitate și reechilibrarea modală. Un exemplu bazat pe acest model constată că întârzierile în construirea unei căi ferate între Curtici și Brașov generează „pierderi” de 120 milioane € pe an.

Concluzii

În general, progrese semnificative au fost realizate în ceea ce privește respectarea prevederilor Tratatului de Aderare. În cazurile în care a fost nevoie de investiții, acest lucru a fost prevăzut, în general, pe termen-lung și progresiv - cea mai lungă perioadă de tranziție fiind până în 2018. În domeniile care necesită investiții substanțiale planificarea s-a bazat pe un program de investiții pe termen lung. Lucrările de infrastructură substanțiale nu au putut fi finalizate peste noapte. Multe dintre proiectele de mare amploare au cuprins o multitudine de contracte interdependente. Este aproape natura programării să fie stabilite obiective ambițioase și devine aproape inevitabil ca unele derapaje să apară.

Pentru infrastructura rețelelor de energie electrică și gaze există definite câteva obiective, însă sunt mai degrabă generale în ceea ce privește securitatea aprovizionării, interoperabilitatea și eficiența. Obiectivele intermediare, stabilite în mod unilateral, au fost realizate, deși este nevoie de investiții considerabile în anii următori. Oarecum ironic, **atingerea obiectivelor pentru producerea de energie din surse regenerabile (eoliană și solară) a creat o povară nouă pentru rețeaua de transport de energie electrică,**

având în vedere că se impune construcția de infrastructură nouă, pentru a transmite energia electrică de unde este generată și nu este dorită, unde poate fi utilizată și pentru a încorpora furnizarea intermitentă. Sunt necesare alte măsuri în acest sector, care vor genera costuri, dar termenele vizate sunt, în general, stabilite undeva în viitor, obiectivele sunt mai generice și măsurile care trebuie adoptate mai flexibile.

Provocările principale pentru sectorul de mediu sunt alimentarea cu apă și tratarea apelor uzate și, respectiv, managementul deșeurilor. Au fost înregistrate progrese importante în sectorul apă, operatorii fiind organizați, accesul la apă potabilă asigurat și stațiile de tratare a apelor uzate construite și /sau reabilitate. Este discutabil dacă termenele țintă vor fi îndeplinite, însă nivelurile de alimentare sunt pe cale de a fi atinse. Pot apărea provocări suplimentare, cu cerințe mai stricte de îndeplinit în conformitate cu noua legislație și cu un volum de muncă în creștere pe măsura creșterii captării geografice. Managementul deșeurilor este mai problematic, fiind necesare eforturi suplimentare pentru a asigura închiderea depozitelor de deșeuri neconforme și construirea de gropi de gunoi ecologice. Țintele de reciclare au fost atinse, mai puțin cele referitoare la deșeurile electronice (DEEE). Au fost sprijinite și alte domenii de intervenție care contribuie la respectarea acquis-ului și, în general, progresele au fost satisfăcătoare.

Deși lipsa indicatorilor intermediari face dificilă evaluarea stadiului actual, **sectorul transporturilor a fost mai problematic, cu întârzieri notabile în construcția de infrastructură nouă.** Țintele au fost revizuite în scădere și prezentate CE. În prezent, se așteaptă o poziție oficială.

Ar putea fi invocat faptul că riscul procedurilor de încălcare a dreptului comunitar și, ca ultimă etapă, sancțiunile financiare, ar trebui să stimuleze și să acorde prioritate investițiilor în măsuri de atingere a conformării cu acquis-ului. Prezentul raport de evaluare nu poate anticipa hotărârile CEJ sau sancțiunile /sumele forfetare care vor fi impuse României. Mai mult decât atât, nu există nici un indiciu în jurisprudența CEJ cu privire la valorile specifice aferente sancțiunilor /sumelor forfetare, care ar putea fi folosite în mod obișnuit sau în general în anumite domenii sau sectoare ale acquis-ului. Mai degrabă, criteriile utilizate de către CEJ în scopul de a stabili valoarea sancțiunilor aplicate sunt corelate cu comportamentul statului membru în cauză: lipsa de voință în transpunerea legislației, percepută ca neglijarea sistematică sau intenționată a punerii sale în aplicare atrage pedepse mai aspre, în timp ce simpla transpunere cu întârziere, din cauza unor factori circumstanțiali, poate duce chiar la iertare totală. Cu toate acestea, indiferent de riscul sancțiunilor pentru încălcarea dreptului comunitar, investițiile trebuie realizate. Costul acestora va rămâne constant.

Î4. Există alte domenii în cazul cărora Fondurile Structurale și de Coeziune pot /vor putea ajuta România să îndeplinească obligațiile comunitare în prezenta sau viitoarea perioadă de programare?

Este evident că domeniile **acquis-ului** care necesită investiții suplimentare și cele mai importante fonduri sunt, în principal, cele din cadrul grupului pentru care au fost acordate măsuri tranzitorii în conformitate cu termenii **Tratatului de Aderare: Apă, Managementul deșeurilor și Infrastructura de transport**. Acquis-ul suplimentar în aceste sectoare aduce și noi nevoi de investiții.

Pentru **sectorul energetic**, nevoile de investiții au apărut din cauza presiunii puse pe infrastructură, ca urmare a atingerii de către România a obiectivelor sale privind energia din surse regenerabile și a provocărilor privind interoperabilitatea.

Pentru restul **acquis-ului**, există o nevoie mai mică și mai puțin probabilă de finanțare europeană specifică având în vedere natura operațională a **acquis-ului** care reglementează aceste domenii. În general, instituțiile responsabile favorizează mai degrabă investițiile în consolidarea capacității și dezvoltarea abilităților personalului propriu, față de ceea ce ar putea constitui o alternativă - asistența tehnică, expertiza externă specifică sau investițiile în echipamente sau infrastructură. Prin urmare, **în general**, există motive întemeiate pentru **menținerea unor oportunități de finanțare clare privind consolidarea capacităților și dezvoltarea resurselor umane, pentru instituțiile obligate să pună în aplicare legislația UE, fără a lega finanțarea de o anumită parte din legislație**.

Strategia Europa 2020 trebuie, de asemenea, să fie luată în considerare. Strategia are drept scop redresarea economică în urma crizei financiare din 2008 și a scăderii economice care a urmat. Strategia are cinci obiective și, în același context, CE face recomandări specifice pentru România. Acestea nu sunt legate direct de anumite articole ale **acquis-ului**. Acordul de Parteneriat propus de România pentru perioada de programare 2014 - 2020 se referă, printre altele, la Strategia Europa 2020 și la recomandările specifice României.

Având în vedere neglijarea sectorului începând cu 1989 și utilizarea acestuia ca instrument pentru a subvenționa persoanele fizice și operatorii economici în ultimii 23 ani, **sectorul energetic va necesita investiții semnificative în perioada următoare**. Dintre directivele adoptate începând cu anul 2007, directivele din cel de-al treilea pachet legislativ în domeniul energiei (TPE) sunt semnificative, deoarece Directiva privind energia electrică (2009/72/CE) și Directiva privind sectorul gazelor naturale (2009/73/CE) au implicații financiare majore. De asemenea, pentru a reduce presiunea asupra producției și distribuției de energie, cel mai eficient mijloc este de a crește eficiența energetică.

Pentru **sectorul de mediu, prioritățile de investiții prin intermediul Instrumentelor Structurale rămân în domeniile alimentării cu apă, colectării și epurării apelor reziduale și gestionării deșeurilor**. Pentru aceste zone există încă măsuri care trebuie adoptate pentru conformarea cu obligațiile prevăzute în Tratatul de Aderare și acquis-ul ulterior. Finanțarea actuală alocată în domeniul apei și apei uzate se ridică la doar 30% din fondurile necesare estimate pentru conformarea cu obiectivele Tratatului de Aderare. **Suplimentar, noul acquis în domeniul apei va necesita investiții suplimentare pentru tratarea terțiară a apelor uzate pentru aglomerări de 10.000 de locuitori sau mai mari**. Directiva-cadru privind apa este vastă și cerințele sunt provocatoare, iar legătura acesteia cu Directiva privind inundațiile are o rezonanță deosebită pentru România. În unele privințe, aceasta este completată de **Directiva-cadru privind strategia pentru mediul marin** care prevede atingerea unei stări ecologice bune a apelor marine ale UE până în 2020.

Perioada de programare a Instrumentelor Structurale 2007 - 2013 a prevăzut aproximativ 70% din finanțarea investițiilor necesare pentru managementul integrat al deșeurilor, în special pentru facilitarea închiderii depozitelor de deșeuri neconforme și construirea de depozite de deșeuri conforme. Cel mai probabil, va fi nevoie de un sprijin suplimentar pentru **managementul deșeurilor**. S-a pus un prea mare accent pe eliminare, deși acest lucru este ultima instanță în ceea ce privește ierarhia în domeniul deșeurilor (reducerea, reutilizarea, reciclarea și recuperarea (inclusiv recuperarea energiei din deșeuri) și eliminarea). În vreme ce s-au depus și se depun în continuare eforturi pentru reducere, reutilizare și reciclare, în ceea ce privește recuperarea energiei din deșeuri s-au realizat puține, având în vedere că până în 2020 doar două centrale de generare a energiei din deșeuri sunt planificate să fie puse în funcțiune. Abordarea tradițională este incinerarea, însă tehnologii mai noi și mai eficiente sunt în curs de dezvoltare. Deși este recunoscut faptul că piața românească de electricitate prezintă unele dificultăți pentru viabilitatea producției de energie din deșeuri, aceasta ar trebui luată în considerare pentru că promite beneficii pe termen lung, atât în ceea ce privește gestionarea deșeurilor, cât și pentru securitatea energetică.

Domeniile **calitatea aerului și zgomotul** reprezintă în prezent un risc de neconformitate și sancțiuni și, prin urmare, trebuie să fie luate în considerare nevoile de investiții și sursele de finanțare. O atenție sporită trebuie acordată și punerii în aplicare a EIA, SEA și directivelor INSPIRE aferente.

România are o biodiversitate impresionantă și o gamă largă de habitate biogeografice, ceea ce atrage după sine responsabilități în domeniul directivelor **Habitat și Păsări** și sunt necesare investiții suplimentare pentru a îndeplini aceste responsabilități.

Deși în domeniul transporturilor a fost introdus un nou acquis care va necesita investiții, încă sunt necesare investiții semnificative pentru îndeplinirea obligațiilor asumate prin Tratatul de Aderare. Prioritățile actuale au în vedere următoarele: continuitatea logică a marilor investiții deja angajate; schimbări structurale graduale ale economiei românești de la o zonă dominată de consum /beneficiară la calitatea de membru cu drepturi depline al UE, cu obiective angajate și specifice pentru producție în cadrul UE.

În timp ce obligațiile cu privire la capacitatea de încărcare a rețelei de drumuri își mențin caracterul urgent, România are responsabilități pe termen lung în ceea ce privește TEN-T. Acest lucru va necesita investiții semnificative în infrastructură. Cerințele de interoperabilitate și de asigurare a standardelor de siguranță însoțesc aceste responsabilități.

Concluzii

Deși obiectivele stabilite în Tratatul de Aderare încă se mențin, o mare parte din legislația în cauză a fost înlocuită și au fost stabilite obiective mai exigente. Aceasta constituie o dublă lovitură pentru țări precum România întrucât cursa de a aduce infrastructura la nivelurile la care au fost stabilite inițial noile obiective continuă. Este foarte puțin probabilă disponibilitatea fondurilor UE suficiente în perioada de finanțare 2014 - 2020 pentru a răspunde acestor provocări. Alături de Bulgaria, România are cel mai mic PIB pe cap de locuitor din toate statele membre (în medie cu aproximativ 50% mai mic), așadar este greu de crezut că investițiile pot fi realizate din bugetul național.

Având în vedere fondurile limitate pentru investiții, trebuie făcute alegeri cu privire la domeniile în care să se facă investiții. Respectarea acquis-ului este unul din multele considerente. În ceea ce privește această evaluare, care are în vedere nevoile de investiții ce decurg din respectarea acquis-ului, **cea mai mare investiție trebuie realizată pentru dezvoltarea infrastructurii.** Întrucât termenele limită pentru conformare stabilite în anexa VII la Tratatul de Aderare și într-o parte din noul acquis sunt fixe și ar trebui respectate, alte termene sunt mai deschise și, în practică, pot fi adoptate pe măsură ce infrastructura veche ajunge la sfârșitul duratei sale de viață și este înlocuită de infrastructură nouă. Faptul că acest ciclu ar trebui să fie prioritar depinde de decizia politică, sau mai bine exprimat, de logica de investiție, dincolo de respectarea acquis-ului comunitar.

În practică, programarea pentru perioada 2014 - 2020 va fi dominată de Strategia Europa 2020, însă în acest cadru există oportunități de asigurare a finanțării pentru conformarea cu obligațiile acquis-ului.

Recomandări pentru considerente privind investițiile viitoare - Energie

- **Modernizarea infrastructurii energetice** (rețele de transport și distribuție - gaz, electricitate, căldură) pentru a reduce pierderile și consumul ineficient de energie din cauza utilizării îndelungate a instalațiilor existente, multe trecute de durata de viață proiectată și punerea în funcțiune a centralelor electrice moderne, mai eficiente;
- **Consolidarea rețelei de transport de energie electrică** pentru a integra și a primi în rețea un volum mai mare de energie din surse regenerabile, ca urmare a boomului de parcuri eoliene începând cu 2008, care devin operaționale;
- **Interconectarea rețelelor de gaze și de energie electrică** cu țările vecine;
- **Contorizarea inteligentă și dezvoltarea de rețele inteligente;**
- **Creșterea performanței energetice a clădirilor** (Directiva 2010/31/UE prevede că, până la 31 decembrie 2018, toate clădirile ocupate sau deținute de autoritățile publice trebuie să fie *clădiri al căror consum de energie să fie aproape egal cu zero*, și după 31 decembrie 2020, toate clădirile noi să îndeplinească acest criteriu);
- **Creșterea eficienței energetice în ceea ce privește consumul final**, serviciile și instituțiile publice.
- **Sprijin pentru recuperarea energiei din sistemele de evacuare industriale**, de exemplu, emisiile de hidrogen rezultate din fabricarea produselor chimice.

Recomandări pentru considerente privind investițiile viitoare - Mediu

- **Extinderea accesului populației la servicii de alimentare cu apă, canalizare și epurare a apelor uzate**
- **Dezvoltarea în continuare a infrastructurii de gestionare a deșeurilor și servicii conexe**, inclusiv îmbunătățirea sistemelor integrate deja implementate prin favorizarea soluțiilor de reutilizare, reciclare și recuperare a energiei.

De asemenea, **monitorizarea calității apei potabile** necesită investiții suplimentare. Obligațiile acquis-ului nu prevăd doar ca un procent-țintă din populație să aibă acces la apă potabilă, ci și ca aceasta să atingă standardele prescrise privind calitatea.

Îmbunătățirea calității surselor de apă ar trebui să joace de asemenea un rol important în efortul României de a-și îndeplini obligațiile comunitare, în special obiectivul Directivei-cadru privind apa, care prevede atingerea, până în 2015, a unei „stări bune” pentru toate apele. În baza planurilor de management al bazinelor hidrografice, ar putea fi luată în considerare restaurarea apelor afectate de o poluare istorică, refacerea conectivității laterale

și longitudinale, în special în cazul în care există o complementaritate cu prevenirea riscului de inundații.

- **Reducerea riscurilor și pagubelor produse de inundații** în principal prin sprijinirea reconstrucției ecologice a zonelor umede și inundabile;
- **Proiecte de sprijin pentru restabilirea conectivității longitudinale a râurilor;**
- **Proiecte de sprijin pentru protecția și reabilitarea zonei costiere.**

Investiții pentru protecția calității aerului sunt de asemenea necesare. Există mai multe aglomerări urbane în care standardele de calitate a aerului stabilite prin Directiva 2008/50/CE privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa nu sunt îndeplinite. În aceste cazuri este nevoie de programe de gestionare a calității aerului și de finanțare pentru punerea în aplicare a măsurilor necesare. În plus, noile obligații ale acquis-ului prevăd un sistem de monitorizare modernizat. Va fi, de asemenea, nevoie de continuarea sprijinului pentru reabilitarea instalațiilor de ardere de dimensiuni mari. De luat în considerare este și Directiva 2010/75/UE privind emisiile industriale.

În prezent, asistența prin FSC sprijină dezvoltarea planurilor de management pentru siturile Natura 2000. Este necesar un sprijin suplimentar pentru finalizarea procesului.

În cadrul POS Mediu, nu a fost alocată nicio finanțare prin intermediul instrumentelor structurale pentru a asigura conformitatea cu **Directiva privind zgomotul ambiental (2002/49/CE)**. Deși s-au realizat unele progrese, este nevoie de sprijin pentru asigurarea respectării acquis-ului.

Trebuie luată în considerare sprijinirea **EIA** și **SEA** și a procesului de consultare publică, precum și asigurarea accesului publicului la informațiile despre mediu.

Având în vedere **Strategia Tematică pentru Protecția Solului** și propunerea unei directive-cadru privind solul, cu scopul de a proteja solurile de pe teritoriul UE, ar trebui să se acorde sprijin pentru identificarea zonelor de risc și elaborarea planurilor de remediere.

Directiva-cadru privind strategia pentru mediul marin 2008/56 are drept scop atingerea unei stări ecologice bune a apelor marine ale UE până în 2020. Trebuie luată în considerare sprijinirea punerii în aplicare a acestei directive.

Deși în **domeniul transporturilor** a fost introdus un nou acquis care va necesita investiții, **încă sunt necesare investiții semnificative** pentru îndeplinirea obligațiilor asumate prin Tratatul de Aderare. Prioritățile actuale au în vedere continuitatea logică a marilor investițiilor deja angajate.

Recomandări pentru considerente privind investițiile viitoare - **Transporturi**

- Continuarea dezvoltării **infrastructurii rutiere** în cadrul viitoarelor programe operaționale 2014-2020 PO Infrastructură Mare și POR;
- Localizarea și dezvoltarea **terminalelor intermodale publice de marfă** pentru integrarea infrastructurii feroviare principale, a drumurilor, a căilor navigabile interioare și a fluxurilor maritime de la nivel național cu cele de la nivel local, pentru o aprovizionare eficientă a zonelor urbane mari din România;
- Dezvoltarea **legăturilor feroviare eficiente** cu aeroporturile regionale și internaționale, cu facilități de transport intermodal pentru pasageri în marile aglomerări urbane;
- Modernizarea **legăturilor feroviare transfrontaliere** prin eliminarea barierelor tehnice și logistice;
- Dezvoltarea **Sistemului de Gestionare a Traficului Feroviar European (ERTMS)** de nivel 2 pe coridoarele feroviare TEN-T;
- **Modernizarea materialului rulant** și adaptarea acestuia la nevoile utilizatorilor în materie de energie și eficiență financiară;
- **Implementarea treptată a sistemului ERTMS de nivel 1** pe rețeaua feroviară, exclusiv TEN-T, pentru a asigura interoperabilitatea;
- Consolidarea **sistemului de întreținere și reparații** (inclusiv recuperarea de materiale și echipamente) pentru infrastructura feroviară și materialul rulant, cu programe de instruire a personalului asociate/necesare;
- Modernizarea **infrastructurii aeroporturilor regionale** (inclusiv echipamente de infrastructură de informații pentru gestionarea traficului aerian);
- Modernizarea **infrastructurii porturilor maritime și fluviale** și a legăturilor feroviare conexe la rețeaua națională de căi ferate;
- Modernizarea **sistemului de management și monitorizare pentru transportul de marfă** pe căi navigabile interioare și pentru fluxurile de pasageri în porturi, în materie de securizare a deșeurilor și reziduurilor (inclusiv un sistem de informare „one-stop-shop“ în acest scop).

Tabelul I - Prezentarea generală a măsurilor tranzitorii ¹.

Domeniu	Legislație	Cuprins	Termen limită	Statut
Libertatea de furnizare a serviciilor	Directiva 97/9/CE	sisteme de compensare pentru investitori	Gradual până în 2010	Armonizată
Libera circulație a capitalurilor	Tratatul de instituire a unei Constituții pentru Europa	Proprietate asupra terenurilor	2011 / 2013	Armonizată
Politica în domeniul concurenței	Tratatul de instituire a unei Constituții pentru Europa, Regulile privind concurența	Ajutor fiscal	2010	Armonizată
		Zone de Liber Schimb	2011	Armonizată
		Restructurarea industriei siderurgice	2008	Armonizată
Politica în domeniul transporturilor	Regulamentul (CEE) nr. 3118/93	Transport rutier de marfă	2010	Armonizată
	Directiva 96/53	Modernizarea infrastructurii rutiere	2013	În curs de armonizare
	Directiva 1999/62	Aplicare de taxe la vehicule	Gradual până în 2009	Armonizată
Impozitare	Directiva 77/388	Taxa pe valoarea adăugată pentru transportul internațional de călători	Nedeterminat	Armonizată
	Directiva 2003/49	Sistem de impozitare aplicabil plăților de dobânzi și de redevențe	2010	Armonizată
	Directiva 2003/96	Impozitarea produselor energetice (benzină fără plumb)	2010 / 2011	Armonizată
	Directiva 2003/96	Impozitarea produselor energetice (electricitate)	2010	Armonizată
Energie	Directiva 68/414	Stocuri de produse petroliere	Gradual până în 2011	
Mediu Calitatea aerului	Directiva 94/63	Compuși organici volatili	Gradual până în 2009	(Operatori economici)
Mediu Managementul deșeurilor	Regulamentul (CEE) nr. 259/93	Supravegherea și controlul transporturilor de deșeuri	2011 (opțional până în 2015)	Armonizată
	Directiva 94/62	Managementul deșeurilor (recuperare)	Gradual până în 2012	Armonizată
	Directiva 1999/31	Managementul deșeurilor (depozite de deșeuri)	Gradual până în 2016	În curs de armonizare
	Directiva 2002/96	DEEE (deșeuri de echipamente electronice)	2008	În curs de armonizare

¹Măsurile tranzitorii privind libertatea de circulație a persoanelor și accizele la țigări sunt stipulate, însă sunt măsuri protecționiste impuse de către alte state membre și nu sunt luate în considerare în această evaluare. Sectorul agricol și de pescuit nu este de competența acestei evaluări și, prin urmare, măsurile tranzitorii pentru acquis-ul în domeniul agricol nu sunt nici ele luate în considerare

Domeniu	Legislație	Cuprins	Termen limită	Statut
Mediu Calitatea apei	Directiva 83/513 Directiva 84/491 Directiva 86/280	Deversări industriale	2009	(Operatori economici)
	Directiva 91/271	Tratarea apelor uzate	2018	În curs de armonizare
	Directiva 98/83	Calitatea apei potabile	Gradual până în 2015	În curs de armonizare
Mediu Poluarea industrială și managementul riscului	Directiva 96/61	Prevenirea și controlul integrat al poluării	Gradual până în 2015	În curs de armonizare
	Directiva 2000/76	Incinerarea deșeurilor medicale	Gradual până în 2008	Armonizată
	Directiva 2001/80	Emisii industriale	Gradual până în 2013	În curs de armonizare

Tabelul II - Noua legislație de modificare sau corespondentă cu legislația privind măsurile tranzitorii

Domeniu	Legislație măsuri tranzitorii	Termen limită	Noul acquis	Termen limită	Cuprins
Energie	Directiva 68/414	Gradual până în 2011			Stocuri de produse petroliere
			Directiva 2009/11/CE	31.12.2012	
Mediu Calitatea aerului	Directiva 94/63	Gradual până în 2009			Compuși organici volatili (benzină)
Mediu Managementul deșeurilor	Regulamentul (CEE) nr. 259/93	2011 (opțional până în 2015)			Supravegherea și controlul transporturilor de deșeuri
	Directiva 94/62	Gradual până în 2012	Directiva 2013/2	30.09.2013	Managementul deșeurilor (recuperare)
	Directiva 1999/31	Gradual până în 2016	Directiva 2011/97	15.03.2013	Managementul deșeurilor (depozite de deșeuri)
	Directiva 2002/96	2008	Directiva 2012/19	14.02.2014	DEEE (deșeuri de echipamente electronice)
Mediu Calitatea apei	Directiva 83/513 Directiva 84/491 Directiva 86/280	2009	Directiva 2008/105	13.01.2009	Deversări industriale
	Directiva 91/271	2018			Tratarea apelor uzate
	Directiva 98/83	2010			Calitatea apei potabile

Domeniu	Legislație măsuri tranzitorii	Termen limită	Noul acquis	Termen limită	Cuprins
Mediu Poluarea industrială și managementul riscului	Directiva 96/61	Gradual până în 2015	Directiva 2008/1/ CE Directiva 2010/75	07.02.201 3 06.01.201 3	Prevenirea și controlul integrat al poluării
	Directiva 2000/76	Gradual până în 2008			Incinerarea deșeurilor medicale
	Directiva 2001/80	Gradual până în 2013			Emisii industriale

Informații generale despre proiect

Proiectul „*Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar*” a fost realizat în conformitate cu termenii contractului subsecvent nr. 6/23/2/18.02.2013, din Lotul 1 - "Evaluarea instrumentelor structurale între 2011 -2015", a Acordului-cadru între Ministerul Fondurilor Europene („Autoritatea Contractantă”) și consorțiul condus de CPD Ltd. („Beneficiarul”).

Evaluarea a fost realizată de consorțiul de companii compus din CPD Ltd. (Estonia), liderul consorțiului, NTSN CONECT SRL (România) și GEA Strategy and Consulting SA (România).

Evaluarea a demarat la 18 februarie 2013 și s-a încheiat la 29 noiembrie 2013. Durata contractului a fost prelungită cu trei luni. Motivul prelungirii a fost lipsa tuturor datelor necesare pentru a sprijini analiza cerută în baza Termenilor de referință (TR).

Obiectivele proiectului

Obiectivul general al acestui proiect este de a contribui la consolidarea capacității de a coordona implementarea instrumentelor structurale și la dezvoltarea unui sistem administrativ corespunzător, prin acțiuni menite să asigure un nivel comun de experiență și know-how între toate părțile implicate.

Scopul acestei evaluări este de a oferi organismelor de decizie și de elaborare a politicilor, precum și managerilor de program, informații pertinente și analize credibile cu privire la contribuția instrumentelor structurale la îndeplinirea măsurilor tranzitorii prevăzute de articolul 20 din Protocolul privind condițiile și angajamentele pentru aderarea Republicii Bulgaria și României la Uniunea Europeană, precum și cu privire la noi părți ale acquis-ului adăugat după aderarea României la UE.

Principalele grupuri țintă identificate în TR sunt următoarele:

Ministerul Afacerilor Externe (Departamentul pentru Afaceri Europene)

Ministerul Fondurilor Europene

Ministerul Transporturilor

Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice

Ministerul Economiei

Ministerul Finanțelor Publice

Autoritățile de Management pentru: POS Transport, POS Mediu, POS Creșterea Competitivității Economice

Domeniul de aplicare al proiectului

Deși titlul evaluării este *„Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar”*, domeniul de aplicare este mult mai mare și include, de asemenea, considerații privind contribuțiile la asigurarea conformității ale investițiilor din alte surse, consecințele lipsei de conformitate și identifică domeniile în care se pot realiza investiții viitoare prin intermediul Fondurilor Structurale.

S-a impus ca evaluarea să se concentreze pe o anumită subsecțiune a utilizării Instrumentelor Structurale (IS), și anume, pe contribuția efectivă și cea potențială la conformitatea cu acquis-ul și, pe plan istoric, pe contribuția investițiilor din alte surse.

Nu trebuie să existe nicio corelație definită specific între o anumită intervenție și legislație specifică. Intervențiile IS au un scop și obiective mai largi care, în mare, ar putea fi descrise ca fiind subobiectivul european ”convergență”. În acest sens, este o coincidență faptul că o anumită intervenție corespunde unei legislații specifice. Cu toate acestea, în special pentru măsurile tranzitorii în sectoarele de mediu și transporturi, prevăzute în Tratatul de Aderare, este evident că perioada de programare 2007 – 2013 a Instrumentelor Structurale a prevăzut asigurarea sprijinului pentru a ajuta la satisfacerea obligațiilor Tratatului. În ceea ce privește acquis-ul introdus post-aderare și după încheierea perioadei de programare 2007 - 2013, corelarea intervențiilor cu obiectivele de conformare cu acquis-ul ar fi din punct de vedere logic mai mult accidentală, deși o mare parte a fost prevăzută și au fost stipulate prevederi.

Prin urmare, **evaluarea trebuie să identifice care intervenții corespund căror dispoziții ale legislației comunitare.** TR prevăd realizarea unui **inventar al legislației comunitare**, specificat în Tratatul de aderare și introdus post-aderare , și care dintre aceste prevederi ar putea fi finanțate prin Instrumentele Structurale. Inventarul (care acoperă un număr semnificativ de directive și regulamente) a fost elaborat de către echipa de evaluare a proiectului și este parte din Raportul Inițial. Întrucât din miile de acte legislative majoritatea a fost de natură administrativă, a existat posibilitatea sprijinirii conformității prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative (PO DCA). Această observație nu are caracter informativ. Întrucât nevoia de finanțare și alocările aferente au fost planificate ținând cont de cerințele legislative respective, a devenit clar că cea mai mare investiție este încă necesară pentru domeniile mediu și transporturi, care fac obiectul măsurilor tranzitorii în Tratatul de Aderare. În mod special, pentru acquis-ul de mediu, legislația comunitară a fost introdusă post-aderare, ceea ce a dus la stabilirea unor obiective mai mari pentru domeniile în care au fost negociate măsuri tranzitorii. De asemenea, nevoile de investiții semnificative pentru conformarea cu acquis-ul de energie sunt evidente. Prin urmare, cele mai multe

dintre resursele evaluării s-au concentrat în primul rând pe aceste domenii: **energie, mediu și transporturi**.

Abordare metodologică

Principiile care stau la baza abordării utilizate sunt prezentate mai jos:

- Conformitatea cu TR
- Combinarea metodelor cantitative și calitative
- Abordarea participativă
- Concentrarea procesului de evaluare către atingerea obiectivelor proiectului

Detaliile cu privire la metodologia utilizată pentru a răspunde la cele patru întrebări de evaluare sunt prezentate în Anexa 3.

Raport de evaluare

Secțiune principală

Raportul de evaluare este împărțit în **Rezumat, Introducere, Secțiune principală și Anexe**. *Introducerea* furnizează informații de fond și contextul evaluării. *Secțiunea principală* cuprinde patru capitole, fiecare abordând cele patru întrebări de evaluare, pe rând. În cadrul acestor capitole există subsecțiuni dedicate sectoarelor care au cea mai mare relevanță în scopul acestei evaluări. *Anexele* sunt vaste și conțin informații cheie pentru evaluare.

Evaluarea a fost necesară pentru a răspunde la următoarele patru întrebări, conform cu TR:

Î1. Care sunt măsurile temporare și derogările menționate în Anexa VII a Tratatului de Aderare și care sunt nevoile de investiții ca urmare a noilor părți de Acquis ce pot sau ar putea fi susținute prin Instrumentele Structurale?

Î2. Care dintre nevoile identificate la Î1 sunt finanțate prin Instrumentele Structurale sau din alte surse (ex. Fonduri publice – Buget național, Buget local, BEI, BERD)? Care sunt alocările (Axe Prioritare/ Domenii Majore de Intervenție) din Instrumentele Structurale care finanțează aceste nevoi?

Î3. Care este progresul actual precum și cel previzionat pentru DMI-urile/ proiectele relevante, identificate la Î2? Care sunt perspectivele României de a atinge țintele identificate la Î2 pentru proiectele finanțate din Instrumentele Structurale și pentru cele din fonduri publice? În cazul neatingerii acestor ținte care ar putea fi consecințele rezultate din această ipoteză?

Î4. Există alte domenii în cazul cărora Fondurile Structurale și de Coeziune pot /vor putea ajuta România să îndeplinească obligațiile comunitare în prezenta sau viitoarea perioadă de programare?

Informații de fond

Raport de Evaluare Final

Negocierile pentru aderarea României la Uniunea Europeană (UE) au fost încheiate în 2004. România a devenit stat membru al UE la 1 ianuarie 2007, după ce Tratatul de Aderare, semnat la 25 aprilie 2005, a fost ratificat de către toate statele membre. Învățând din experiența anterioară a extinderii, începând cu 1995, Comisia Europeană (CE) a abordat extinderea mai degrabă incluzând în tratatele de aderare măsuri tranzitorii și temporare pentru adoptarea *acquis-ului comunitar*, decât să impună condiționalități înainte de aderare. **Aceste măsuri tranzitorii și temporare au fost prevăzute în Anexa VII la Tratatul de aderare a României și Bulgariei. Măsurile sunt specifice cadrului legislativ și sunt definite ținând cont de obiective și cadru de timp. Măsurile pot fi împărțite în două mari categorii: cele de natură administrativă / tehnică și cele care necesită investiții în infrastructură.**

Un volum substanțial de *acquis* a fost introdus post-aderare. O mare parte din aceasta înlocuiește legislația menționată în Anexa VII la Tratatul de Aderare și, în mod invariabil, impune un regim mai strict sau obiective mai mari. Cu toate acestea, obligațiile prevăzute în Tratat sunt obligatorii pentru legislația și obiectivele cuprinse în Anexa VII. Noul *acquis* introduce obligații noi, suplimentare.

Ministerul Afacerilor Europene (MAE) monitorizează progresele realizate în îndeplinirea obligațiilor prevăzute în Tratatul de Aderare și este responsabilitatea ministerelor de resort să asigure conformitatea. Cu toate acestea, monitorizarea nu se realizează cu privire la noul *acquis*.

ÎNTREBAREA DE EVALUARE 1

Care sunt măsurile temporare și derogările menționate în Anexa VII a Tratatului de Aderare și care sunt nevoile de investiții ca urmare a noilor părți de Acquis ce pot sau ar putea fi susținute prin Instrumentele Structurale?

Tratatul privind Aderarea Republicii Bulgaria și a României la Uniunea Europeană, din 25 aprilie 2005, stabilește dispozițiile tranzitorii pentru România. Acestea au fost stabilite în Anexa VII la Tratat. Anexa VII menționează măsuri tranzitorii în următoarele domenii:

1. Libertatea de mișcare a persoanelor
2. Libertatea de furnizare a serviciilor
3. Libera circulație a capitalurilor
4. 4 Politica în domeniul concurenței (ajutor fiscal; restructurarea industriei siderurgice)
- 5.5 Agricultură (legislație în domeniile agricol, sanitar-veterinar și fitosanitar)
6. Politica în domeniul transporturilor
7. Impozitare
8. Energie
9. Mediu înconjurător (Calitatea aerului; Managementul deșeurilor; Calitatea apei; Poluarea industrială și managementul riscului).

Au fost convenite perioade de tranziție specifice pentru a permite României să se conformeze cu anumite părți ale *acquis-ului comunitar* - corpul legislativ al UE. Ulterior, a fost adoptat un număr mare de directive și regulamente - *acquis*.

Măsurile tranzitorii privind libertatea de circulație a persoanelor și accizele la țigări sunt măsuri protecționiste impuse de către alte state membre și nu sunt luate în considerare în această evaluare. De asemenea, sectorul Agricultură nu este de competența acestei evaluări și, prin urmare, nici acesta nu este luat în considerare.

O privire de ansamblu asupra măsurilor tranzitorii, actului legislativ și cerințelor specifice este prezentată în **Tabelul 1 - Prezentarea generală a măsurilor tranzitorii**. Fiecare dintre măsuri are un interval de timp pentru conformitate, cel mai lung fiind până în 2018 pentru tratarea apelor reziduale.

Tabelul 1 - Prezentarea generală a măsurilor tranzitorii:

Acord-cadru nr. 23/22.08.2011 pentru evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015, LOT 1 – Evaluări Contract subsecvent nr. 6
Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar

Raport de Evaluare Final

Întrebarea de Evaluare Nr. 1

Domeniu	Legislație	Cuprins	Termen limită	Statut
Libertatea de furnizare a serviciilor	Directiva 97/9/CE	sisteme de compensare pentru investitori	Gradual până în 2010	Armonizată
Libera circulație a capitalurilor	Tratatul de instituire a unei Constituții pentru Europa	Proprietate asupra terenurilor	2011 / 2013	Armonizată
Politica în domeniul concurenței	Tratatul de instituire a unei Constituții pentru Europa, Partea III, Titlul III, Capitolul I, Secțiunea 5, Regulile privind concurența	Ajutor fiscal	2010	Armonizată
	Tratatul de instituire a unei Constituții pentru Europa, Partea III, Titlul III, Capitolul I, Secțiunea 5, Regulile privind concurența	Zone de Liber Schimb	2011	Armonizată
	Tratatul de instituire a unei Constituții pentru Europa, Partea III, Titlul III, Capitolul I, Secțiunea 5, Regulile privind concurența	Restructurarea industriei siderurgice	2008	Armonizată
Politica în domeniul transporturilor	Regulamentul (CEE) nr. 3118/93	Transport rutier de marfă	2010	Armonizată
	Directiva 96/53	Modernizarea infrastructurii rutiere	2013	În curs de armonizare
	Directiva 1999/62	Aplicare de taxe la vehicule	Gradual până în 2009	Armonizată
Impozitare	Directiva 77/388	Taxa pe valoarea adăugată pentru transportul internațional de călători	Nedeterminat	Armonizată
	Directiva 2003/49	Sistem de impozitare aplicabil plăților de dobânzi și de redevențe	2010	Armonizată
	Directiva 2003/96	Impozitarea produselor energetice (benzină fără	2010 / 2011	Armonizată

Acord-cadru nr. 23/22.08.2011 pentru evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015, LOT 1 – Evaluări Contract subsecvent nr. 6

Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar

Raport de Evaluare Final
Întrebarea de Evaluare Nr. 1

Domeniu	Legislație	Cuprins	Termen limită	Statut
		plumb)		
	Directiva 2003/96	Impozitarea produselor energetice (electricitate)	2010	Armonizată
Energie	Directiva 68/414	Stocuri de produse petroliere	Gradual până în 2011	
Mediu				
Calitatea aerului	Directiva 94/63	Compuși organici volatili	Gradual până în 2009	(Operatori economici)
Managementul deșeurilor	Regulamentul (CEE) nr. 259/93	Supravegherea și controlul transporturilor de deșuri	2011 (opțional până în 2015)	Armonizată
	Directiva 94/62	Managementul deșeurilor (recuperare)	Gradual până în 2012	Armonizată
	Directiva 1999/31	Managementul deșeurilor (depozite de deșuri)	Gradual până în 2016	În curs de armonizare
	Directiva 2002/96	DEEE (deșuri de echipamente electronice)	2008	În curs de armonizare
Calitatea apei	Directiva 83/513 Directiva 84/491 Directiva 86/280	Deversări industriale	2009	(Operatori economici)
	Directiva 91/271	Tratarea apelor uzate	2018	În curs de armonizare
	Directiva 98/83	Calitatea apei potabile	Gradual până în 2015	În curs de armonizare
Poluarea industrială și managementul riscului	Directiva 96/61	Prevenirea și controlul integrat al poluării	Gradual până în 2015	În curs de armonizare
	Directiva 2000/76	Incinerarea deșeurilor medicale	Gradual până în 2008	Armonizată
	Directiva 2001/80	Emisii industriale	Gradual până în 2013	În curs de armonizare

După cum se poate deduce din tabelul de mai sus și, mai clar, din Anexa 1, a fost concepută o serie de măsuri tranzitorii pentru a proteja economia /sectorul de afaceri din România și cetățenii acesteia de un șoc imediat după aderarea la piața comună. **De asemenea, se poate observa că aici există un grad ridicat de armonizare.** Celelalte măsuri tranzitorii sunt concepute pe un termen mai lung și se încadrează într-o categorie strategică privind securitatea energetică, protecția mediului și infrastructura de transport. Deși unele beneficii ale conformării ar trebui să fie evidente imediat, pe termen lung ar trebui să se manifeste un impact mai mare deoarece acestea oferă o bază pentru o creștere socio-economică durabilă.

În ciuda provocărilor existente în îndeplinirea cerințelor pentru dezvoltarea infrastructurii necesare – conform celor discutate mai târziu în acest raport - și a faptului că termenele limită mai au până să expire, **la momentul prezentei evaluări, se înregistrase un progres general în ceea ce privește îndeplinirea obligațiilor tratatului.** Cu toate acestea, de la momentul aderării, a fost introdus un volum considerabil de *acquis* nou și acest lucru include legislație care o înlocuiește pe cea pe care se bazează măsurile tranzitorii. Invariabil, acest *acquis* este mai ambițios decât predecesorul său. Acestea se referă la singura directivă (68/414) menționată la domeniul Energie și la regulamentul și la mai mult de jumătate din directivele enumerate la domeniul Mediu. Legislația este prezentată în tabelul de mai jos:

Tabelul 2 - Noua legislație de modificare sau corespondentă cu legislația privind măsurile tranzitorii

Domeniu	Legislație privind măsurile tranzitorii	Termen limită	Noul acquis	Termen limită	Cuprins
Energie	Directiva 68/414	Gradual până în 2011			Stocuri de produse petroliere
			Directiva 2009/11/CE	31.12.2012	
Mediu					
Calitatea aerului	Directiva 94/63	Gradual până în 2009			Compuși organici volatili (benzină)
Managementul deșeurilor	Regulamentul (CEE) nr. 259/93	2011 (opțional până în 2015)			Supravegherea și controlul transporturilor de deșeuri
	Directiva 94/62	Gradual până în	Directiva 2013/2	30.09.2013	Managementul deșeurilor

Acord-cadru nr. 23/22.08.2011 pentru evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015, LOT 1 – Evaluări Contract subsecvent nr. 6

Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar

Domeniu	Legislație privind măsurile tranzitorii	Termen limită	Noul acquis	Termen limită	Cuprins
		2012			(recuperare)
	Directiva 1999/31	Gradual până în 2016	Directiva 2011/97	15.03.2013	Managementul deșeurilor (depozite de deșeuri)
	Directiva 2002/96	2008	Directiva 2012/19	14.02.2014	DEEE (deșeuri de echipamente electronice)
Calitatea apei	Directiva 83/513 Directiva 84/491 Directiva 86/280	2009	Directiva 2008/105	13.01.2009 *	Deversări industriale
	Directiva 91/271	2018			Tratarea apelor uzate
	Directiva 98/83	2010			Calitatea apei potabile
Poluarea industrială și managementul riscului	Directiva 96/61	Gradual până în 2015	Directiva 2008/1/C E Directiva 2010/75	07.02.2013 06.01.2013	Prevenirea și controlul integrat al poluării
	Directiva 2000/76	Gradual până în 2008			Incinerarea deșeurilor medicale
	Directiva 2001/80	Gradual până în 2013			Emisii industriale

Aceste noi directive contribuie la creșterea nevoilor existente de investiții substanțiale pe care le impune conformarea cu obligațiile Anexei VII la Tratatul de Aderare referitoare la măsurile tranzitorii. Cu toate acestea, obligațiile României care decurg din Tratatul de Aderare ar trebui să rămână astfel cum sunt definite în condițiile specifice și terminologia specială. Noul acquis devine o altă obligație (la fel ca pentru toate statele membre), dar nu prevalează asupra Tratatului de Aderare.

Așa cum s-a menționat mai sus, **un volum substanțial de *acquis* a fost introdus de la aderarea României la UE. O mare parte a acestuia este puțin sau deloc relevantă pentru România în ceea ce privește conformitatea. Sunt chiar și mai puține situațiile în care conformitatea ar putea fi susținută prin investiții din Fondurile Structurale.** S-ar putea argumenta că orice măsuri care trebuie luate de către administrația publică sau orice alte cerințe de supraveghere a respectării legislației ar putea fi de domeniul dezvoltării capacității administrative. Totuși, acestea nu pot fi considerate a constitui ***nevoile de investiții care decurg din noile cerințe stabilite de acquis.***

Evaluarea nu a putut identifica niciun caz în care să fi fost *necesare* investiții prin Fonduri Structurale în aceste domenii „soft”, în sensul că altfel România ar încălca obligațiile sale de stat membru sau ar suporta proceduri de încălcare a dreptului comunitar (**infringement**). Utilizarea fondurilor în aceste domenii a fost mai mult oportunistă decât necesară. Această afirmație nu are menirea de a discredita utilizarea fondurilor, dar scopul nu a fost acela de a realiza conformitatea cu *acquis*-ul, însă motivele, deși de altă natură, sunt demne de luat în considerare: dezvoltarea și convergența socio-economică.

La începutul acestei evaluări a fost pregătită și adnotată o **listă a întregului acquis** (prezentată împreună cu Raportul Inițial) cu privire la posibilitatea sprijinirii conformității prin Fondurile Structurale. **Cu toate că lista nu a stabilit priorități a fost evident faptul că sectoarele Energie, Mediu și Transporturi au cele mai mari nevoi de investiții.** O listă completă a tuturor proiectelor care sprijină respectarea *acquis*-ului în aceste sectoare este prezentată în Anexa 1.

Mai jos, prezentăm o analiză a problemelor specifice privind măsurile tranzitorii și nevoile de investiții pentru fiecare dintre cele trei sectoare - Energie, Mediu, Transporturi.

ENERGIE

Anexa VII la Tratatul de Aderare conține o singură măsură tranzitorie pentru sectorul Energie, și anume, Directiva 68/414/CEE privind obligația statelor membre de a menține stocuri minime de țiței și / sau produse petroliere. Este prevăzută o perioadă de tranziție pentru conformarea până la 31 decembrie 2011. Ulterior, a fost adoptată Directiva 2009/119/CE și impune statelor membre să mențină stocuri minime de țiței și / sau produse petroliere (Directiva Stocurilor de Țiței 2009).

Există măsuri tranzitorii care se aplică în mod indirect sectorului Energie, dar ele se încadrează în capitolul de mediu (Anexa VII, 9, p.182-207) și se concentrează pe: calitatea aerului, managementul deșeurilor, calitatea apei, poluarea industrială și gestionarea riscurilor. În cele mai multe cazuri, aceste măsuri vizează diverse companii / centrale electrice active în sectorul energetic și impactul acestora asupra mediului.

Cu începere de la data de 1 iulie 2013, legislația UE cuprinde 413 acte cu privire la energie, distribuite după cum urmează: Statistici în domeniul energiei (5); Principii

generale și programe (100); Cărbune (81), Energie electrică (24), Energie nucleară (187), Petrol și gaze (14), Alte surse de energie (10).

În scopul prezentei evaluări, acquis-ul în vigoare este structurat în următoarele sub-teme: gaze naturale, electricitate, cărbune și petrol, eficiență energetică (cu următoarele sub-teme: clădiri, produse, servicii și consumul final, vehicule); energie nucleară; surse regenerabile.

Acquis-ul de primă importanță pentru sectorul energetic din România este următorul:

- **Directiva 2009/72/CE** (piața internă a energiei electrice)
- **Directiva 2009/73/EC** (piața internă în sectorul gazelor naturale);
- **Regulamentul 713/2009** (ACER);
- **Regulamentul 714/2009** (schimburile transfrontaliere de energie electrică);
- **Regulamentul 715/2009** (accesul la rețelele pentru transportul gazelor naturale);
- **Regulamentul 994/2010** (măsurile de garantare a securității aprovizionării cu gaze naturale);
- **Regulamentul 347/2013** (infrastructura energetică transeuropeană, TEN-E);
- **Directiva 2009/119/CE** (nivelul minim de rezerve de țiței și produse petroliere);
- **Directiva 2009/126/CE** (etapa a II-a de recuperare a vaporilor de benzină în timpul alimentării autovehiculelor la stațiile de benzină)
- **Directiva 2009/30/CE** (specificațiile pentru benzine și motorine și de introducere a unui mecanism de monitorizare și reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră);
- **Directiva 2009/31/CE** (stocarea geologică a dioxidului de carbon - CCS);
- **Directiva 2011/63/UE** (calitatea benzinei și a motorinei);
- **Directiva 2013/30/UE** (privind siguranța operațiunilor petroliere și gaziere offshore);
- **Directive 2009/28/CE** (promovarea utilizării energiei din surse regenerabile);
- **Directiva 2010/31/UE** (performanța energetică a clădirilor);
- **Directiva 2012/27/UE** (eficiența energetică);
- **Directiva 2009/125/CE** (design ecologic pentru produsele care utilizează energie);
- **Directiva 2010/30/UE** (privind etichetarea produselor cu impact energetic);
- **Directiva 2009/33/CE** (vehiculele de transport rutier nepoluante și eficiente din punct de vedere energetic);
- **Directiva 2009/71/Euratom** (privind securitatea nucleară);
- **Directiva 2011/70/Euratom** (gestionarea responsabilă și în condiții de siguranță a combustibilului uzat și a deșeurilor radioactive).

Următorul tabel detaliază directivele care au implicații financiare pentru România și care impun investiții, obiectivele /țintele și stadiul transpunerii acestora și cazurile în care au fost stabilite obiective naționale.

Tabelul 3: Directive cu implicații financiare pentru România și care impun investiții

Acquis	Ținte / Obiective	Legislația română
Electricitate și gaze naturale		
Directiva 2009/72/CE din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice.	<p>Consolidările rețelei pentru a face față creșterii cererii și ofertei, pentru a face față capacității de transport transfrontalier al energiei electrice și pentru a începe generarea intermitentă de energie din surse regenerabile. În special:</p> <p>Art. 3.10: Statele membre iau măsurile care cuprind... <i>măsuri de gestionare orientată către eficiență energetică / satisfacerea cererii și de combatere a schimbărilor climatice</i>, și privind siguranța alimentării. Aceste măsuri pot include... <i>întreținerea și construirea infrastructurii de rețea necesară, inclusiv a capacității de interconexiune.</i></p> <p>Art. 3. 11: „introducerea de sisteme de măsurare și de rețele inteligente.”</p> <p>Art. 12: Responsabilitatea OTS pentru a asigura un sistem de energie electrică sigur, fiabil și eficient pe termen lung și disponibilitatea tuturor serviciilor auxiliare necesare.</p> <p>Art. 22.7: obligații de investiții în baza planului de dezvoltare a rețelei pe zece ani (TYNDP)</p> <p>Anexa I: Statele membre trebuie să asigure punerea în aplicare a sistemelor de contorizare inteligente; să pregătească un calendar cu un obiectiv de până la 10 ani pentru punerea în aplicare a sistemelor de contorizare inteligente; min. 80% dintre consumatori trebuie să fie echipați cu sisteme de contorizare inteligente până în anul 2020.</p>	<p>Legea 123/2012 (Monitorul Oficial nr. 485/16 iulie 2012);</p> <p>Legea 160/2012 (Monitorul Oficial nr. 685/3 octombrie 2012);</p> <p>+</p> <p>Planul de Dezvoltare a Rețelei pe Zece Ani, TYNDP (fără caracter obligatoriu), convenit între OTS din România (Transelectrica) și ENTSO-E.</p>
Directiva 2009/73/CE din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale.	<p>Nu sunt obiective cuantificabile, ci obiective care necesită investiții financiare, cum ar fi:</p> <p>Art. 3.7: „<i>întreținerea și construirea infrastructurii de rețea necesară, inclusiv a capacității de interconexiune.</i>”</p> <p>Art. 6.2.b: „<i>identificarea și, dacă este cazul, dezvoltarea sau modernizarea interconexiunilor de energie electrică și gaze naturale;</i>”</p> <p>Art. 8: Elaborarea de norme tehnice, care să asigure interoperabilitatea sistemelor</p> <p>Art. 13. 2: „<i>Fiecare operator de transport și de sistem construiește o capacitate</i></p>	<p>Legea 123/2012 (Monitorul Oficial nr. 485/16 iulie 2012);</p> <p>Legea 160/2012 (Monitorul Oficial nr. 685/3 octombrie 2012);</p>

Acquis	Ținte / Obiective	Legislația română
	<p>transfrontalieră suficientă pentru integrarea infrastructurii de transport europene, răspunzând tuturor solicitărilor justificate din punct de vedere tehnic și economic referitoare la capacitate și luând în considerare siguranța alimentării cu gaze naturale.“</p> <p>Art.22.7: referitor la implementarea TYNDP</p> <p>- Art. 23.2</p> <p>- Anexa I (2): „Statele membre garantează implementarea unor sisteme de contorizare inteligente (...)</p> <p>Statele membre sau orice autoritate competentă desemnată de acestea garantează interoperabilitatea acestor sisteme de contorizare care urmează a fi implementate pe teritoriul lor“</p>	<p>+</p> <p>TYNDP (fără caracter obligatoriu) convenit între OTS din România (Transgaz) și ENTSO-G.</p>
<p>Regulamentul (CE) 994/2010 din data de 20 octombrie 2010 privind măsurile de garantare a securității aprovizionării cu gaze naturale.</p>	<p>Art. 6.5: investiții necesare pentru a asigura „capacitatea bidirecțională permanentă în toate interconectările transfrontaliere între statele membre cât mai curând posibil și cel târziu până la 3 decembrie 2013“</p>	<p>Regulamentele se aplică direct.</p>
<p>Regulamentul (UE) nr. 347/2013 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene (Noul Regulament TEN-E)</p>	<p>Detaliază măsurile care trebuie luate pentru monitorizarea accelerată a celor 12 domenii prioritare în materie de infrastructură energetică până în 2020, precum și regulile de eligibilitate pentru Proiecte de Interes Comun. Din cele 12 domenii, relevante pentru România sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Coridoarele pentru transportul energiei electrice</i> (interconectare nord-sud în CEE și SEE pentru completarea pieței interne și pentru integrarea generării din surse regenerabile; - <i>Coridoare de transport pentru gaz</i> (Coridorul de Gaz Sud); - <i>Punerea în folosință a rețelelor inteligente;</i> - <i>Autostrăzile energiei;</i> 	<p>Intrat în vigoare la 15 mai 2013</p> <p>Aplicabil de la 1 iunie 2013</p>

Acquis	Ținte / Obiective	Legislația română
	- <i>Rețele transfrontaliere de CO2 și CCS.</i>	
Cărbune și petrol		
<p>Directiva 2009/119/CE din 14 septembrie 2009 care impune statelor membre să mențină stocuri minime de țiței și / sau produse petroliere. (Directiva Stocurilor de Țiței 2009)</p>	<p>Stocurilor de petrol de urgență trebuie să acopere 90 de zile de importuri nete.</p>	<p>NETRANSPUSĂ (Termen limită - 31 decembrie 2012).</p> <p>Statut actual: În ianuarie 2013, Comisia a trimis României o scrisoare de somare. În iunie 2013, Comisia a trimis un <i>aviz motivat</i> prin care îi solicita României să ia măsuri pentru a asigura respectarea deplină a directivei. La data de 26 august 2013, Ministerul Economiei a publicat proiectul de lege care a fost adoptat de Senat la data de 11 noiembrie și trimis la Camera Deputaților unde este în prezent dezbătut în comisiile de specialitate.</p>
<p>Directiva 2009/126/CE din data de 21 octombrie 2009 privind etapa a II-a de recuperare a vaporilor de benzină</p>	<p>Art. 3. 1: Statele membre (SM) se asigură că orice stație de benzină nouă este echipată cu un sistem de recuperare a vaporilor de benzină etapa a II-a Art. 3. 2: SM se asigură că orice stație de benzină existentă care este supusă unei renovări majore se echipează în timpul acestei renovări cu un sistem de recuperare a vaporilor de benzină etapa a II-a Art. 3. 3: SM se asigură că orice stație de benzină existentă cu o cantitate totală</p>	<p>Termen limită: 1 ianuarie 2012 HG 958/2012</p>

Acord-cadru nr. 23/22.08.2011 pentru evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015, LOT 1 – Evaluări Contract subsecvent nr. 6

Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar

Acquis	Ținte / Obiective	Legislația română
În timpul alimentării autovehiculelor la stațiile de benzină	anuală tranzitată mai mare de 3 000 m³/an, este echipată cu un sistem de recuperare a vaporilor de benzină etapa a II-a până cel târziu la 31 decembrie 2018. Art. 5. 2: În cazul în care a fost instalat un sistem automat de monitorizare, statele membre se asigură că eficiența de captare a vaporilor de benzină este testată cel puțin o dată la trei ani	
Directiva 2009/30/CE din 23 aprilie 2009 privind specificațiile pentru benzine și motorine, de introducere a unui mecanism de monitorizare și reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și de modificare a Directivei 1999/32/CE în ceea ce privește specificațiile pentru carburanți folosiți de navele de navigație interioară și de abrogare a Directivei 93/12/CEE (Text cu relevanță pentru SEE)	Art.4. 2: Începând de la 1 ianuarie 2011, conținutul maxim permis de sulf al motorinei este de 10 mg/kg. Directiva vizează reducerea intensității GES a carburanților și energiei furnizate în fiecare SM: Art. 7a. 2.: SM impun furnizorilor să reducă cât de treptat posibil emisiile de gaze cu efect de seră generate pe durata ciclului de viață pe unitate de energie de către carburanții și energia furnizate, cu până la 10 % până la 31 decembrie 2020 [...] <ul style="list-style-type: none"> (a) 6 % până la 31 decembrie 2020. [...] valori-țintă intermediare: <ul style="list-style-type: none"> 2 % până la 31 decembrie 2014 4 % până la 31 decembrie 2017; (b) o valoare-țintă suplimentară de 2 % până la 31 decembrie 2020, (c) o valoare-țintă suplimentară de 2 % până la 31 decembrie 2020, sub rezerva articolului 9 alineatul (1) litera (i), realizată prin folosirea creditelor achiziționate în conformitate cu mecanismul de dezvoltare curată instituit prin Protocolul de la Kyoto Art. 7b.3: Începând cu 1 ianuarie 2017, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră datorată utilizării biocarburanților [...] este de cel puțin 50 %; începând cu 1 ianuarie 2018, această reducere este de cel puțin 60 %, în cazul biocarburanților produși de instalații în care producția a început la 1 ianuarie 2017 sau după această dată; în cazul biocarburanților produși de instalații aflate în exploatare la 23 ianuarie 2008, primul paragraf se aplică de la 1 aprilie 2013.	HG 1197/2010 (Monitorul Oficial nr. 854 / 21 decembrie 2010); HG 928/2012 (Monitorul Oficial nr. 679 / 1 octombrie 2012).
Directiva 2011/63/UE a Comisiei din 1 iunie		HG 928/2012 (Monitorul Oficial nr. 679 / 1 octombrie 2012);

Acquis	Ținte / Obiective	Legislația română
2011 privind calitatea benzinei și a motorinei		HG nr. 935/2011 (privind biocarburanții)
Directiva 2013/30/UE din 12 iunie 2013 privind siguranța operațiunilor petroliere și gaziere offshore (Text cu relevanță pentru SEE).	Nu există obiective cantitative, ci impunerea de măsuri suplimentare care trebuie luate de către operatori/prorietari, care necesită investiții, cum ar fi: Art. 12.(1): Obligatorietatea operatorilor de pregătire a unui raport privind pericolele majore referitor la o instalație de producție Art. 17.(1): „ <i>Statele membre se asigură că operatorii și proprietarii stabilesc sisteme de verificare de către organisme independente</i> “ Art. 19.(1): obligația operatorilor și proprietarilor să pregătească un „document prin care își stabilesc politica generală de prevenire a accidentelor majore“ Art.28 (2): „ <i>Statele membre se asigură că operatorul și proprietarul mențin la zi echipamentele și expertiza relevante pentru planul intern de intervenție în caz de urgență, astfel încât echipamentele și expertiza să fie disponibile în orice moment</i> “	NETRANSPUSĂ <u>Termen limită de transpunere 19 iulie 2015.</u> <u>Punere în aplicare până 19 iulie 2016</u> pentru instalații noi. <u>Punere în aplicare până 19 iulie 2018</u> pentru instalații existente.
Surse regenerabile de energie		
Directiva 2009/28/CE din 5 iunie 2009 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, de modificare și ulterior de abrogare a Directivelor 2001/77/CE și 2003/30/CE.	<u>Obiectiv UE - energie din surse regenerabile în consumul final brut de energie:</u> 20% până în 2020 <u>Obiectiv UE – cota implicită de energie electrică din SRE:</u> 34% până în 2020 <u>Obiectiv UE - cota de energie din surse regenerabile în transporturi:</u> 10% până în 2020 (implică utilizarea de biocarburanți) Art. 17.2: Reducerea emisiilor de GES datorată utilizării biocarburanților și biolichidelor ... este de cel puțin 35 %. Începând cu 1 ianuarie 2017 , reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră datorată utilizării biocarburanților și... este de cel puțin 50% . Începând cu 1 ianuarie 2018 , această reducere este de cel puțin 60 % , în cazul biocarburanților și biolichidelor produse de instalații în care producția a început la	<u>Obiectiv național - energie din surse regenerabile în consumul final brut de energie:</u> 24% până în 2020 <u>Obiectiv național - electricitate din SRE:</u> 33% până în 2010 35% până în 2015 38% până în 2020 <u>Obiectiv național - energie</u>

Acord-cadru nr. 23/22.08.2011 pentru evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015, LOT 1 – Evaluări Contract subsecvent nr. 6

Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar

Acquis	Ținte / Obiective	Legislația română
	1 ianuarie 2018 sau după această dată.	<p>din SRE în transporturi 5,75% până în 2010 10% până în 2020</p> <p>HG. nr. 1281/2007; Legea nr. 220/2008; HG. nr. 750/2008; OG. nr. 22/2008; HG. nr. 409/2009; Legea nr. 139/2010; OG nr. 29/2010; HG. nr. 1232/2011; HG nr. 935/2011 (privind biocarburanții); OUG. nr. 88/2011; Legea nr. 134/2012; HG nr. 248/2012; OUG. nr. 57/2013; OUG nr. 79/2013</p> <p>Strategia Energetică a României 2007-2020 Planul Național de Acțiune în Domeniul Energiei din Surse Regenerabile (2010)</p>
Directiva 2009/31/CE din 23 aprilie 2009 privind stocarea geologică a dioxidului de carbon.	Directiva se referă la obiective care sunt prezentate în Comunicarea Comisiei „Limitarea schimbărilor climatice globale la 2 grade Celsius - Calea de urmat pentru 2020 și după”, 10 ian. 2007) precum: - reducerea globală a emisiilor de GES cu 50% până în 2050; - reducerea emisiilor de GES cu 30% în țările dezvoltate până în 2020;	Legea 114/2013; OUG nr. 64/2011; GETICA - proiect demonstrativ CCS: Singurul proiect privind <i>Captarea și</i>

Acord-cadru nr. 23/22.08.2011 pentru evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015, LOT 1 – Evaluări Contract subsecvent nr. 6

Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar

Acquis	Ținte / Obiective	Legislația română
	- reducerea emisiilor de GES cu 60-80% în țările dezvoltate până în 2050. Directiva descrie prevederile pentru proiectele de Captare și stocare a dioxidului de carbon (CCS) Obligațiile financiare specifice sunt referitoare la tot Capitolul 4: (Obligațiile aferente operării, închiderii și postînchiderii) + Anexe.	<i>stocarea dioxidului de carbon (CCS) al României.</i> Statut actual: FEED.
Eficiența energetică		
Performanța energetică a clădirilor		
Directiva 2010/31/UE privind performanța energetică a clădirilor, adoptată în mai 2010, reformată („DPEC“)	Art. 9.1: Statele membre (SM) se asigură că: (a) până la 31 decembrie 2020, toate clădirile noi vor fi clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero; și (b) după 31 decembrie 2018, clădirile noi ocupate și deținute de autoritățile publice sunt clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero. Elaborarea Planului național care să cuprindă: - indicator numeric al consumului de energie primară, exprimat în kWh/m2 pe an. - obiective intermediare privind îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor noi, până în 2015.	Legea 372/2005 (Monitorul Oficial nr. 1144 / 19 dec. 2005) - modificată la 18 aprilie 2012; OUG 18/2009; OUG 63/2012; Legea 159/2013. Planul național de creștere a performanței energetice a clădirilor. - 20% din costuri - acoperite de Asociația de proprietari (beneficiari) - 80% din costuri acoperite prin Program (50% de la bugetul de stat și 30% de la bugetul local)
Directiva 2006/32/CE din 5 aprilie 2006 privind eficiența energetică la utilizatorii finali și	<u>Obiective indicative pentru economii de energie pentru SM:</u> reducere de 9% a consumului de energie la utilizatorii finali (2008-2016) în comparație cu media ultimilor 5 ani pentru care există date disponibile (2001-2005)	<u>Obiectiv național:</u> Obiectiv intermediar: 4,5% în 2010 Obiectiv final:

Acord-cadru nr. 23/22.08.2011 pentru evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015, LOT 1 – Evaluări Contract subsecvent nr. 6

Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar

Acquis	Ținte / Obiective	Legislația română
serviciile energetice	<p>Obligațiile autorităților publice naționale cu privire la economiile de energie și achizițiile publice eficiente energetic, precum și la măsurile de promovare a eficienței energetice și serviciile energetice.</p> <p>Statut: Abrogată de Directiva privind eficiența energetică 2012 (2012/27/EU)</p>	<p>9% în 2016 <i>Strategia Națională în domeniul Eficienței energetice a României</i> (H.G. 163/2004) vizează o reducere cu 40% a intensității energetice în perioada 2004-2015. - o reducere de 10 Mtep (19%) a consumului de energie primară, până în 2020;</p> <p>HG nr. 1281 / 2007; HG nr. 718 /2008; OG nr. 22 /2008; OUG nr. 18/2009.</p> <p><i>Planul Național de Acțiune în domeniul Eficienței Energetice I (2007);</i></p> <p><i>Planul Național de Acțiune în domeniul Eficienței Energetice II (2011);</i></p> <p><i>Programul național pentru reducerea costurilor cu energia pentru populație, prin creșterea eficienței energetice</i></p>

Acord-cadru nr. 23/22.08.2011 pentru evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015, LOT 1 – Evaluări Contract subsecvent nr. 6

Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar

Acquis	Ținte / Obiective	Legislația română
		<i>și utilizarea energiei regenerabile (2007).</i>
Directiva 2012/27/UE din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE	<p>Art. 5 (1): ...fiecare stat membru se asigură că, începând cu 1 ianuarie 2014, 3% din suprafața totală a clădirilor încălzite și/sau răcite deținute și ocupate de administrația centrală se renovează anual pentru a îndeplini cel puțin cerințele minime în materie de performanță energetică stabilite de statul membru în cauză în temeiul articolului 4 din Directiva 2010/31/UE. În acest sens, până la 31 decembrie 2013, statele membre stabilesc și pun la dispoziția publicului un inventar al clădirilor administrației centrale încălzite și/sau răcite cu o suprafață totală utilă de peste 500 m2 și, până la 9 iulie 2015, de peste 250 m2...</p> <p>Directiva permite abordări alternative: alte măsuri eficiente din punct de vedere al costurilor (renovări aprofundate și măsuri vizând schimbări în comportamentul ocupanților) pentru a obține, până în 2020, o cantitate de economii de energie în clădirile eligibile, cel puțin echivalentă cu cea necesară.</p> <p>Art. A9 (3): În clădirile cu mai multe apartamente și în clădirile polivalente cu o sursă centrală de încălzire/răcire sau alimentate de la o rețea de termoficare sau de la o sursă centrală deservind mai multe clădiri, contoarele care măsoară consumul individual se instalează de asemenea până la 31 decembrie 2016.</p>	NETRANSPUSĂ (Termen limită: 5 iunie 2014)
Eficiența energetică a produselor		
Directiva 2009/125/CE din 21 octombrie 2009 de instituire a unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabilă produselor cu impact energetic.	<p>Art. 11: Cerințe privind componentele și subansamblurile (pentru cei care „introduc pe piață și/sau pun în funcțiune componente și subansambluri“)</p> <p>Art. 13: Statele membre „se asigură (...) prin consolidarea rețelelor și structurilor de sprijin, că încurajează IMM-urile și firmele foarte mici să adopte o abordare ecologică“.</p> <p>Art. 14: producătorii se asigură (...) că furnizează consumatorilor de produse informațiile necesare despre rolul pe care îl pot avea aceștia în folosirea durabilă a produsului; și profilul ecologic al produsului și beneficiile proiectării ecologice.</p> <p><i>Anexa 5:</i> re. obligația de a documenta toate măsurile adoptate de producător pentru îmbunătățirea generală a performanței de mediu a produselor trebuie să conțină:</p>	HG nr. 55/2011 (Monitorul Oficial nr. 121/17 feb. 2011)

Acord-cadru nr. 23/22.08.2011 pentru evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015, LOT 1 – Evaluări Contract subsecvent nr. 6

Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar

Acquis	Ținte / Obiective	Legislația română
	3.1.c. verificările și încercările care urmează să fie efectuate după fabricare pentru a verifica performanța produsului în raport cu indicatorii de performanță de mediu; 3.2.a: procedurile obligatorii de stabilire a profilului ecologic al produsului; 3.2.b obiective și indicatori obligatorii ai performanței de mediu a produsului, care iau în considerare opțiunile tehnice; 3.2.c un program obligatoriu de realizare a acestor obiective.	
Directiva 2010/30/UE din 19 mai 2010 privind indicarea, prin etichetare și informații standard despre produs, a consumului de energie și de alte resurse al produselor cu impact energetic.	Câteva prevederi cu implicații financiare: Art.3.1.c: SM se asigură că introducerea sistemului de etichete și fișe referitoare la consumul sau la conservarea de energie este însoțită de campanii de informare educaționale și promoționale menite să promoveze eficiența energetică și utilizarea mai responsabilă a energiei de către utilizatorii finali; Art.5: Obligația furnizorilor (de a pune etichetele la dispoziția distribuitorilor în mod gratuit; de a pune la dispoziție etichete pe baza documentației tehnice; de a include rezultatele calculului de proiectare și rapoartele testărilor etc.)	HG nr. 217/2012 (Monitorul Oficial nr. 204 / 28 martie 2012)
Servicii energetice		
Directiva 2012/27/UE		
Eficiența energetică a vehiculelor		
Directiva 2009/33/CE din 23 aprilie 2009 privind promovarea vehiculelor de transport rutier nepoluante și	Includerea obligatorie a costurilor pentru consumul energetic, emisiile de CO2 și emisiile poluante, drept criterii de selecție pentru achiziționarea de vehicule pentru servicii de transport public. Directiva descrie metodologia și oferă datele utilizate pentru calculele din anexă. Documentul menționează strategia UE de a-și atinge până în 2012 obiectivul de a reduce la 120 g/km cantitatea de emisii de CO2 provenite de la autoturisme noi,	OUG nr. 40/2011 (Monitorul Oficial nr. 307/ 4 mai 2011)

Acord-cadru nr. 23/22.08.2011 pentru evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015, LOT 1 – Evaluări Contract subsecvent nr. 6

Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar

Acquis	Ținte / Obiective	Legislația română
eficiente din punct de vedere energetic.	citând o Comunicare din 2007 - „Rezultatele revizuirii Strategiei Comunității de reducere a emisiilor de CO2 provenite de la autoturisme și vehicule utilitare ușoare“.	
Sectorul nuclear		
Directiva 2006/117/Euratom a Consiliului din 20 noiembrie 2006 privind supravegherea și controlul transferurilor de deșeuri radioactive și combustibil uzat.	Caracter de reglementare.	TL transpunere: 25/12/2008 Ordinul CNCAN nr. 443/2008.
Directive 2009/71/Euratom a Consiliului din 25 iunie 2009 de instituire a unui cadru comunitar pentru securitatea nucleară a instalațiilor nucleare („Directiva privind securitatea nucleară“)	Obiectivele, în mare parte, au caracter de reglementare, dar ar putea avea și o implicație financiară: Art. 9 (1): SM prezintă Comisiei un raport cu privire la punerea în aplicare a prezentei directive pentru prima dată până la 22 iulie 2014 și, ulterior, la fiecare trei ani, ținând seama de ciclurile de revizuire și raportare în baza Convenției privind securitatea nucleară. (3) Statele membre organizează cel puțin o dată la zece ani autoevaluări periodice ale cadrului național și ale autorităților de reglementare competente...	TL transpunere: 22/07/2011 Legea 111/1996 (republicată, Monitorul oficial nr. 552/2006); HG 1627/2003, HG 26/2011, HG 1536/2008, HG 623/2009, HG 750/2004, OG 7/2003, OUG 25/2007, HG 69/2007, Legea 329/2009 , HG 1080/2007 și altele. Legislația secundară este emisă de 2 organizații: ANDR și CNCAN Exemple de Ordine CNCAN: Ordinele nr. 56/2004, 62/2004, 156/2005,

Acord-cadru nr. 23/22.08.2011 pentru evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015, LOT 1 – Evaluări Contract subsecvent nr. 6

Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar

Acquis	Ținte / Obiective	Legislația română
		<p>221/2005, 400/2005 și altele.</p> <p>Strategia națională de dezvoltare a domeniului nuclear și Foaia de parcurs (2002)</p>
<p>Directiva 2011/70/Euratom a Consiliului din 19 iulie 2011 de instituire a unui cadru comunitar pentru gestionarea responsabilă și în condiții de siguranță a combustibilului uzat și a deșeurilor radioactive.</p>	<p>Directiva instituie reguli obligatorii de management al securității și deșeurilor nucleare, cum ar fi:</p> <p>Art.4 (3) e: „costurile gestionării combustibilului uzat și a deșeurilor radioactive sunt suportate de cei care au generat aceste materiale“</p> <p>Art.4(3): „Statele membre se asigură că respectivul cadru național instituit obligă deținătorii de autorizație să instituie și să pună în aplicare sisteme de management integrate“</p> <p>Art.4.(4): „Statele membre se asigură că respectivul cadru național instituit obligă deținătorii de autorizație să asigure și să mențină resurse umane și financiare adecvate“</p>	<p>NETRANSPUSĂ TL transpunere: 23/08/2013</p> <p>Legislație existentă: OG 11/2003; Legea 111/1996</p> <p>Statut actual Proiectul de lege (care ar actualiza legislația actuală aplicabilă) a fost trimis de către Senat la Camera Deputaților (organ de decizie), la 28 octombrie 2013.</p>

Conform tabelului de mai sus, principalele nevoi de investiții în domeniul energetic ale României sunt concentrate în următoarele domenii:

- gaze naturale (interconectări și lucrări de modernizare a infrastructurii de transport și de distribuție);
- electricitate (consolidarea rețelei și contorizarea inteligentă);
- eficiență energetică;
- performanța energetică a clădirilor;
- transport curat și eficient din punct de vedere energetic;
- reducerea emisiilor de CO2 și a altor gaze nocive;
- instalarea echipamentelor de recuperare a vaporilor de benzină etapa a II-a;
- design ecologic pentru produsele care utilizează energie;
- siguranța operațiunilor petroliere și gaziere offshore;
- siguranța operațiunilor nucleare;
- surse regenerabile de energie.

Următorul tabel prezintă Instrumente Structurale care pot sprijini conformitatea cu acquis-ul în domeniul energetic.

Tabelul 4: Instrumente structurale care sprijină transpunerea noului acquis, domeniul energetic

Program	Axă Prioritară	Domeniu Major de Intervenție (DMI)
POS CCE	1: Un sistem de producție inovativ și eco-eficient	DMI 1.1: Investiții productive și pregătirea pentru concurența pe piața IMM-urilor cu privire la condițiile de mediu
	4: Creșterea eficienței energetice și a securității furnizării, în contextul combaterii schimbărilor climatice	DMI 4.1: Energie eficientă și durabilă (îmbunătățirea eficienței energetice și dezvoltarea durabilă a sistemului energetic din punct de vedere al mediului) - operațiuni: - 4.1.1 (eficiență energetică) - 4.1.2 (rețele de transport și distribuție a gazelor naturale, energiei electrice) - 4.1.3 (instalații mari de ardere) DMI 2 (4.2): Valorificarea resurselor regenerabile de energie pentru producerea energiei verzi DMI 3 (4.3): Diversificarea rețelelor de interconectare în vederea creșterii securității furnizării energiei
POR	1: Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor - poli urbani de creștere	DMI 2 (1.2): Sprijinirea investițiilor în eficiența energetică a blocurilor de locuințe
POS DRU	1: Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere	DMI 1-5
PO DCA	1: Îmbunătățiri de structură și proces ale managementului ciclului de politici publice	DMI 1 (1.1): Îmbunătățirea procesului de luare a deciziilor DMI 2 (1.2): Creșterea responsabilizării administrației publice DMI 3 (1.3): Îmbunătățirea eficacității organizaționale
	2: Îmbunătățirea calității și eficienței furnizării serviciilor publice cu accentul pus pe descentralizare	DMI 2 (2.2): Îmbunătățirea calității și eficienței furnizării serviciilor

MEDIU

Legislația care face obiectul măsurilor tranzitorii din Anexa VII la Tratatul de Aderare este rezumată în Tabelul 1 și detaliată în Anexa 1.

Ulterior Aderării și în special pentru acquis-ului de mediu, a fost introdusă o legislație care înlocuiește sau completează legislația citată în Anexa VII la Tratatul de Aderare. Acest lucru este indicat în Tabelul 2.

Legislația relevantă în vigoare care corespunde cerințelor Anexei VII este detaliată în tabelul de mai jos:

Tabelul 5: Legislația relevantă în vigoare în domeniul mediului, care corespunde cerințelor Anexei VII

Acquis	Obiective	Statut
Calitatea apei		
Directiva 2008/105/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16.12.2008 privind standardele de calitate a mediului în domeniul apei, de modificare și de abrogare a Directivelor 82/176/CEE, 83/513/CEE, 84/156/CEE, 84/491/CEE, 86/280/CEE ale Consiliului și de modificare a Directivei 2000/60/CE	Stabilirea standardelor de calitate, în conformitate cu articolul 16 alineatul (8) din Directiva-cadru privind apa.	Transpusă HG. 351/2005, modificată prin HG. 783/2006; HG. 1038/2010
Managementul deșeurilor		
Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive	<p>Până în 2020, pregătirea pentru reutilizarea și reciclarea deșeurilor, cum ar fi cel puțin hârtie, metal, plastic și sticlă provenind din gospodăria și, eventual, provenind din alte surse, în măsura în care aceste fluxuri de deșeuri sunt similare deșeurilor care provin din gospodăria, se mărește la nivelul minim de 50% din masa totală</p> <p>Până în 2020, pregătirea pentru reutilizarea, reciclarea și alte operațiuni de valorificare materială, inclusiv operațiuni de umplere care utilizează deșeuri pentru a înlocui alte materiale, a deșeurilor nepericuloase provenind din activități de construcție și demolări, cu excepția materialelor geologice naturale definite la categoria 17 05 04 din CED, se mărește la un nivel minim de 70% din masa totală.</p> <p>Adoptarea planurilor de gestionare a</p>	Transpusă Legea nr. 211/2011; HG. 856/2002; HG. 1470/2004, HG. 358/2007; HG. 128/2002, modificată și completată prin HG. 268/2005 HG. 427/2010; OUG. 152/, modificată prin Legea nr. 84/2006, modificată prin OUG. 40/2010 aprobată prin Legea nr. 205/2010; HG. 445/2009, modificată prin HG. 17/2012; HG. 210/2007; Legea nr. 132/2010; Proiect de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 211/2011 privind deșeurile.

Acord-cadru nr. 23/22.08.2011 pentru evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015, LOT 1 – Evaluări Contract subsecvent nr. 6

Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar

Acquis	Obiective	Statut
	deșeurilor și a programelor de prevenire a generării deșeurilor.	
Directiva 2013/2/UE a Comisiei din 7 februarie 2013 de modificare a anexei I la Directiva 94/62/CE privind ambalajele și deșeurile de ambalaje - termen de transpunere 30.09.2013	Urmărește să clarifice definiția termenului „ambalaj“	Termen limită de transpunere 30.09.2013
Directiva 2011/97/UE a Consiliului din 5 decembrie 2011 de modificare a Directivei 1999/31/CE în ceea ce privește criteriile specifice de depozitare a mercurului metalic considerat deșeu - termen limită de transpunere 15.03.2013	Stabilirea condițiilor pentru depozitarea în condiții de siguranță a mercurului metalic pentru o perioadă de până la 5 ani.	
Directiva 2002/96/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 ianuarie 2003 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE), modificată prin Directivele 2003/108/CE, 2008/34/CE și 2008/112/CE - transpusă în totalitate (urmează să fie abrogată începând cu 15.02.2014)	<p>Atingerea unei medii de colectare separată de cel puțin 4 kilograme pe cap de locuitor, pe an, a deșeurilor de echipamente electrice și electronice (DEEE) de la gospodăriile particulare și nivelurilor de recuperare, re folosire și reciclare a materialelor și substanțelor în conformitate cu Directiva 2002/96/CE privind DEEE.</p> <p>Prin derogare de la articolul 5 alineatul (5) și 7 alineatul (2) din Directiva 2002/96/CE, România este obligată să atingă rata de colectare separată de cel puțin 4 kilograme pe cap de locuitor pe an de DEEE provenite de la gospodăriile particulare, rata de recuperare și rata de reutilizare și de reciclare a componentelor, materialelor și substanțelor, până la 31 decembrie 2008.</p>	<p>HG. 1037/2010; OUG 196/2005 aprobată prin Legea nr. 105/2006, modificată prin Legea nr. 292/2007; OUG 37/2008; OUG 15/2010; Legea nr. 167/2010; OUG. 115/2010; Legea nr. 71/2011;</p> <p>OM MMGA /MEC nr. 1225 /721 /2005, modificat prin OM MMGA /MEC nr. 1269 /820 /2006; OM MMDD /MEC nr. 910 /1704 /2007; OM MMGA/ MEF nr. 1223/715/2005, modificat prin OM MMDD /MEF nr. 706 /1667 /2007;</p>

Acquis	Obiective	Statut
		<p>OM. 556/2006; OM. 901/2005; OM. 1099/2007 (nepublicat în MO, pentru modificarea și completarea OM. 66/2006 (nepublicat în MO);</p> <p>OM. 2264/2011;</p> <p>Proiect de OM pentru abrogarea OM. 1.223/715/2005 privind procedura de înregistrare a producătorilor, modul de evidență și raportare a datelor privind echipamentele electrice și electronice și deșeurile de echipamente electrice și electronice;</p> <p>Proiect de OM pentru abrogarea OM. 1225/2005 privind autorizarea organizațiilor colective.</p>
Directiva 2012/19/UE din 4 iulie 2012 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE) (reformată)	Rată de colectare de 45% din echipamente electronice vândute, care se va aplica din 2016 și, din 2019, o rată de colectare de 65% din echipamentele comercializate sau de 85% din deșeuri electronice. Conform art. 7 (3), România este exceptată de la această prevedere, astfel încât din cauza lipsei de infrastructură necesară și a nivelului	Termen limită de transpunere 14.02.2014 Proiect de HG pentru transpunerea Directivei 2012/19/UE.

Acquis	Obiective	Statut
	scăzut de consum de EEE, decide: (A) să realizeze, începând 2016, o rată de colectare mai mică de 45%, dar mai mare de 40% din greutatea medie de EEE introduse pe piață în cei trei ani precedenți; și (B) să amâne realizarea ratei de colectare menționate la alineatul (1) paragraful al doilea până la o dată decisă de aceasta, dar nu mai târziu de august 2021.	
Controlul poluării industriale și managementul riscului		
Directiva 2008/1/ din 15 ianuarie 2008 privind prevenirea și controlul integrat al poluării, modificată prin Directiva 2009/31/CE. Urmează a fi înlocuită din 01.07.2014 prin Directiva 2010/75/UE	Poluarea industrială și managementul riscului: aplicarea condițiilor de autorizare pentru instalațiile existente, în conformitate cu art. 5 alineatul (1) din Directiva 96/61/CE privind prevenirea și controlul integrat al poluării. Directiva PCIP va fi abrogată cu efect de la data de 7 ianuarie 2014 prin Directiva 010/75/UE privind emisiile industriale	Transpusă OUG. 152/2005, modificată prin Legea nr. 84/2006, modificată prin OUG 40/2010 aprobat prin Legea nr. 205/2010; OM. 818/2003, modificat prin OM. 1158/2005 și OM. 3970/2012 OM 36/2004; OM 169/2004; OM 566/2003; OM 37/2003;
Directiva 2010/75/UE din 24 noiembrie 2010 privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării).	Reformare a șapte directive existente, și anume, cele privind prevenirea și controlul integrat al poluării (2008/1/CE), instalațiile mari de ardere (2001/80/CE), incinerarea deșeurilor (2000/76/CE), emisiile de solvenți (1999/13/CE) și trei privind industria dioxidului de titan	Termen limită de transpunere 06.01.2013 Proiect de lege privind emisiile industriale

Deși acestea nu modifică acordul Tratatul de Aderare, acquis-ul care a înlocuit legislația și obiectivele prevăzute în Tratat cuprinde aria cu cele mai mari provocări și investiții din acquis-ului de mediu. În prezent, există peste 800 de acte în sectorul de mediu la nivelul UE. Multe dintre acestea erau în vigoare la momentul aderării României la UE.

Conținutul **legislației-cheie de mediu și stadiul transunerii acesteia** urmează mai jos:

Legislație orizontală:

Directiva 2011/92/UE - efectele anumitor proiecte publice asupra mediului - *transpusă în totalitate*;

Directiva 2004/35/CE - răspunderea pentru mediul înconjurător în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului, astfel cum a fost modificată prin Directivele 2006/21/CE și 2009/31/CE - *transpusă în totalitate*;

Directiva 2007/2/CE de instituire a unei infrastructuri pentru informații spațiale în Europa (INSPIRE) - *transpusă în totalitate*;

Directiva 2008/99/CE - protecția mediului prin intermediul dreptului penal - *transpusă în totalitate*;

Directiva 2002/49/CE privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiental

Calitatea aerului:

Directiva 2008/50/CE privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa - *transpusă în totalitate*;

Directiva 2009/126/CE privind etapa a II-a de recuperare a vaporilor de benzină în timpul alimentării autovehiculelor la stațiile de benzină - *termen limită de transpunere 01.01.2012*;

Directiva 98/70/CE privind calitatea benzinei și a motorinei și de modificare a Directivei 93/12/CEE astfel cum a fost modificată prin Directivele 2000/71/CE, 2003/17/CE, 2009/30/CE, 2011/63/UE și a Regulamentului (CE) nr. 1882/2003 - *transpusă în totalitate*;

Directiva 1999/32/CE privind conținutului de sulf din anumiți combustibili lichizi și de modificare a Directivei 93/12/CEE, astfel cum a fost modificată prin Regulamentul (CE) nr. 1882/2003 și Directivele 2005/33/CE, 2009/30/CE - *transpusă în totalitate*;

Directiva 1999/32/CE a fost modificată ulterior prin Directiva 2012/33/UE - *termen limită de transpunere 18.06.2014*;

Directiva 97/68/CE de apropiere a legislațiilor statelor membre referitoare la măsurile împotriva emisiei de poluanți gazoși și de pulberi provenind de la motoarele cu ardere internă care urmează să fie instalate pe echipamentele mobile nerutiere, modificată prin Directivele 2001/63/CE, 2002/88/CE, 2004/26/CE, 2006/105/CE, 2010/26/UE - *transpusă în totalitate*;

Directiva 2012/46/UE de modificare a Directivei 97/68/CE privind apropierea legislațiilor statelor membre referitoare la măsurile împotriva emisiei de poluanți gazoși și de pulberi provenind de la motoarele cu ardere internă care urmează să fie instalate pe echipamentele mobile nerutiere - *termen limită de transpunere 21.12.2013*.

Controlul poluării industriale:

Directiva 2012/18/UE privind controlul asupra riscului de accidente majore care implică substanțe periculoase și de modificare și ulterior de abrogare a Directivei 96/82/CE - *termen de transpunere 31/05/2015;*

Directiva 2001/81/CE privind plafoanele naționale de emisie pentru anumiți poluanți atmosferici, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2006/105/CE și Regulamentul (CE) nr. 219/2009 - *transpusă în totalitate;*

Directiva 2004/42/CE privind limitarea emisiilor de compuși organici volatili cauzate de utilizarea de solvenți organici în anumite vopsele și lacuri și în produsele de refinisare a vehiculelor și de modificare a Directivei 1999/13/CE, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2008/112/CE și Directiva 2010/79/UE - *transpusă în totalitate;*

Directiva 2010/75/UE privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării) cu corecție în JO L 158, 19.06.2012 - Directiva privind emisiile industriale (DEI) este o reformare a șapte directive existente, și anume, cele privind prevenirea și controlul integrat al poluării (2008/1/CE), instalațiile mari de ardere (2001/80/CE), incinerarea deșeurilor (2000/76/CE), emisiile de solvenți (1999/13/CE) și trei privind industria dioxidului de titan - *termen limită de transpunere 06/01/2013;*

DEI va abroga următoarele directive în vigoare în prezent, începând cu data de 7 ianuarie 2014. Directiva 2008/1/CE privind prevenirea și controlul integrat al poluării (PCIP), modificată prin Directiva 2009/31/CE - *transpusă în totalitate;*

Directiva 2001/80/CE privind limitarea emisiilor în atmosferă a anumitor poluanți provenind de la instalații de ardere de dimensiuni mari, astfel cum a fost modificată prin Directivele 2006/105/CE și 2009/31/CE - - *transpusă în totalitate;*

Directiva 1999/13/CE privind reducerea emisiilor de compuși organici volatili cauzate de utilizarea de solvenți organici în anumite activități și instalații (COV), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2004/42/EC, Regulamentul (CE) nr. 1882/2003 și Directiva 2008/112/CE - *transpusă în totalitate, abrogată de la data de 07.01.2014 prin Directiva 2010/75/UE;*

Managementul deșeurilor:

Directiva 2008/98/CE privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive - *transpusă în totalitate;*

Directiva 2011/97/UE de modificare a Directivei 1999/31/CE (Directiva 1999/31/CE privind depozitele de deșuri, astfel cum a fost modificată prin Regulamentul (CE) nr. 1882/2003 - *transpusă în totalitate*) în ceea ce privește criteriile specifice de depozitare a mercurului metalic considerat deșeu - *termen limită de transpunere 15.03.2013;*

Directiva 2006/21/CE privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive și de modificare a Directivei 2004/35/CE - *transpusă parțial;*

Directiva 2013/2/UE de modificare a anexei I la Directiva 94/62/CE privind ambalajele și deșeurile de ambalaje - *termen de transpunere 30.09.2013;*

Directiva 2002/96/CE privind echipamentele electrice și electronice (DEEE), astfel cum a fost modificată prin Directivele 2008/34/CE și 2008/112/CE (*transpusă în totalitate*), abrogată

începând cu 15/02/2014 de Directiva 2012/19/UE. Directiva 2012/19/UE privind deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE) - *termen limită de transpunere 2014*;

Directiva 2002/95/CE privind restricțiile de utilizare a anumitor substanțe periculoase în echipamentele electrice și electronice, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2008/35/CE și Deciziile 2005/618/CE, 2005/717/CE, 2005/747/CE, 2006/310/CE, 2006/690/CE, 2006/691/CE, 2006/692/CE și 2008/385/CE (*transpusă în totalitate*), abrogată prin Directiva 2011/65/UE.

Directiva 2011/65/CE privind restricțiile de utilizare a anumitor substanțe periculoase în echipamentele electrice și electronice - *termen limită de transpunere 02/01/2013*;

Directiva 2000/53/CE privind vehiculele scoase din uz, modificată prin Deciziile 2002/525/EC, 2005/63/CE, 2005/438/CE, 2005/673/CE, 2008/689/EC, Directiva 2008/33/CE, Directiva 2008/112/CE și Directiva 2011/37/EU - *transpusă în totalitate*;

Directiva 2006/66/CE privind bateriile și acumulatorii și deșeurile de baterii și acumulatori și de abrogare a Directivei 91/157/CEE astfel cum a fost modificată prin Directivele 2008/12/CE și 2008/103/CE - *transpusă în totalitate*;

Calitatea apei:

Directiva 2000/60/CE de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei, astfel cum a fost modificată prin Directivele 2008/32/CE, 2008/105/CE și 2009/31/CE și Decizia 2455/2001/CE - *transpusă în totalitate*;

Directiva 2006/11/CE privind poluarea cauzată de anumite substanțe periculoase deversate în mediul acvatic al Comunității - *transpusă în totalitate*;

Directiva 2006/44/CE privind calitatea apelor dulci care necesită protecție sau îmbunătățiri în vederea întreținerii vieții piscicole - *transpusă în totalitate*;

Directiva 2006/113/CE privind calitatea apelor conchilicole - *transpusă în totalitate*;

Directiva 2006/7/CE privind gestionarea calității apei pentru scăldat și de abrogare a Directivei 76/160/CEE - *transpusă în totalitate*;

Directiva 2006/118/CE privind protecția apelor subterane împotriva poluării și a deteriorării - *transpusă în totalitate*;

Directiva 2007/60/CE privind evaluarea și gestionarea riscurilor de inundații - *transpusă în totalitate*;

Directiva 2008/56/CE de instituire a unui cadru de acțiune comunitară în domeniul politicii privind mediul marin - *transpusă în totalitate*;

Directiva 2008/105/CE privind standardele de calitate a mediului în domeniul apei, de modificare și de abrogare a Directivelor 82/176/CEE, 83/513/CEE, 84/156/CEE, 84/491/CEE, 86/280/CEE de modificare a Directivei 2000/60/CE - *transpusă în totalitate*;

Directiva 2009/90/CE de stabilire, în temeiul Directivei 2000/60/CE, a specificațiilor tehnice pentru analiza chimică și monitorizarea stării apelor - *transpusă în totalitate*;

Protecția naturii:

Directiva 92/43/CEE privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatică, astfel cum a fost modificată prin Directivele 97/62/CE, 2006/105/CE și Regulamentul (CE) nr. 1882/2003 - *transpusă în totalitate*;

Directiva 2009/147/CE privind conservarea păsărilor sălbatice - *transpusă în totalitate*;

Substanțe periculoase:

Directiva 67/548/CEE privind apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative referitoare la clasificarea, ambalarea și etichetarea substanțelor periculoase, cu modificările ulterioare și cu modificări ulterioare - *transpusă parțial* (abrogată la 1 iunie 2015 prin Regulamentul (CE) nr 1272/2008);

Directiva 1999/45/CE privind apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre referitoare la clasificarea, ambalarea și etichetarea preparatelor periculoase, astfel cum a fost modificată prin Directivele 2001/60/CE, 2004/66/CE, 2006/8/CE, 2006/96/CE și Regulamentele (CE) nr.1882/2003, 1907/2006, 1137/2008 și 1272/2008 - *transpusă în totalitate*; (abrogată la 1 iunie 2015 prin Regulamentul (CE) nr. 1272/2008)

Directiva 98/8/CE privind introducerea pe piață a produselor biodestructive, astfel cum a fost modificată de mai multe regulamente și directive - *transpusă în totalitate* (sfârșitul termenului de valabilitate: 31/08/2013; abrogată prin Regulamentul (UE) nr. 528/2012).

Directiva 2012/38/UE de modificare a Directivei 98/8/CE pentru a include cis-Tricos-9-ene ca substanță activă în anexa I la directivă - *termen limită de transpunere 30.09.2013*.

Directiva 2012/41/UE de modificare a Directivei 98/8/CE pentru a extinde includerea în anexa I la directivă a substanței active acid nonanoic la tipul de produs 2 - *termen limită de transpunere 30.09.2013*.

Directiva 2012/42/UE de modificare a Directivei 98/8/CE în vederea includerii acidului cianhidric ca substanță activă în anexa I la directivă - *termen limită de transpunere 30.09.2013*.

Directiva 2013/3/UE de modificare a Directivei 98/8/CE în vederea extinderii includerii tiametoxamului ca substanță activă în anexa I la directivă în tipul de produs 18 - *termen limită de transpunere 31/01/2014*.

Directiva 2013/4/UE de modificare a Directivei 98/8/CE în vederea includerii clorurii de didecildimetilamoniu ca substanță activă în anexa I la directivă - *termen limită de transpunere 31/01/2014*.

Directiva 2013/5/UE de modificare a Directivei 98/8/CE pentru includerea piriproxifenului ca substanță activă în anexa I la directivă - *termen limită de transpunere 31/01/2014*.

Directiva 2013/6/UE de modificare a Directivei 98/8/CE în vederea includerii diflubenzuronului ca substanță activă în anexa I la directivă - *termen limită de transpunere 31/01/2014*.

Directiva 2013/7/UE de modificare a Directivei 98/8/CE în vederea includerii clorurii de alchil (C12-16) dimetilbenzil amoniu ca substanță activă în anexa I la directivă - *termen limită de transpunere 31/01/2014*;

Directiva 2010/63/UE privind protecția animalelor utilizate în scopuri științifice - abrogă Directiva 86/609/CEE de la 1 ianuarie 2013, cu excepția art. 13 care se abrogă cu efect din 10 mai 2013 - *termen limită de transpunere 10/11/2012*.

Organisme modificate genetic:

Directiva 2001/18/CE privind diseminarea deliberată în mediu a organismelor modificate genetic și de abrogare a Directivei 90/220/CEE a Consiliului, astfel cum a fost modificată prin Decizia 2002/623, Regulamentul (CE) nr. 1829/2003 și 1830/2003 și Directiva 2008/27/CE - *transpusă în totalitate*;

Directiva 2009/41/CE privind utilizarea în condiții de izolare a organismelor modificate genetic (reformare) - *transpusă în totalitate*.

Schimbări climatice:

Directiva 2003/87/CE de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2004/101/CE și Regulamentul nr. 219/2009 - *transpusă în totalitate*;

Directiva 2008/101/CE - *transpusă în totalitate*;

Directiva 2009/29/CE - *Termen limită de transpunere 31.12.2012*;

Directiva 2009/31/CE privind stocarea geologică a dioxidului de carbon - *transpusă în totalitate*.

Nu toate directivele și regulamente de mai sus prevăd investiții. Unele prevăd numai măsuri administrative. Altele impun cerințe asupra operatorilor economici, de exemplu, compuși organici volatili, vehicule scoase din uz, substanțe periculoase.

Nevoile de investiții care decurg din noile cerințe stabilite prin acquis, care pot fi sprijinite în prezent sau în viitor, prin intermediul Instrumentelor Structurale, sunt concentrate în următoarele domenii:

Calitatea aerului (Directiva 2008/50/CE privind calitatea aerului înconjurător) - Există mai multe aglomerări urbane în care nivelurile de particule în suspensie depășesc limitele zilnice și anuale și în cazul cărora au fost elaborate programe de gestionare a calității aerului și sunt necesare investiții pentru punerea în aplicare a măsurilor de reducere.

Calitatea apei: În vederea îndeplinirii cerințelor Directivei-cadru privind apa (DCA) cu privire la „starea bună” a corpurilor de apă naturale și „potențialul ecologic bun” pentru corpurile de apă puternic modificate și artificiale, au fost elaborate planuri de gestionare a bazinelor hidrografice, care au stabilit obiective și măsuri necesare conformării cu cerințele DCA și ale altor directive referitoare la calitatea apei. Pe lângă investițiile în sistemele de colectare și de tratare a apelor uzate, planurile identifică, de asemenea, alte măsuri care trebuie puse în aplicare, de exemplu, restabilirea conectivității laterale și longitudinale a corpurilor de apă;

Managementul deșeurilor: Noile cerințe ale Directivei-cadru privind deșeurile (Directiva 2008/98), prevăd că până în 2015 vor fi stabilite sisteme separate de colectare pentru hârtie, metal, plastic și sticlă. Până în 2020, reciclarea și reutilizarea fluxurilor de deșeurile de hârtie, metal, plastic și sticlă provenite din gospodării și din alte surse similare se vor mări la un nivel minim de 50% din masa totală. Aceste cerințe impun construirea de instalații noi și îmbunătățirea instalațiilor actuale. Îndeplinirea obiectivelor de valorificare a deșeurilor de echipamente electrice și electronice (DEEE) a fost problematică pentru România și sunt necesare eforturi suplimentare pentru a încorpora infrastructura necesară.

Emisii industriale:

În timp ce o mare parte din responsabilitatea pentru conformitate revine operatorilor economici, instalațiile aflate în proprietate publică sunt în responsabilitatea autorităților competente.

Managementul riscului la inundații: Sunt necesare planuri pentru evaluarea și atenuarea efectelor inundațiilor, dar de o importanță mai mare pentru România este punerea în aplicare a acestor planuri. Acest lucru necesită investiții semnificative.

Protecția naturii: Legislația europeană privind protecția naturii (Directiva Habitate și Directiva Păsări) era în vigoare la data aderării, fiind supusă modificărilor ulterioare. Obligația României este de a pregăti planuri de management în cadrul Natura 2000 pentru conservarea siturilor de importanță comunitară (SIC) și a ariilor de protecție specială (APS).

Tabelul 6: Investiții Structurale care susțin conformarea cu acquis-ul, domeniul Mediu

Program Operațional	Axe Prioritare	Domeniu Major de Intervenție
POS Mediu	Axa Prioritară 1: Pentru sectorul privind calitatea apei: Directiva 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate urbane, modificată și completată prin Directiva 98/15/CE a Comisiei, Directiva 98/83/CE privind calitatea apei destinate consumului uman; Directiva-cadru privind apa 2000/60/CE	DMI 1 Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată
	Axa Prioritară 2: Pentru sectorul privind managementul deșeurilor: Directiva 1999/31/CE privind depozitele de deșeurile Directiva 94/62/CE privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, ale cărei prevederi au fost înlocuite de Directiva 2002/96/CE, în procesul de elaborare și aprobare a POS Mediu;	DMI 1 Managementul deșeurilor, construirea depozitelor de deșeurile DMI 2 Reabilitarea zonelor poluate istoric (nu în scopul conformării cu acquis-ul)

Program Operațional	Axe Prioritare	Domeniu Major de Intervenție
	Axa Prioritară 3: Pentru calitatea aerului, sub-sectorul poluării industriale, Directiva 96/61/CE (prevenirea și controlul integrat al poluării) și Directiva 2001/80/CE privind limitarea emisiilor în atmosferă a anumitor poluanți provenind de la instalații de ardere de dimensiuni mari (IMA);	DMI Reabilitarea centralelor de termoficare municipale
	Axa Prioritară 4: Pentru sectorul privind conservarea naturii, Directiva 92/43 CEE privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatică (Directiva Habitate) și Directiva 79/409/CEE privind conservarea păsărilor sălbatice (Directiva Păsări), (cum a fost modificată prin Directiva 2009/147/CE).	DMI Conservarea și managementul SIC și APS
	Axa Prioritară 5: În timp ce Directiva 2007/60/CE (Directiva privind inundațiile) se concentrează pe evaluare și gestionare, obiectivului Axei Prioritare este de a consolida infrastructura pentru a proteja oamenii și proprietatea împotriva inundațiilor și a eroziunii costiere.	DMI Prevenirea daunelor provocate de inundații DMI 2 Prevenirea eroziunii costiere (nu în scopul conformării cu acquis-ul)
POS Creșterea Competitivității Economice	Finanțarea instalațiilor mari de ardere care produc energie electrică în vederea reducerii emisiilor poluante, sprijinind astfel obiectivele privind independența energetică/alimentarea cu energie electrică pentru economie.	Reabilitarea Instalațiilor Mari de Ardere

TRANSPORTURI

Anexa VII la Tratatul de Aderare a României conține măsurile tranzitorii care se aplică **sectorului transporturilor**. Au fost prevăzute două perioade (etape) de tranziție, după cum urmează:

Prima etapă a fost încheiată cu succes în 2010, prin stabilirea nivelurilor minime de impozitare (astfel cum sunt prevăzute în anexa I la Directiva 1999/62/CE de aplicare a taxelor la vehiculele grele de marfă pentru utilizarea anumitor infrastructuri). Hotărârea de Guvern 1374/2010, adoptată de către Guvernul României abordează această dispoziție.

A doua perioadă de tranziție, care urmează să se încheie în decembrie 2013, are în vedere Directiva 96/53/CE din 25 iulie 1996 care stabilește dimensiunile maxime autorizate în traficul național și internațional și greutatea maximă autorizată în traficul internațional, pentru vehicule care circulă în interiorul Comunității.

Planul de acțiune pentru respectarea Directivei 96/53/CE constă în principal în **modernizarea rețelei naționale de drumuri secundare** (care sunt deschise treptat pentru anumite vehicule rutiere cu dimensiuni maxime autorizate în traficul național și internațional și cu greutate maximă autorizată în traficul internațional).

În scopul îndeplinirii obligațiilor acquis-ului, sunt utilizate fonduri din POS Transport (Axa prioritară 2, DMI 2.1), programele de cooperare teritorială europeană România-Bulgaria, CT (Axa Prioritară 1), precum și din alte surse de finanțare.

Tabelul 7: Prezentarea generală a legislației principale a UE în sectorul transporturilor

	Număr total	Număr de acte legislative pe moduri de transport					de la care, conformitate susținută de CSI	
		Rutier	Feroviar	Căi navigabile interne	Maritim	Aerian		Bi-, tri-, multimodal
Directive și regulamente	163	34	21	25	21	38	24	27

În timp ce unele acte legislative modifică regulamente sau directive anterioare, altele sunt directive mari, livrate ca „pachet“ (de exemplu, Directiva 2013/9/UE a Comisiei din 11 martie 2013 de modificare a anexei III la Directiva 2008/57/CE **privind interoperabilitatea sistemului feroviar în Comunitate**, sau Directiva 012/34/UE din 21 noiembrie 2012 **de stabilire a spațiului feroviar unic european**).

Tabelul 8: Directive cu implicații financiare pentru România și care impun investiții

Acquis	Obiective	Legislația română
1. Directiva 96/53/CE din 25 iulie 1996 care stabilește dimensiunile maxime autorizate în traficul național și internațional și greutatea maximă autorizată în traficul internațional, pentru vehicule care circulă în interiorul Comunității.	Un SM nu poate respinge sau interzice utilizarea pe teritoriul său (în traficul internațional), a vehiculelor înmatriculate sau puse în circulație în orice alt stat membru, din motive referitoare la greutatea și dimensiunile lor, cu condiția ca aceste vehicule să respecte valorile limită specificate în anexa I.	Nu este necesară nicio legislație specifică. Specificații tehnice pentru lucrări în conformitate cu legislația națională.
2. Directiva 2012/34/UE din 21 noiembrie 2012 de stabilire a spațiului feroviar unic european	SM își dezvoltă infrastructura națională de cale ferată, ținând cont, după caz, de nevoile generale ale Uniunii; De asemenea, SM îi poate asigura administratorului infrastructurii finanțare în concordanță cu funcțiile sale menționate în articolul 3 alineatul (2), dimensiunea infrastructurii și cerințele financiare, în special pentru acoperirea investițiilor noi. SM poate decide să finanțeze aceste investiții prin alte mijloace decât finanțarea directă din partea statului.	
3. Directiva 2008/57/CE privind interoperabilitatea sistemului feroviar în Comunitate; Directiva 2011/18/EU a Comisiei din 1 martie 2011 de modificare a anexelor II, V și VI la Directiva 2008/57/CE privind interoperabilitatea sistemului feroviar în Comunitate	Realizarea interoperabilității în cadrul sistemului feroviar comunitar într-un mod compatibil cu dispozițiile Directivei 2004/49/CE. Aceste condiții se referă la proiectarea, construcția, punerea în funcțiune, modernizarea, reînnoirea, exploatarea și întreținerea elementelor acestui sistem, precum și calificarea profesională și condițiile de sănătate și de siguranță ale personalului care contribuie la exploatarea și întreținerea sa.	
4. Directiva 2008/110/CE din 16 decembrie 2008 de modificare a Directivei 2004/49/CE privind siguranța căilor ferate comunitare (Directiva privind siguranța feroviară)	SM trebuie să se asigure că măsurile de dezvoltare și îmbunătățire a siguranței feroviare țin cont de necesitatea unei abordări bazate pe sistem	
5. Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr 1207/2011 al Comisiei din 22 noiembrie 2011 de stabilire a cerințelor pentru performanța și	Prezentul regulament stabilește cerințele privind sistemele care contribuie la furnizarea de date de supraveghere, componentele acestora și procedurile asociate, în scopul de a asigura	

Acquis	Obiective	Legislația română
interoperabilitatea funcției de supraveghere în cadrul Cerului unic european	armonizarea performanței, interoperabilitatea și eficiența acestor sisteme în cadrul rețelei de management al traficului aerian (EATMN) și în scopul coordonării militare civile.	
6.Regulamentul (UE) nr. 164/2010 al Comisiei privind specificațiile tehnice pentru planificarea, implementarea și utilizarea operațională a serviciilor de informații fluviale (RIS) menționate la articolul 5 din Directiva 2005/44/CE privind serviciile de informații fluviale (RIS) armonizate pe căile navigabile interioare de pe teritoriul Comunității;	RIS trebuie dezvoltate și puse în aplicare într-un mod armonizat, interoperabil și deschis. Specificațiile tehnice trebuie să țină seama de activitatea desfășurată de organizațiile internaționale relevante. Se asigură continuitatea cu alte servicii de gestionare a traficului modal, în special cu serviciile de gestionare și de informare cu privire la traficul navelor maritime.	
7.Regulamentul (CE) nr. 1137/2008 și Directiva 2007/71/CE a Comisiei din 13 decembrie 2007 de modificare a anexei II la Directiva 2000/59/CE privind instalațiile portuare de preluare a deșeurilor provenite din exploatarea navelor și a reziduurilor de încărcătură	Directiva se concentrează pe operațiunile navale în porturile Uniunii Europene. Detaliază responsabilitățile legale, financiare și practice ale diferiților operatori implicați în livrarea deșeurilor și a reziduurilor de încărcătură provenite de la nave.	

Există trei componente principale în cadrul sectorului de transport, indiferent de modurile de transport: infrastructură, vehicule și tehnologii /proceduri care utilizează tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) specifice. În timp ce ultimele două componente sunt supuse unor reglementări specifice, pentru dezvoltarea /modernizarea infrastructurii există nevoi speciale legate de conexiunile teritoriale și accesibilitatea spațială.

Tabelul 9: Instrumente structurale care sprijină transpunerea acquis-ului de transport

Program Operațional	Axe Prioritare	Domeniu Major de Intervenție
POS - Transport	AP 1: Modernizarea și dezvoltarea axelor prioritare TEN-T în scopul dezvoltării unui sistem de transport durabil și integrării acestuia cu rețelele de transport ale UE	1.1. Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii rutiere de-a lungul Axei Prioritare TEN-T 7
		1.2. Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii feroviare de-a lungul Axei Prioritare TEN-T 22
		1.3. Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii navale de-a lungul Axei Prioritare TEN-T 18
	AP 2: Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii naționale de transport în afara axelor prioritare TEN-T în scopul creării unui sistem național de transport durabil	2.1. Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii rutiere naționale
		2.2. Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii feroviare naționale și a serviciilor pentru călători
		2.3. Modernizarea și dezvoltarea porturilor dunărene și maritime
		2.4. Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii de transport aerian
	Axa Prioritară 3: Modernizarea sectorului de transport în scopul creșterii protecției mediului și a sănătății publice și siguranței pasagerilor	3.1. Promovarea transportului intermodal
		3.2. Îmbunătățirea siguranței traficului pe toate modurile de transport
		3.3. Minimizarea efectelor sectorului de transporturi asupra mediului
	Axa Prioritară 4: Asistență Tehnică	4.1. Sprijinirea managementului eficient, implementării, monitorizării și controlului POS-T
		4.2. Sprijinirea activităților de informare și publicitate pentru POS-T
	Program Operațional Regional	Axa Prioritară 2: Îmbunătățirea infrastructurii de transport regionale și locale
Programe de cooperare teritorială europeană Programul operațional de cooperare transfrontalieră România-Bulgaria 2007-2013	Axa Prioritară 1: Accesibilitatea - Mobilitate îmbunătățită și acces la infrastructura de transport, informație și comunicații în regiunea transfrontalieră	1.1 Îmbunătățirea facilităților de transport transfrontaliere terestre și fluviale

Există o corelație puternică între acquis și Axele Prioritare. Având în vedere că dezvoltarea infrastructurii de transport este un obiectiv pe termen lung ar trebui să se presupună că prioritățile existente vor rămâne în vigoare pentru viitorul apropiat.

Concluzii

- În timp ce multe dintre prevederile Anexei VII la Tratatul de Aderare au avut în vedere probleme administrative și nu au fost necesare investiții semnificative pentru a asigura conformitatea cu acquis-ul, în ceea ce privește sectoarele de mediu și de transport, a fost necesară o investiție semnificativă.
- De la data aderării, au apărut obligații noi care necesită investiții semnificative în sectorul Energetic – determinate în mare măsură de acquis-ul de mediu și de spectrul schimbărilor climatice.
- O mare parte din legislația în vigoare la momentul Tratatului de Aderare, care a impus investiții pentru asigurarea conformității, a fost înlocuită de noi dispoziții, invariabil mai stricte și care necesită investiții suplimentare.
- Aceste trei domenii - Energie, Mediu și Transporturi - vor continua să domine nevoile de investiții în ceea ce privește respectarea acquis-ului în viitorul apropiat și mai îndepărtat.
- În timp ce investițiile au fost realizate prin intermediul fondurilor naționale, inclusiv credite bancare, și există o contribuție a sectorului privat, fondurile structurale și de coeziune vor rămâne principala sursă de finanțare care sprijină respectarea acquis-ului în aceste sectoare.

ÎNTREBAREA DE EVALUARE 2

Care dintre nevoile identificate la Î1 sunt finanțate prin Instrumentele Structurale sau din alte surse (ex. Fonduri publice – Buget național, Buget local, BEI, BERD)? Care sunt alocările (Axe Prioritare/ Domenii Majore de Intervenție) din Instrumentele Structurale care finanțează aceste nevoi?

Exceptând cele trei sectoare care necesită investiții masive - Energie , Mediu și Transporturi - nu este posibilă identificarea unor finanțări semnificative care să sprijine în mod direct conformitatea cu acquis-ul. Investițiile pot fi realizate sau împrumuturile luate pentru a sprijini inițiativele care urmăresc concordanța cu acquis-ul, dar acest lucru ar fi o coincidență. Mediul de afaceri trebuie să adere la acquis-ul care are un caracter evident în legislația națională, fie pentru a evita sancțiuni, fie pentru a rămâne pe piață, ceea ce ar putea necesita investiții sau costuri suplimentare. Dar, din nou, scopul nu este acela de a asigura conformarea cu acquis-ul. Toate acțiunile întreprinse în cadrul tuturor categoriilor profesionale supuse statului de drept trebuie să respecte, din punct de vedere tehnic, acquis-ul relevant, așa cum este acesta încorporat în legislația națională.

În mod similar, guvernul, la toate nivelurile sale, poate obține finanțare pentru inițiativele care sunt conforme cu acquis-ul, dar nu ar avea nicio influență nici asupra asigurării conformității, nici asupra promovării conformității, indiferent dacă sunt întreprinse sau nu inițiativele respective.

Prin urmare, sarcina este de a identifica intervențiile care au fost întreprinse și care au o influență directă asupra îndeplinirii obligațiilor acquis-ului comunitar.

Pe lângă sectoarele cu investiții masive, discutate mai jos (energie, mediu, transporturi), și următoarele sectoare trebuie să fie luate în considerare în ceea ce privește îndeplinirea obligațiilor acquis-ului:

- Libera circulație a lucrătorilor și politica socială
- Dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii
- Impozitare
- Politica economică și monetară și libera circulație a capitalurilor
- Politica industrială și piața internă
- Politica regională și coordonarea instrumentelor structurale
- Știință, informare, educație și cultură

- Dreptul întreprinderilor
- Spațiul de libertate, securitate și justiție
- Politica industrială și piața internă

În toate aceste domenii obligațiile prevăzute în Tratat au fost îndeplinite și conformitatea cu acquis-ul realizată. Acest lucru a fost realizat fără a fi nevoie de investiții suplimentare și în limita resurselor proprii ale instituțiilor respective. Acquis-ul nou a fost și este tratat în mod similar. Finanțarea externă a fost disponibilă numai în domeniul statisticii, iar acest lucru se încadrează în Politica industrială și piața internă.

Secțiunea „Politica industrială și piața internă” acoperă mai mult de un capitol din capitolele de negociere inițiale ale acquis-ului comunitar, de la statistică, dreptul întreprinderilor și politica industrială până la rețelele transeuropene.

Trăsătura comună a diferitelor acte legislative este că nici unul nu este supus unor derogări de la măsurile tranzitorii stabilite în Tratatul de Aderare. De asemenea, directivele și regulamentele enumerate în acest capitol nu sunt legate direct la o țintă sau la un obiectiv stabilit de România pentru cadrul financiar actual.

În general, există un număr mare de directive și regulamente care fac referire la introducerea, actualizarea sau armonizarea procedurilor la nivelul statelor membre. Acestea acoperă, de exemplu, colectarea de diferite date statistice, interoperabilitatea rețelelor, aprobarea sau verificarea diferitelor produse.

Ca atare, **transpunerea efectivă a legislației UE se face prin adaptarea legislației naționale și prin actualizarea de către instituțiile responsabile a procedurilor de lucru, regulamentelor interne, formularelor și proceselor.** Acest lucru poate fi însoțit de măsuri de sprijin, cum ar fi formarea sau achiziționarea de echipamente noi (în general, infrastructura IT, dar fără a se limita la aceasta), care pot fi finanțate prin proiecte în cadrul PODCA, sau de alte măsuri specifice în cadrul altor programe operaționale, cum ar fi POS Transport.

În cursul analizei, niciun proiect nu a putut fi direct legat de unul sau mai multe acte ale acquis-ului și declarația cvasiunanimă a părților interesate a fost faptul că legislația UE a fost pusă în aplicare fără ajutor extern. Excepția a constituit-o domeniul statisticii, întrucât Institutul Național de Statistică (INS) a primit granturi de la Eurostat. În 2013, au fost puse în aplicare 31 de proiecte (a se vedea anexa 2).

În calitate de stat membru, România trebuie să respecte cereri specifice din partea Eurostat. Pentru efectuarea Recensământului General Agricol, Eurostat a furnizat (în 2010) fonduri în valoare de 4 milioane de euro.

În mod indirect, acquis-ul UE ar putea genera nevoi de investiții pentru companii sau alte părți interesate, în vederea conformării cu noile reguli, reglementări sau standarde. Acesta este cazul, de exemplu, al cerințelor de securitate în domeniul autoturismelor, utilizării anumitor produse destinate consumului uman etc. Aceste investiții pentru înlocuirea sau modernizarea echipamentelor sau proceselor tehnologice pot fi finanțate prin POS CCE. Deoarece nu există nici o referință (sau limitare) în instrucțiunile oferite solicitanților, care pot lega proiectul la acquis, nu a fost posibilă determinarea existenței unor astfel de proiecte finanțate în cadrul POS CCE. Cu toate acestea, se poate spune că **toate tipurile de proiecte POS CCE au contribuit în mod pozitiv la atingerea obiectivelor orizontale, cum ar fi eficiența energetică și conformitatea cu standardele UE.**

Sprijinul pentru investiții în Energie, Mediu și Transporturi este discutat mai jos.

ENERGIE

În anexa 1 este prezentată o listă cuprinzătoare a acquis-ului, obiectivelor, realizărilor, proiectelor individuale, surselor de finanțare și alocărilor în domeniul Energiei, Mediului și Transporturilor.

Spre deosebire de Mediu și Transporturi, sectoare care au propriile lor programe primare dedicate (POS Mediu și POS Transport), nu există niciun POS specific pentru Energie. Dintre toate programele operaționale sectoriale care au fost identificate pentru a contribui la conformarea cu noul acquis în domeniul Energiei, axa de bază pentru investiții în energie a fost Axa 4 a POS CCE. Proiectele legate de energie din cadrul POS DRU și PO DCA, deși importante și ele, sunt considerate a fi „proiecte soft” indirecte și, prin urmare, neesențiale pentru analiză.

Investițiile realizate în sectorul energetic în perioada 2007-2013 au susținut în primul rând proiectele în domeniul surselor regenerabile de energie (Dir. 2009/28/CE) și modernizarea rețelelor de energie electrică și de gaze naturale. Cele mai multe dintre proiectele asistate de fonduri structurale au fost finanțate prin POS CCE (Axa 4) și, în mod indirect, prin intermediul POS Mediu. Reabilitarea termică a blocurilor de locuințe a fost introdusă în 2011 în cadrul POR Axa 1 ca program pilot. **Marile proiecte care contribuie în mod explicit la conformitatea cu acquis-ul de energie au primit finanțare de la: BEI (proiecte de mari dimensiuni în**

Acord-cadru nr. 23/22.08.2011 pentru evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015, LOT 1 – Evaluări Contract subsecvent nr. 6

Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar

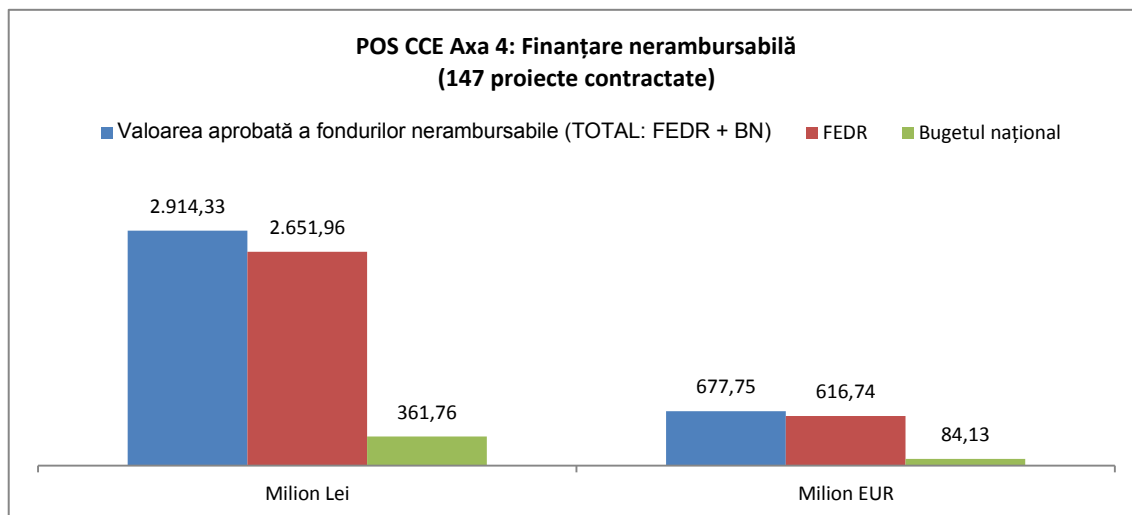
domeniul energiei electrice și eoliene), BERD (energie electrică și surse regenerabile de energie), bugetul de stat, Fondul Român pentru Eficiența Energiei, dar și prin linii de credit comercial dedicate, cum ar fi Facilitatea de Finanțare pentru Eficiență Energetică. Contribuția națională a fost utilizată pentru cofinanțare în proiectele finanțate din fonduri structurale, dar și în cadrul programelor naționale dedicate, cum ar fi reabilitarea termică a clădirilor și programele mai mici gestionate de Fondul de Mediu („Casa Verde”, „Rabla”, „Promovarea SRE”).

În octombrie 2013, erau semnate 155 de contracte (8 anulate ulterior) în cadrul **POS CCE**, Axa 4. Aceasta susține trei domenii: 44 proiecte pentru eficiență energetică, 39 pentru transportul și distribuția energiei și 84 pentru sursele regenerabile de energie. Din cele 167 de beneficiari, 115 au fost entități private și 32 publice. La sfârșitul lunii octombrie 2013, erau finanțate 147 de proiecte.

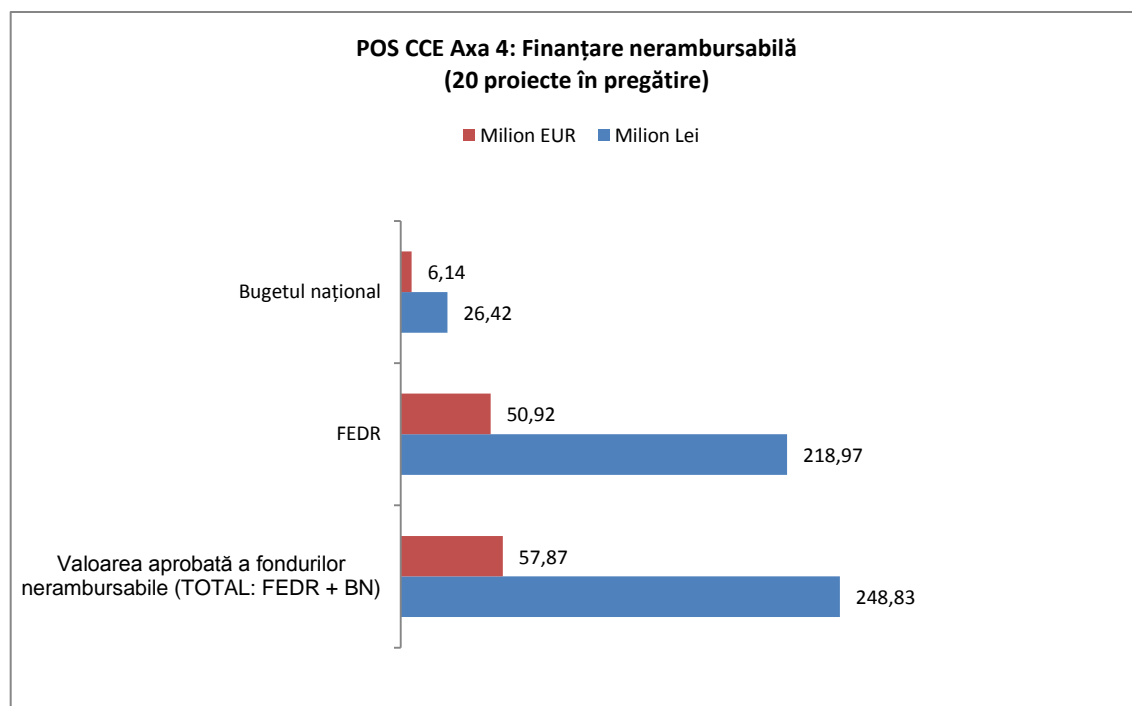
Tabelul 10: Proiectele contractate în cadrul Axei 4 POS CCE - Energie

Domeniu	Nr. total de proiecte	Statut	
		Contractate	În curs de implementare
Eficiență energetică	44	28	16
Transport și distribuție	39	39	0
Surse regenerabile de energie (SRE)	84	80	4
TOTAL	167	147	20

Sursa: Organismul Intermediar pentru Energie (octombrie 2013)

Sursa: Organismul Intermediar pentru Energie (octombrie 2013)

Sursa: Organismul Intermediar pentru Energie (octombrie 2013)

Din alocarea inițială pentru AP 4 (579 milioane € din FEDR), sumele au fost realocate pentru alte axe prioritare din cadrul programului. Pentru a evita riscul pierderii fondurilor, un total de

158,5 milioane € - 49 milioane € în 2012² și 109,5 milioane € în 2013 - a fost transferat altor axe unde au existat cereri de finanțare suplimentare. De exemplu, în cazul Axei 1 „Un sistem de producție inovativ și eco-eficient”, au fost primite 3.902 cereri cu o valoare totală de 1,2 miliarde de € pentru un buget disponibil de 359 milioane €. Acest lucru a modificat procentul ratei de contractare și ca urmare a reducerii alocării pentru Axa 4, în octombrie 2013 exista o supra-contractare (125%) în comparație cu luna mai a anului anterior (84%).

Conform Programului Cadru de Implementare a POS CCE pentru perioada 2007-2013, obiectivele Axei 4 au fost:

- 1) **Reducerea intensității energiei primare cu 40%** în comparație cu 2001;
- 2) **Creșterea cu 4% a E-SRE** (energie electrică din surse regenerabile de energie) de la 29% (2004) la 33% din consumul național brut până în 2010. Motivul oferit a fost că, în 2004, 24% din E-SRE a fost produsă în totalitate de hidrocentrale de dimensiuni mari și s-a considerat că procentul de 33% trebuia să fie atins prin „*energie electrică generată din alte surse regenerabile de energie, pentru a evita dependența de hidrocentralele mari*”.
- 3) **Reducerea emisiilor produse de instalațiile energetice în conformitate cu programul național, pentru reducerea SO₂, NO_x, emisiilor de praf din instalațiile de ardere de dimensiuni mari (IMA).**
- 4) **Diversificarea rețelelor de interconectare.** Dintr-o capacitate de interconexiune estimată la un procent de 9% la toate frontierele Uniunii pentru Coordonarea Transportului Energiei Electrice (UCTE), s-a considerat că 4% poate fi acoperit din cofinanțare prin fonduri structurale în perioada 2006-2015.

Eficiența energetică a vizat următoarele măsuri:

1. **Capacitatea de producție:** construcția de noi unități de producție termică / electrică bazate pe SRE, care ar compensa pentru scoaterea din funcțiune a unităților învechite. În cadrul POS CCE, un alt obiectiv a fost acela de a dota cele mai importante unități energetice modernizate ale Sistemului Energetic Național cu instalații de desulfurare a gazelor de ardere. În cadrul

²Conform Deciziei nr. 14 a Comitetului de Monitorizare a POS CCE din 24 noiembrie 2011, de la Axa 4 au fost luate 49 milioane € (de la DMI 4.1.4 - 27 milioane €, de la DMI 4.3 - 15 milioane € și de la DMI 4.1.1. - 7 milioane €) și au fost alocate pentru proiectul Extreme Light Infrastructure (ELI).

POS Mediu, echipamentele cu unități de desulfurare au vizat instalațiile mari de ardere (IMA) ale rețelelor de termoficare.

2. **Îmbunătățirea calității rețelei de transport și distribuție:** modernizarea, extinderea duratei de viață a rețelelor de energie electrică, gaze naturale și petrol, reducerea pierderilor de transport actuale. Aceasta urma să fie completată prin programul național „Electrificare 2007-2009” și prin resursele proprii ale operatorilor.
3. **Îmbunătățirea eficienței energetice la utilizator - atât rezidențial, cât și industrial.** Aceste măsuri au fost complementare cu reabilitarea termică a clădirilor finanțată prin POR și cu programul național de reabilitare termică a blocurilor de locuințe cofinanțat de la bugetul de stat, bugetul local și beneficiari. (OUG nr. 174/2002 privind instituirea măsurilor speciale pentru reabilitarea termică a unor clădiri de locuit, Programul „Termoficare 2006-2009, calitate și eficiență”).

Pentru industrie, sectoarele mari consumatoare de energie vizate au fost: producția de oțel, construcțiile, sticla, produsele chimice, produsele alimentare, cimentul hârtia și celuloza, în general sectoarele în care costurile cu energia depășesc 20% din costurile totale de producție.

Nu au fost identificate proiecte de sprijin al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (ANRE), Agenției Naționale pentru Resurse Minerale (ANRM) sau Departamentului pentru Energie din cadrul Ministerului Economiei.

Tabelul 11: Acquis-cheie corelat cu sprijin prin Instrumente Structurale, domeniul Energie

Acquis	Obiective/Ținte	Sprijin IS	Total finanțare M€	Finanțare IFI M€	Bugetul de stat M€
Directiva 2009/72/CE din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice.	Consolidările rețelei pentru a face față creșterii cererii (C) și ofertei (O), pentru a face față capacității de transport transfrontalier al energiei electrice și pentru a începe generarea intermitentă de energie din surse regenerabile. În special: Art. 3.10: Statele membre iau măsurile care cuprind... măsuri de gestionare orientată către eficiență energetică/satisfacerea cererii și de combatere a schimbărilor climatice, și privind siguranța alimentării. Aceste măsuri pot include întreținerea și construirea infrastructurii de rețea necesară, inclusiv a capacității de interconexiune.“ Art. 3. 11: „introducerea de sisteme de măsurare și de rețele inteligente.“ Art. 12: Responsabilitatea OTS pentru a asigura un sistem de energie electrică sigur, fiabil și eficient pe termen lung și disponibilitatea tuturor serviciilor auxiliare necesare. Art. 22.7: obligații de investiții în baza planului de dezvoltare a rețelei pe zece ani (TYNDP) Anexa I Statele membre trebuie să asigure punerea în aplicare a sistemelor de contorizare inteligente; să pregătească un calendar cu un obiectiv de până la 10 ani pentru punerea în aplicare a sistemelor de contorizare inteligente; min. 80% dintre consumatori trebuie să fie echipați cu sisteme de contorizare inteligente până în anul 2020.	POS CCE - 4.1.2	66,30	58,34	7,97

Acquis	Obiective/Ținte	Srijin IS	Total finanțare M€	Finanțare IFI M€	Bugetul de stat M€
Directiva 2009/73/CE din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale.	Nu sunt obiective cuantificabile, ci obiective care necesită investiții financiare, cum ar fi: Art. 3.7: „întreținerea și construirea infrastructurii de rețea necesară, inclusiv a capacității de interconexiune” - Art. 6.2.b: „identificarea și, dacă este cazul, dezvoltarea sau modernizarea interconexiunilor de energie electrică și gaze naturale;”- Art. 8: Elaborarea de norme tehnice, care să asigure interoperabilitatea sistemelor Art. 13. 2: „Fiecare operator de transport și de sistem construiește o capacitate transfrontalieră suficientă pentru integrarea infrastructurii de transport europene, răspunzând tuturor solicitărilor justificate din punct de vedere tehnic și economic referitoare la capacitate și luând în considerare siguranța alimentării cu gaz..”Art.22.7: referitor la implementarea TYNDP- Art. 23.2- Anexa I (2): „Statele membre garantează implementarea sistemelor de contorizare inteligente (...) Statele membre sau orice autoritate competentă desemnată de acestea garantează interoperabilitatea acestor sisteme de contorizare care urmează a fi implementate pe teritoriul lor“	POS CCE - 4.1.2	30,99	27,27	3,72
Directiva 2009/28/CE din 5 iunie 2009 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, de modificare	Obiectiv UE - energie din surse regenerabile în consumul final brut de energie: 20% până în 2020 Obiectiv UE – cota implicită de energie electrică din SRE: 34% până în 2020 Obiectiv UE - cota de energie din surse regenerabile în transporturi: 10%	POS CCE, Axa 4.2 (surse regenerabile de energie)	503,33	443,33	60,40

Acord-cadru nr. 23/22.08.2011 pentru evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015, LOT 1 – Evaluări Contract subsecvent nr. 6

Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar

Raport de Evaluare Final

Întrebarea de Evaluare Nr. 2

Acquis	Obiective/Ținte	Sprijin IS	Total finanțare M€	Finanțare IFI M€	Bugetul de stat M€
și ulterior de abrogare a Directivelor 2001/77/CE și 2003/30/CE.	până în 2020 (presupune utilizarea de biocombustibili) Art. 17.2: Reducerea emisiilor de GES datorată utilizării biocarburanților și biolichidelor ... este de cel puțin 35 %. Începând cu 1 ianuarie 2017, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră datorată utilizării biocarburanților și ... este de cel puțin 50%. Începând cu 1 ianuarie 2018, această reducere este de cel puțin 60%, în cazul biocarburanților și biolichidelor produse de instalații în care producția a început la 1 ianuarie 2018 sau după această dată				
Directiva 2012/27/UE din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică înlocuiește Directiva 2006/32/CE	Pentru OBIECTIVELE - Eficiența energetică la utilizatorii finali și serviciile energetice	POS CCE 4.1.1	50,15	44,13	6,02
Directiva 2006/32/CE din 5 aprilie 2006 privind eficiența energetică la utilizatorii finali și serviciile energetice	Reducere de 9% din consumul final de energie (2008-2016), comparativ cu media din ultimii cinci ani pentru care există date disponibile (2001-2005) Obligațiile autorităților publice naționale cu privire la economiile de energie și achizițiile publice eficiente energetic, precum și la măsurile de promovare a eficienței energetice și serviciile energetice. Statut: Abrogată de Directiva privind eficiența energetică 2012 (2012/27/EU)	POS CCE 4.1.3	23,69	20,85	2,84

Tabelul 12: Privire generală asupra altor instrumente decât cele structurale, care sprijină transpunerea noului acquis în domeniul energiei

Agenzie independentă	Fondul Român pentru Eficiența Energiei (FREE): înființat în 2003 pentru a promova eficiența energetică, a finanțat un număr de 28 de contracte în valoare de 10,79 milioane €, din care 11 de contracte între 2007-2012, cu o valoare totală de 5,91 milioane €
Bugetul de stat	Planul național multianual privind creșterea performanței energetice la blocurile de locuințe: finanțează izolarea termică a blocurilor de locuințe construite între 1950 și 1990. 50% din alocările de la bugetul de stat, în limita fondurilor aprobate anual de la bugetul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice; 30% din fondurile aprobate anual de la bugetele locale; 20% din fondurile de reparații ale asociațiilor de proprietari.
	Programul național pentru creșterea eficienței energetice și utilizarea surselor regenerabile de energie în sectorul public în perioada 2009-2010, aprobat prin HG 1661/2008: asigură cofinanțare pentru proiecte de care beneficiază autoritățile administrației publice locale și cu privire la: Reabilitarea și modernizarea sistemelor de termoficare; Reabilitarea termică a unor clădiri publice; Modernizarea iluminatului public interior și exterior.
	Programul de reînnoire a parcului auto național (programul „Rabla”): persoanele fizice primesc aprox. 900 €/ vehicul ca <i>primă de casare</i> pentru aducerea vehiculelor mai vechi de 10 ani la centrele dedicate. Prima de casare este dată sub formă de tichete exclusive pentru cumpărarea unei mașini noi. Programul este finanțat din Fondul de Mediu.
Fondul de Mediu	Programul național de promovare a utilizării vehiculelor de transport mai puțin poluante și mai economice (început în 2011)
	Programul național „Casa Verde”
	Programul național de promovare a producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie
Finanțări UE diferite de IS	Facilitatea „Conectarea Europei” - o inițiativă a UE, care finanțează proiecte transfrontaliere care pot aduce beneficii mai multor state membre. Bugetul total este de 5,85 miliarde € pentru 248 de proiecte de interes comun (PIC) eligibile - România participă la 7 PIC.
	Programul NER 300 - un program de finanțare care funcționează cu venituri din vânzarea cotelor ETS, direcționându-le către cheltuieli de cercetare și dezvoltare (în special instalații de energie din surse regenerabile și proiecte CCS).
	Intelligent Energy Europe (IEE) 2007-2013 , buget global 730 milioane €
	Facilitate de Finanțare a Eficienței Energetice (FFEE): structurată ca linie de credit pe bază de granturi din fondurile CE și BERD, executată prin intermediul a șase bănci din România și concepută pentru companiile private.
BEI	Împrumuturi în valoare de 1.085,53 milioane € pentru energie electrică, energii regenerabile și eficiență energetică la clădiri rezidențiale.
BERD	Împrumuturi în valoare de 1.168,58 milioane € pentru energie electrică, energii regenerabile și eficiență energetică la clădiri rezidențiale.
GRANTURI SEE (2009-2014)	Eficiență energetică 8 milioane €
	Energie din surse regenerabile de energie 8 milioane €
GRANTURI NORVEGIENE	Green Industry Innovation: 24 milioane € (Program lansat în februarie 2013. Cerere închisă în august 2013)

(2009-2014)	Consolidarea capacității și cooperare instituțională între instituțiile publice, autoritățile locale și regionale din România și cele din Norvegia: 6 milioane € (Program aprobat în 21 iunie 2013 – referitor la siguranța nucleară)
Facilitatea de Finanțare pentru Energie Sustenabilă a IMM-urilor din România (RoSEFF)	Programul susținut de UE și BERD, în scopul de a ajuta IMM-urile și asociațiile de proprietari să investească în eficiența energetică și în soluții de energie regenerabilă. Investiții tipice susținute prin RoSEFF, în <i>eficiența energetică</i> : motoare de schimb, comenzi, iluminat, utilaje, linii de producție industriale și componentele acestora, izolație pentru construcții, ferestre termopan, pompe de căldură, boilere, arzătoare, cuptoare, cuptoare de ardere, cuptoare de uscare, sisteme de cogenerare etc. <i>În energie din surse regenerabile de energie</i> : Biomasă, biogaz și cazane de biocombustibili și sisteme de cogenerare; sisteme solare de apă caldă; centrale hidroelectrice mici.
Facilitatea de Finanțare a IMM-urilor „Fereastra Eficiență Energetică - Inițiativa Verde”, banca BCR,	Sprijinită prin împrumuturi BEI pentru proiectele de eficiență energetică și investițiile în energie regenerabilă numai în cazul în care acestea din urmă sunt gândite împreună cu proiectele de eficiență energetică. Proiecte eligibile: Energie solară (termică și electrică) Biomasă (durabilă, de preferință, din deșeuri agricole pentru cogenerare sau producere doar de energie termică) Energie geotermală.
Cooperarea bilaterală româno-elvețiană	O contribuție de 3,77 milioane € pentru reabilitarea termică a clădirilor publice în sectoarele social și al sănătății.

Fondurile naționale au fost folosite și pentru:

Ajutor de stat pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență energetică: între aprilie 2011 și decembrie 2012, 36 de companii au primit un total de 340 milioane € (ca primă).

Programul „Termoficare 2012 căldură și confort” - 6,98 milioane € de la bugetul de stat și 6,48 milioane € contribuție locală s-au cheltuit pentru reabilitarea sistemelor de termoficare.³

Atât **BERD**, cât și **BEI** au furnizat împrumuturi pentru generarea energiei electrice, energiile regenerabile și eficiența energetică. Împrumuturi de la BERD au finanțat 15 proiecte, pentru producerea energiei electrice (5), pentru surse regenerabile (9) și pentru eficiență energetică (1) - în valoare totală de 1.168,58 milioane €.

³ Ministerul Afacerilor Externe, *Scurt raport intermediar privind punerea în aplicare a Programului Național de Reforme 2011-2013*, 15 martie 2013, anexa 1, pag. 15.

BEI a finanțat 10 proiecte: energie electrică (4), surse regenerabile (2) și eficiență energetică (4) cu privire la clădiri rezidențiale, cu o valoare totală de 1.085,53 milioane €. În plus, împrumuturilor de la BEI pentru reabilitarea termică a blocurilor de locuințe din București Sector 4 li se adaugă și programul multianual 2012-2015; investiția totală este de 132 milioane €.

Cooperarea bilaterală româno-elvețiană a susținut un „*Program pilot de reabilitare termică a unor clădiri din domeniul public cu funcțiunea de asistență socială și/sau ocrotirea sănătății, aflate în administrarea autorităților administrației publice locale*”. Programul a avut 3 etape și au fost reabilitate termic 20 de clădiri.

Anexa 1 prezintă informații despre proiect și finanțarea acestuia. Un rezumat al altor investiții decât cele din IS este prezentat mai jos în Tabelul 13.

Tabelul 13: Acquis-cheie corelat cu un altfel sprijin decât prin IS - Energie

Acquis	Obiective/Ținte	Sprijin IFI	Total finanțare M€	Finanțare IFI M€	Bugetul de stat M€
Directiva 2009/72/CE privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice.	Consolidările rețelei pentru a face față capacității de transport transfrontalier al energiei electrice și pentru a începe generarea intermitentă de energie din surse regenerabile	BEI	404,00		
		BERD	515,30		
Directive 2009/28/CE privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile	Instituie un cadru comun pentru promovarea utilizării energiei din surse regenerabile	Fondul de mediu pentru sistemele de încălzire care utilizează surse regenerabile de energie - alocări inițiale	0,00	0,00	32,54
		Fondul de mediu pentru producerea energiei din surse regenerabile de energie - alocări inițiale	0,00	0,00	184,97
		BERD - proiecte în domeniul surselor regenerabile de energie		577,7	
		BEI - 2 proiecte în domeniul surselor regenerabile de energie		400	
		GRANTURI SEE 2009-2014	8		
Directiva 2009/31/CE privind stocarea geologică a dioxidului de carbon		Mecanismul Financiar Norvegian; Venituri din licitații EU ETS; Surse naționale publice; Programul Cadru 7 al UE (PC7); Schema de Investiții Verzi Împrumut BEI; Capital propriu	40		
Directiva 2010/31/UE (reformată)	Statele membre se asigură că: a) până la 31	Împrumuturile BEI pentru izolarea termică a blocurilor din București,	281,88		

Raport de Evaluare Final

Întrebarea de Evaluare Nr. 2

Acquis	Obiective/Ținte	Sprijin IFI	Total finanțare M€	Finanțare IFI M€	Bugetul de stat M€
performanța energetică a clădirilor, („DPEC“)	decembrie 2020, toate clădirile noi vor fi clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero; și (b) după 31 decembrie 2018, clădirile noi ocupate și deținute de autoritățile publice sunt clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero. Obiective intermediare privind îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor noi, până în 2015	sectoarele 2, 4, 1 și 6			
		Programul național „Casa Verde” – alocări	465,46	348,24	117,23
		BERD	12		
Directiva 2009/125/CE de instituire a unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabilă produselor cu impact energetic	SM se asigură că introducerea sistemului de etichete și fișe referitoare la consumul sau la conservarea de energie este însoțită de campanii de informare educaționale și promoționale menite să promoveze eficiența energetică	Facilitate de Finanțare a Eficienței Energetice (FFEE)	63,5		
		GRANTURI SEE 2009-2014	24		
Directiva 2006/32/CE privind eficiența energetică la utilizatorii finali și serviciile energetice	Reducere de 9% din consumul final de energie (2008-2016), comparativ cu	FONDUL ROMÂN PENTRU EFICIENȚA ENERGIEI	8,2 milioane \$		
		BERD	505,3		

Acord-cadru nr. 23/22.08.2011 pentru evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015, LOT 1 – Evaluări Contract subsecvent nr. 6

Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar

Raport de Evaluare Final

Întrebarea de Evaluare Nr. 2

Acquis	Obiective/Ținte	Sprijin IFI	Total finanțare M€	Finanțare IFI M€	Bugetul de stat M€
	media din ultimii cinci ani pentru care există date disponibile (2001-2005) Obligațiile autorităților publice naționale cu privire la economiile de energie și achizițiile publice eficiente energetic, precum și la măsurile de promovare a eficienței energetice și serviciile energetice	FFEE GRANTURI SEE (2009-2014)	63,5 8		
Directiva 2009/33/CE din 23 aprilie 2009 privind promovarea vehiculelor de transport rutier nepoluante și eficiente din punct de vedere energetic	Includerea obligatorie a costurilor pentru consumul energetic, emisiile de CO2 și emisiile poluante, drept criterii de selecție pentru achiziționarea de vehicule pentru servicii de transport public.	Fondul de Mediu (alocări) BEI	2,51 950		2,51
Directiva 2004/8/CE privind promovarea cogenerării pe baza cererii de energie termică utilă pe piața internă a energiei		BEI	33		
Directiva 2006/117/Euratom a Consiliului privind supravegherea și controlul transferurilor de deșuri radioactive	Obiectivele, în mare parte, au caracter de reglementare, dar ar putea avea și o implicație financiară.	GRANTURI NORVEGIENE 2009-2014 Contribuția elvețiană / română	6	3,77	1,36

Acord-cadru nr. 23/22.08.2011 pentru evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015, LOT 1 – Evaluări Contract subsecvent nr. 6

Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar

Acquis	Obiective/Ținte	Sprijin IFI	Total finanțare M€	Finanțare IFI M€	Bugetul de stat M€
și combustibil uzat	1) SM prezintă un raport către CE cu privire la punerea în aplicare a acestei directive, la fiecare trei ani, începând din 2004; 2) SM organizează cel puțin o dată la 10 ani autoevaluări periodice ale cadrului național și ale autorităților de reglementare competente				

MEDIU

Cea mai importantă sursă de finanțare în sectorul de mediu, care se ocupă cu respectarea acquis-ului, este reprezentată de POS Mediu.

Sumele alocate prin POS Mediu pentru fiecare axă prioritară / DMI sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Tabelul 14: Sumele alocate prin Instrumentele Structurale POS MEDIU (M€)

Anul	FEDR	CF	Total
2007	50,58	221,79	272,37
2008	117,99	319,32	437,30
2009	149,02	429,49	578,51
2010	168,69	514,66	683,35
2011	206,33	554,82	761,15
2012	252,44	596,37	848,81
2013	291,60	639,37	930,98

Anul	FEDR	CF	Total
Total	1.236,65	3.275,82	4.512,47

AP	Fonduri UE	Contribuție națională	Total	Rata de cofinanțare
AP1 (CF)	2.776,53	372,89	3.149,42	88,16%
AP2 (FERD)	934,22	184,63	1.118,85	83,50%
AP3 (CF)	229,27	159,37	388,64	58,99%
AP4 (FERD)	171,99	19,11	191,10	90%
AP5 (CF)	270,02	45,82	315,84	85,49%
AP6 (FERD)	130,44	14,49	144,93	90%
Total	4.512,47	796,32	5.308,79	85%

Axa Prioritară 1 (apă și apă uzată) are cea mai mare alocare - 61%, urmată de sectorul managementul deșeurilor (AP 2/DMI 2.1), cu 18,6% din fonduri. **Domeniile apă și deșeuri ridică de departe cele mai mari provocări și necesită cele mai mari investiții pentru a asigura faptul că obligațiile prevăzute în Tratatului de Aderare sunt îndeplinite și conformarea cu acquis-ul relevant este realizată.** Prin urmare, alocările nu sunt disproporționate. În timp ce alocarea pentru deșeuri a fost considerată suficientă pentru toate cele 42 de planuri integrate de management al deșeurilor, alocarea pentru apă/apă uzată a fost estimată la doar o treime din necesarul de investiții.

Tabelul 15: Acquis-cheie corelat cu sprijin prin IS - Mediu

Acquis	Obiective/Ținte	Sprijin IS	Total finanțare M€	Finanțare IFI M€	Bugetul de stat M€	Alte finanțări/finanțări neeligibile M€
MANAGEMENTUL DEȘEURILOR						
Directiva 2002/96/CE privind deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE), modificată prin Directivele 2003/108/CE, 2008/34/CE și 2008/112/CE (abrogată începând cu 15.02.2014) Directiva 2012/19/UE privind deșeurile de echipamente electrice și electronice (reformată) -	Protecția mediului înconjurător și a sănătății prin prevenirea sau reducerea efectelor negative ale generării și gestionării deșeurilor de echipamente electrice și electronice (DEEE)	POS Mediu AP 2 - DMI 2.1	1.401,60	510,12	80,21	N/A
Directiva 94/62/CE privind ambalajele și deșeurile de ambalaje	Armonizarea măsurilor naționale privind gestionarea ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje pentru a preveni orice impact asupra mediului					
Directiva 1999/31/CE privind depozitele de	Furnizarea de măsuri, proceduri și orientări pentru prevenirea					

Acord-cadru nr. 23/22.08.2011 pentru evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015, LOT 1 – Evaluări Contract subsecvent nr. 6

Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar

Raport de Evaluare Final

Întrebarea de Evaluare Nr. 2

Acquis	Obiective/Ținte	Sprijin IS	Total finanțare M€	Finanțare IFI M€	Bugetul de stat M€	Alte finanțări/finanțări neeligibile M€
deșeuri	sau reducerea efectelor negative asupra mediului, în special a poluării apelor de suprafață, apelor subterane, solului și aerului, precum și asupra mediului global, inclusiv efectul de seră, precum și a oricăror riscuri pentru sănătatea umană, cauzate de depozitarea deșeurilor, pe durata întregului ciclu de viață al depozitului de deșeuri.					
	TOTAL		1.401,60	510,12	80,21	N/A
Managementul riscului la inundații						
Directiva 2007/60/CE privind evaluarea și gestionarea riscurilor de inundații	Stabilirea unui cadru pentru evaluarea și gestionarea riscurilor de inundații, cu scopul de a reduce consecințele negative pentru sănătatea umană, mediu, patrimoniul cultural și activitatea economică, asociate cu inundațiile în cadrul Comunității.	POS Mediu AP 5, DMI 5.1	318,36	217,82	39,94	60,61
Apa		Total	318,36	217,82	39,94	60,61
Directiva 91/271/CEE din 21 mai 1991 privind	Colectarea, tratarea și evacuarea apelor urbane reziduale și	POS Mediu AP 1	4.116,75	3.050,12	470,67	N/A

Acord-cadru nr. 23/22.08.2011 pentru evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015, LOT 1 – Evaluări Contract subsecvent nr. 6

Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar

Raport de Evaluare Final

Întrebarea de Evaluare Nr. 2

Acquis	Obiective/Ținte	Sprijin IS	Total finanțare M€	Finanțare IFI M€	Bugetul de stat M€	Alte finanțări/finanțări neeligibile M€
tratarea apelor urbane reziduale	tratarea și evacuarea apelor uzate din anumite sectoare industriale. Obiectivul directivei este de a proteja mediul de efectele negative ale evacuărilor de ape reziduale menționate mai sus.					
Directiva 98/83/CE privind calitatea apei destinate consumului uman	Protejarea sănătății umane împotriva efectelor nefaste ale contaminării apei destinate consumului uman					
		TOTAL	4.116,75	3.050,12	470,67	N/A
Controlul poluării						
Directiva 2001/80/CE privind limitarea emisiilor în atmosferă a anumitor poluanți provenind de la instalații de ardere de dimensiuni mari, astfel cum a fost modificată prin Directivele 2006/105/CE și 2009/31/CE - - Va fi abrogată începând cu 01.01.2016	Directiva se aplică instalațiilor de ardere cu o putere termică instalată mai mică de 50 MW, indiferent de tipul de combustibil utilizat (solid, lichid sau gazos).	POS MEDIU AP 3	369,61	182,81	164,53	5,39
Protecția naturii						
Directiva 92/43/CEE a	Contribuie la asigurarea	POS MEDIU	171,24	124,71	26,18	1,87

Acord-cadru nr. 23/22.08.2011 pentru evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015, LOT 1 – Evaluări Contract subsecvent nr. 6

Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar

Raport de Evaluare Final

Întrebarea de Evaluare Nr. 2

Acquis	Obiective/Ținte	Sprijin IS	Total finanțare M€	Finanțare IFI M€	Bugetul de stat M€	Alte finanțări/finanțări neeligibile M€
Consiliului privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatică, astfel cum a fost modificată prin Directivele 97/62/CE, 2006/105/CE și Regulamentul (CE) nr. 1882/2003 - <i>transpusă în totalitate</i>	biodiversității prin conservarea habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatică	AP 4				
Directiva 2009/147/CE privind conservarea păsărilor sălbatice	Conservarea tuturor speciilor de păsări care se găsesc în mod natural în stare sălbatică. Reglementează protejerea, gestionarea și controlul asupra acestor specii și stabilește normele pentru exploatarea acestora					
		TOTAL	171,24	124,71	26,18	1,87

Evaluarea a identificat și alte surse de finanțare pentru sectorul de mediu:

Life +, care sprijină proiecte în domeniul naturii și biodiversității și proiecte în domeniul politicii de mediu și de guvernare.

Facilitatea Globală de Mediu (FGM), pentru proiecte privind calitatea aerului, schimbările climatice, protecția naturii;

Mecanismul Financiar al Spațiului Economic European (SEE), care sprijină proiectele de gestionare a deșeurilor.

Controlul Integrat al Poluării cu Nutrienți (CIPN), finanțat de Banca Mondială (BM), care sprijină proiecte privind calitatea apei;

Fondul de Mediu (FM), pentru proiecte privind gestionarea deșeurilor, reabilitarea siturilor contaminate, calitatea aerului, calitatea apei, protecția naturii, gestionarea inundațiilor și alunecărilor de teren;

Tabelul 16: Acquis-cheie corelat cu alt tip de sprijin decât prin Instrumente Structurale (IS) - Mediu

Acquis	Obiective/Ținte	Sprijin IFI	Total finanțare M€	Finanțare IFI M€	Bugetul de stat M€	Alte finanțări /finanțări neeligibile M€
Apa						
Directiva 91/271/CEE privind tratarea apelor urbane reziduale Directiva 98/83/CE privind calitatea apei destinate consumului uman Directiva 2000/60/CE de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei, astfel cum a fost modificată prin Directivele 2008/32/CE, 2008/105/CE și 2009/31/CE și Decizia 2455/2001/CE	Colectarea, tratarea și evacuarea apelor urbane reziduale și tratarea și evacuarea apelor uzate din anumite sectoare industriale. Obiectivul directivei este de a proteja mediul de efectele negative ale evacuărilor de ape reziduale menționate mai sus.	Fondul de Mediu (FM)	0,00	0,00	333,51	0,00
		Granturi SEE	3,56	1,97	1,59	
		Controlul Integrat al Poluării cu Nutrienți (CIPN) Banca Mondială	10,67			
Directiva 91/676/CEE a Consiliului privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole Directiva 2000/60/CE de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei, astfel cum a fost modificată prin Directivele 2008/32/CE, 2008/105/CE și 2009/31/CE și Decizia 2455/2001/CE	Obiectivul este de a reduce poluarea apelor provocată sau indusă de nitrații proveniți din surse agricole și de a preveni orice nouă poluare de acest tip	CIPN Banca Mondială	6,92			
		LIFE+	0,70	0,30	0,4	
Directiva 2000/60/CE de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei, astfel cum a fost		Granturi SEE	0,33	0,26	0,07	

Raport de Evaluare Final

Întrebarea de Evaluare Nr. 2

Acquis	Obiective/Ținte	Sprijin IFI	Total finanțare M€	Finanțare IFI M€	Bugetul de stat M€	Alte finanțări /finanțări neeligibile M€
modificată prin Directivele 2008/32/CE, 2008/105/CE și 2009/31/CE și Decizia 2455/2001						
Managementul deșeurilor						
Regulamentul (CEE) nr. 259/93 privind supravegherea și controlul transporturilor de deșeuri în interiorul, la intrarea și la ieșirea din Comunitatea Europeană	Stabilește proceduri și regimuri de control pentru transferul de deșeuri, în funcție de originea, destinația și ruta transferului, de tipul de deșeu transferat și de tipul de tratament care se aplică deșeurilor la destinație	LIFE+	1,20	0,56	0,64	0,00
Directiva 2008/98/CE privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive	Până în 2020, pregătirea pentru reutilizarea, reciclarea și alte operațiuni de valorificare materială, inclusiv operațiuni de umplere care utilizează deșeuri pentru a înlocui alte materiale, a deșeurilor nepericuloase provenind din activități de construcție și demolări, cu excepția materialelor geologice naturale, se mărește la un nivel minim de 70% din masa totală.	LIFE+	3,35	1,49	1,86	
		Granturi SEE	2,40	2,00	0,4	
Managementul deșeurilor, inclusiv DEEE, vehicule scoase din uz		Managementul deșeurilor, inclusiv a deșeurilor periculoase	27,05		27,05	

Acord-cadru nr. 23/22.08.2011 pentru evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015, LOT 1 – Evaluări Contract subsecvent nr. 6

Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar

Acquis	Obiective/Ținte	Sprijin IFI	Total finanțare M€	Finanțare IFI M€	Bugetul de stat M€	Alte finanțări /finanțări neeligibile M€
		(AFM)				
Poluare industrială						
Directiva 2000/76/CE privind incinerarea deșeurilor - urmează să fie abrogată de la 7 ianuarie 2014	Prevenirea sau limitarea efectelor negative asupra mediului, în special ale poluării datorate emisiilor în aer, sol, apă de suprafață și subterană, precum și a riscurilor pentru sănătatea umană, din incinerarea și co-incinerarea deșeurilor. Acest obiectiv trebuie atins prin impunerea unor condiții de exploatare și cerințele tehnice, prin stabilirea de valori limită de emisie pentru incinerarea deșeurilor și instalațiile de co-incinerare	LIFE+	0,62	0,30	0,32	0,00
Protecția naturii						
Directiva 92/43/CEE a Consiliului privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatică, astfel cum a fost modificată prin Directivele 97/62/CE, 2006/105/CE și Regulamentul (CE) nr. 1882/2003	Contribuirea la asigurarea biodiversității prin conservarea habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatică					
Directiva 2009/147/CE privind conservarea păsărilor sălbatice	Conservarea tuturor speciilor de păsări care se găsesc în mod natural în stare sălbatică.	LIFE+	20,99	13,11	7,87	0,00

Acord-cadru nr. 23/22.08.2011 pentru evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015, LOT 1 – Evaluări Contract subsecvent nr. 6

Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar

Raport de Evaluare Final

Întrebarea de Evaluare Nr. 2

Acquis	Obiective/Ținte	Sprijin IFI	Total finanțare M€	Finanțare IFI M€	Bugetul de stat M€	Alte finanțări /finanțări neeligibile M€
	Reglementează protejarea, gestionarea și controlul asupra acestor specii și stabilește normele pentru exploatarea acestora.					
Directiva 92/43/CEE a Consiliului privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatică, astfel cum a fost modificată prin Directivele 97/62/CE, 2006/105/CE și Regulamentul (CE) nr. 1882/2003	Contribuie la asigurarea biodiversității prin conservarea habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatică	Facilitatea Globală de Mediu - Programul de Granturi Mici	2,13	0,98	0,72	0,00
		Granturi SEE	1,55	1,29	0,26	
		FM			1,62	
Riscul de inundații						
Directiva 2007/60/CE privind evaluarea și gestionarea riscurilor de inundații	Stabilirea unui cadru pentru evaluarea și gestionarea riscurilor de inundații, cu scopul de a reduce consecințele negative pentru sănătatea umană, mediu, patrimoniul cultural și activitatea economică, asociate cu inundațiile	FM (Fondul de Mediu)	0,00	0,00	125,75	0,00
		Granturi SEE	1.422,83	973,46	178,48	
Inițiative orizontale		GEF SGP	1,69	0,80	0,51	0,39
		LIFE	1,10	0,50	0,60	

TRANSPORT

Imensa sursă de finanțare pentru sectorul transporturilor, care include respectarea obligațiilor din anexa VII și contribuția la rețeaua transeuropeană de transport (TEN-T), vine de la Programul Operațional Sectorial Transport (POS-T).

Tabelul 17 Alocarea POS-T pe Axă Prioritară (sume exprimate în M€):

Anul	FERD	CF	Total
2007	28,81	223,15	251,96
2008	122,25	319,10	441,35
2009	77,72	398,81	476,53
2010	214,08	515,55	729,63
2011	230,87	554,65	785,53
2012	245,49	596,21	841,70
2013	122,53	638,92	761,44
Total	1.041,74	3.246,40	4.288,13

AP	Fonduri UE	Contribuție națională	Total	Rata de cofinanțare
AP1 (CF)	3.246,40	572,89	3.819,29	85%
AP2 (FERD)	904,91	159,69	1.064,60	85%
AP3 (FERD)	107,74	19,01	126,75	85%
AP4 (FERD)	29,08	5,13	34,22	85%
Total	4.288,13	756,73	5.044,86	85%

Fondurile totale din IS pentru realizarea conformării cu acquis-ul în sectorul transporturilor sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Tabelul 18: Acquis-cheie corelat cu sprijin prin IS - Transport

Acquis UE	Obiective/Ținte	Sprijin IS	Buget M€			Altele
			Total	IS	Bugetul de stat	
Directiva 96/53/CE care stabilește dimensiunile maxime autorizate în traficul național și internațional și greutatea maximă autorizată în traficul internațional, pentru vehicule care circulă în interiorul Comunității.	Un stat membru nu poate respinge sau interzice utilizarea pe teritoriul său, în traficul internațional, a vehiculelor înmatriculate sau puse în circulație în orice alt stat membru, din motive referitoare la greutatea și dimensiunile lor	POS-T AP 2 DMI 2.1	677,97	372,08	138,00	129,20
Directiva 2012/34/UE de stabilire a spațiului feroviar unic european	(1) Statele membre își dezvoltă infrastructura națională de cale ferată, ținând cont, după caz, de nevoile generale ale Uniunii; (2). De asemenea, statele membre îi pot asigura administratorului infrastructurii finanțare în concordanță cu funcțiile sale menționate în articolul 3 alineatul (2), dimensiunea infrastructurii și cerințele financiare, în special pentru acoperirea investițiilor noi.	POS-T AP 1 DMI 1.2	2.240,40	1.495,8 9	263,98	480,53
Directiva 2008/57/CE privind interoperabilitatea sistemului feroviar în Comunitate; Directiva 2011/18/UE privind interoperabilitatea sistemului feroviar în Comunitate	Stabilirea condițiilor de respectat pentru realizarea interoperabilității în cadrul sistemului feroviar comunitar într-un mod compatibil cu dispozițiile Directivei 2004/49/CE. Aceste condiții se referă la proiectarea, construcția, punerea în funcțiune, modernizarea, reînnoirea, exploatarea și întreținerea elementelor acestui sistem, precum și calificarea profesională și condițiile de sănătate și de siguranță ale personalului care contribuie la exploatarea și întreținerea sa.	POS-T AP 3 DMI 3.3 POS-T AP 2 DMI 2.2	189,41	122,57	24,69	42,15

Acord-cadru nr. 23/22.08.2011 pentru evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015, LOT 1 – Evaluări Contract subsecvent nr. 6

Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar

Raport de Evaluare Final
Întrebarea de Evaluare Nr. 2

Acquis UE	Obiective/Ținte	Sprijin IS	Buget M€			Altele
			Total	IS	Bugetul de stat	
Directiva 2008/110/CE privind siguranța căilor ferate comunitare (Directiva privind siguranța feroviară)	Statele membre trebuie să se asigure că măsurile de dezvoltare și îmbunătățire a siguranței feroviare țin cont de necesitatea unei abordări bazate pe sistem	POS-T AP3 DMI 3.2	158,13	95,80	20,00	42,33
Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr 1207/2011 al Comisiei de stabilire a cerințelor pentru performanța și interoperabilitatea funcției de supraveghere în cadrul Cerul unic european	Stabilește cerințele privind sistemele care contribuie la furnizarea de date de supraveghere, componentele acestora și procedurile asociate, în scopul de a asigura armonizarea performanței, interoperabilitatea și eficiența acestor sisteme în cadrul rețelei de management al traficului aerian (EATMN) și în scopul coordonării militare civile.	POS-T AP 2 DMI 2.4	75,65	41,51	6,75	27,38
Regulamentul (UE) nr. 164/2010 al Comisiei privind specificațiile tehnice pentru planificarea, implementarea și utilizarea operațională a serviciilor de informații fluviale (RIS)	RIS trebuie dezvoltate și puse în aplicare într-un mod armonizat, interoperabil și deschis. Specificațiile tehnice trebuie să țină seama de activitatea desfășurată de organizațiile internaționale relevante.	POS-T AP3 DMI 3.2	22,73	13,75	4,52	4,46
Regulamentul (CE) nr. 1137/2008 și Directiva 2007/71/CE a Comisiei din 13 decembrie 2007 de modificare a anexei II la Directiva 2000/59/CE privind instalațiile portuare de preluare a deșeurilor provenite din exploatarea navelor și a reziduurilor de încărcătură	Directiva se concentrează pe operațiunile navale în porturile Uniunii Europene. Detaliază responsabilitățile legale, financiare și practice ale diferiților operatori implicați în livrarea deșeurilor și a reziduurilor de încărcătură provenite de la nave. Statele membre trebuie să se asigure că instalațiile portuare de preluare satisfac nevoile navelor	POS-T AP 3 DMI 3.3	33,16	19,95	6,87	6,34
Total			3.397,46	2.161,56	464,82	732,40

Celelalte fonduri (diferite de IS) care sprijină sectorul transporturilor sunt rezumate în tabelele de mai jos:

Tabelul 19: Bugetul de stat al României

Tipul investițiilor	Total fonduri M€	%, pe mod	Fonduri în 2009 (M€)	Fonduri în 2010 M€	Fonduri în 2011 M€
1	2		4	5	6
Transport rutier					
Proiecte finalizate, 2009-2010	3.304,11		395,52	291,25	
Fonduri alocate, cu termen limită în 2011	2.169,06				166,11
Proiecte începute după 2009, cu termen limită după 2011	5.664,28				
Proiecte începute după 2011	479,23				
	11.616,68	89,4%	395,52	291,25	166,11
Transport feroviar					
Proiecte finalizate, 2009-2010	129,79		2,51	3,93	
Fonduri alocate, cu termen limită în 2011	570,44				78,69
Proiecte începute după 2009, cu termen limită după 2011	5,95				
Proiecte începute după 2011	13,58				
	719,76	5,5%	2,51	3,93	78,69
Transport pe căi navigabile interne					
Proiecte finalizate, 2009-2010	33,04		2,44	1,18	
Fonduri alocate, cu termen limită în 2011	21,25				3,10
Proiecte începute după 2009, cu termen limită după 2011	14,60				
Proiecte începute după 2011	10,67				
	79,56	0,6%	2,44	1,18	3,10
Transport aerian					
Proiecte finalizate, 2009-2010	154,43		3,23	2,97	
Fonduri alocate, cu termen limită în 2011	142,56				1,08
Proiecte începute după 2009, cu termen limită după 2011	142,43				
Proiecte începute după 2011	141,80				
	581,23	4,5%	3,23	2,97	1,08
	12.997,23		403,70	299,33	248,99

Sursa: Ministerul Transporturilor, <http://www.mt.ro/nou/index.php>

Tabelul 20: Fonduri europene de pre-aderare și post aderare (M€)

Tipul investițiilor	Total fonduri	%, pe mod	Fonduri 2009	Fonduri 2010	Fonduri 2011
1	2		4	5	6
Transport rutier					
Proiecte finalizate, 2009-2010	453,27		55,49	87,54	
Fonduri alocate, cu termen limită în 2011	276,96				89,67
Proiecte începute după 2009, cu termen limită după 2011					
Proiecte începute după 2011					
	730,23	33,8%	55,49	87,54	89,67
Transport feroviar					
Proiecte finalizate, 2009-2010	715,44		130,06	176,23	
Fonduri alocate, cu termen limită în 2011	715,44				145,27
Proiecte începute după 2009, cu termen limită după 2011					
Proiecte începute după 2011					
	1.430,87	66,2%	130,06	176,23	145,27
	2.161,10		185,55	263,77	234,94

Tabelul 21: Împrumuturi (BERD, BEI, Banca CEB) - M€

Tipul investițiilor	Total fonduri	%, pe mod	Fonduri 2009	Fonduri 2010	Fonduri 2011
1	2		4	5	6
Transport rutier					
Proiecte finalizate, 2009-2010	738,23		599,68	1.529,63	0,00
Fonduri alocate, cu termen limită în 2011	480,35				167,12
Proiecte începute după 2009, cu termen limită după 2011	1.662,12				
Proiecte începute după 2011	850,82				
	2.994,03	95,5%	599,68	1.529,63	167,12
Transport feroviar					
Proiecte finalizate, 2009-2010	57,13		27,03	17,19	
Fonduri alocate, cu termen limită în 2011	35,40				6,60
Proiecte începute după 2009, cu termen limită după 2011					
Proiecte începute după 2011	1,42				
	93,94	3,0%	27,03	17,19	6,60
Transport pe căi navigabile interne					
Proiecte finalizate, 2009-2010			27,03	17,19	6,60
Fonduri alocate, cu termen limită în 2011	47,45				
Proiecte începute după 2009, cu termen limită după 2011					
Proiecte începute după 2011	47,45	1,5%			9,48
	31.353,80				

După cum se poate vedea din tabelele de mai sus, finanțarea de la bugetul de stat și împrumuturile de la instituțiile financiare internaționale au fost alocate în principal pentru infrastructura ratieră (aproximativ 90% din totalul fondurilor). Cu toate acestea, transportul feroviar a primit aproximativ 2/3 din totalul fondurilor europene de pre-aderare și post-aderare, dar valoarea absolută a fost relativ mică.

Concluzii

Pe durata perioadei de programare 2007 - 2014 aferentă Fondurilor Structurale și de Coeziune, sectoarelor mediu și transporturi le-au fost alocate finanțări considerabile în cadrul programelor operaționale respective, care au abordat în mod direct nevoile de investiții care decurg din obligațiile prevăzute în Tratatul de Aderare. Cu toate acestea, sumele nu au fost suficiente pentru a satisface în totalitate nevoile de investiții.

Unele dintre investițiile necesare în sectorul energetic au fost realizate prin POS CCE. De asemenea, au fost realocate fonduri în cadrul POS CCE din alte domenii pentru a sprijini în continuare sectorul energetic.

Cu toate acestea, nu există o abordare sistematică cu privire la alocarea de fonduri destinate conformării cu acquis-ul. Rezultă că nu există o monitorizare sistematică care să evalueze contribuțiile intervențiilor la asigurarea conformării cu acquis-ul. Există o corelație intrinsecă între domeniile care necesită investiții pentru asigurarea conformării cu acquis-ul și ceea ce este necesar pentru „binele general”.

Cu siguranță nu au fost inițiate programe care să fie în contradicție cu respectarea acquis-ului. Programele și proiectele sunt inițiate în conformitate cu planificarea strategică și prioritățile inerente programelor operaționale. S-ar putea considera că este aproape o „coincidență” faptul că o parte din acestea se corelează cu cerințele acquis-ului. În timp ce acquis-ul este cadrul legal obligatoriu pentru statele membre ale UE, fondurile structurale și de coeziune nu sunt proiectate special pentru a asigura respectarea acquis-ului, ci și pentru nevoile de dezvoltare și de coeziune ale statelor membre, conformitatea cu acquis-ul privind în cea mai mare parte chestiuni administrative și tehnice legate de transpunere.

Finanțări din fonduri naționale (inclusiv credite bancare), contribuții ale altor programe cu finanțare europeană și alte fonduri IFI au fost de asemenea identificate. La fel ca în cazul FSC, acestea sunt invariabil orientate pe rezultatele concrete ale proiectelor și nu au ca scop conformarea cu acquis-ul. Din nou, faptul că există o contribuție către conformitate ar putea fi considerată ca fiind o „coincidență”.

Rezumatul alocărilor de fonduri considerate că sprijină în mod direct sau indirect conformarea cu acquis-ul:**Energie**

Contribuție din FSC + cofinanțare: 671,26 M€

Alte contribuții: 2.407,35 M€

Mediu

Alocări FSC + cofinanțare: 7.400,00 M€

Alte contribuții: 498,43 M€

Transport

Contribuție din FSC + cofinanțare: 3.375,55 M€

Fonduri naționale: 13.831,56 M€

Finanțare de la fondurile de pre-aderare: 2.170,41 M€

ÎNTREBAREA DE EVALUARE 3

Care este progresul actual precum și cel previzionat pentru DMI-urile/proiectele relevante, identificate la Î2? Care sunt perspectivele României de a atinge țintele identificate la Î2 pentru proiectele finanțate din Instrumentele Structurale și pentru cele din fonduri publice? În cazul neatingerii acestor ținte care ar putea fi consecințele rezultate din această ipoteză?

*În cursul acestei evaluări, a devenit evident că, pentru cazul în care sunt necesare investiții pentru conformarea cu acquis-ul, nu există o monitorizare sistematică și unitară a progreselor realizate. Cu toate acestea, **Ministerul Afacerilor Externe ține un raport de progres al stadiului îndeplinirii obligațiilor prevăzute în măsurile tranzitorii specificate în Anexa VII la Tratatul de Aderare. De asemenea, ministerele de resort sunt extrem de informate cu privire la prevederile acquis-ului care intră sub auspiciile acestora, care sunt nevoile care apar și ce acțiuni trebuie luate. Deși această observație nu face obiectul prezentei evaluări, pare precaută sugestia de a lua în considerare atribuirea responsabilității pentru monitorizarea performanței și nevoii investițiilor comparativ cu obligațiile acquis-ului, unui organism central.***

În cadrul sectoarelor, legislația UE nu stabilește ținte cuantificabile în sine, ci mai degrabă procedurile care urmează să fie puse în aplicare; de exemplu, *alinieră normelor actuale ale Uniunii cu normele internaționale privind formarea și certificarea navigatorilor (Directiva 2012/35/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 noiembrie 2012 de modificare a Directivei 2008/106/CE privind nivelul minim de formare a navigatorilor), sau măsuri care urmează să fie introduse - de protecție a lucrătorilor de riscurile asociate câmpurilor electromagnetice (Directiva 2012/11/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 aprilie 2012 de modificare a Directivei 2004/40/CE privind cerințele minime de securitate și sănătate referitoare la expunerea lucrătorilor la riscuri generate de agenții fizici (câmpuri electromagnetice).*

Transpunerea majorității directivelor a fost/urmează să fie realizată printr-un proces administrativ care vizează adaptarea procedurilor interne ale instituțiilor responsabile sau urmărirea punerii în aplicare a unor sarcini operaționale. De exemplu, Directiva 2010/18/UE a Consiliului din 8 martie 2010 de punere în aplicare a Acordului - cadru revizuit privind concediul pentru creșterea copilului, stabilind

modalități de îmbunătățire suplimentară a concilierii între viața profesională, privată și de familie, precum și posibilitatea introducerii unor noi tipuri de concediu bazat pe motive familiale, cum ar fi concediul de paternitate, concediul de adopție și concediul pentru îngrijirea membrilor familiei, a fost implementată în România prin legislația care reglementează concediul pentru creșterea copilului și alocația pentru îngrijirea copilului (cu modificările ulterioare).

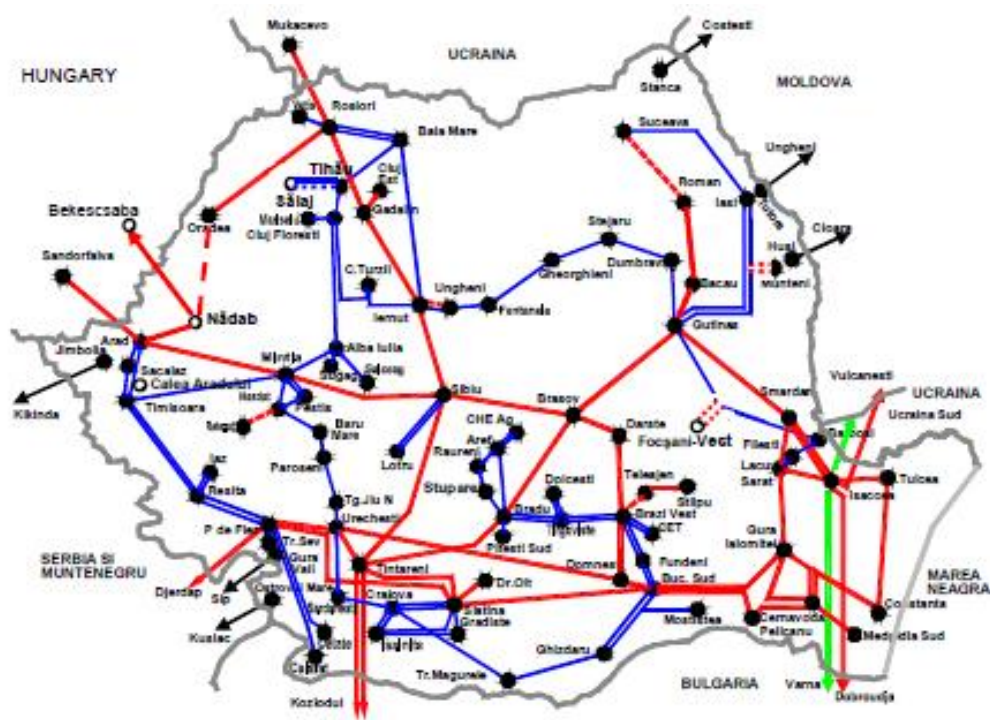
În cele mai multe dintre cazurile examinate, directivele UE stipulează în mod clar acțiunile sau setul de acțiuni care trebuie urmate, de exemplu, *prevenirea utilizării dispozitivelor destinate fraudării sistemului și, prin urmare, subminării eficienței legislației sociale referitoare la transportul rutier* (Directiva 2009/4/CE a Comisiei din 23 ianuarie 2009) sau *modernizarea normelor care reglementează accesul la ocupația de operator de transport rutier pentru asigurarea aplicării acestor norme de o manieră mai uniformă și eficace de către statele membre*, (Regulamentul (CE) nr. 1071/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009).

Un exemplu special îl constituie statistica - analiza noastră a arătat numeroase reglementări ale UE referitoare la adaptarea bazelor de date, a indicatorilor și a altor teme specifice de interes național, la normele europene, cu scopul de a integra rezultatele mai cuprinzătoare ale cercetărilor naționale: *un set cuprinzător și comparabil de date referitoare la tranzițiile între locul de muncă și pensie, o listă de informații care trebuie colectate în 2010 de către modulul ad-hoc privind armonizarea vieții profesionale cu viața de familie, un set de date cuprinzătoare și comparabile privind angajarea persoanelor cu dizabilități etc.* În astfel de cazuri, autoritatea responsabilă (fie că este vorba despre Ministerul Muncii sau despre Institutul Național de Statistică) deține liniile directoare și harta clară a acțiunilor necesare, fără nevoie evidentă de investiții pentru a susține modificările legislative/ procedurale necesare.

În timp ce acestea au fost, în mare măsură, probleme administrative, sectoarele Energie, Mediu și Transporturi necesită investiții semnificative pentru a satisface obligațiile Anexei VII, precum și acquis-ul introdus ulterior. Progresul realizat este prezentat mai jos.

ENERGIE

Pentru **electricitate**, Directiva 2009/72 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice, CE a înaintat către Curtea Europeană de Justiție un caz împotriva României pentru eșecul liberalizării pieței. În ceea ce privește investițiile în producția, transportul și distribuția de energie electrică, au fost realizate investiții considerabile în cadrul POS CCE, precum și împrumuturi de la BEI și BERD. Deși nu există suficiente date disponibile pentru a prezenta o evaluare cuprinzătoare a progreselor realizate în ceea ce privește modernizarea rețelei, în septembrie 2013, dintr-un obiectiv total de 100 km, au fost extinși/modernizați 96 km de rețea de energie electrică. În ceea ce privește interconectivitatea electrică, România are deja mai multe interconexiuni de 400 kV cu vecinii săi (roșu pe harta de mai jos). De asemenea, există câteva linii de 110 kV cu Ucraina și Serbia (liniile negre de pe hartă).

CAPTION:

- 110 kV OHL: —
- 220 kV OHL: — (..... : operates at 110 kV)
- 400 kV OHL: — (- - - : operates at 220 kV; 400kV OHL Nădab – Oradea under completion)
- 750 kV OHL: —

Sursa: Transelectrica, 2010

Infrastructura de **gaze naturale** a României este învechită și cele mai multe dintre conducte (aprox. 70%) prezintă o deteriorare avansată. Directivele au stabilit ca obiective „*asigurarea unei aprovizionări sigure și eficiente pe termen lung*“, care implică nu numai construirea de infrastructură nouă, dar și „întreținere“, care presupune modernizarea infrastructurii existente pe ambele segmente de transport și distribuție. În România, Transgaz este operatorul sistemului național de transport al gazelor. Dintr-un total de 1.238 de stații de măsurare a gazelor, 948 au fost echipate în 2012 cu sisteme SCADA. Cele 5 stații de comprimare a gazelor au echipamente datând din anii 1970 și trebuie să fie modernizate pentru a fi în măsură să asigure transportul de gaze în condiții de siguranță la parametri tehnici care se impun. Sunt efectuate lucrări de modernizarea rețelei de distribuție a gazelor, concentrate în București și Cluj-Napoca, iar ținta de extindere și modernizare a rețelei de distribuție a gazelor naturale a fost depășită - 207 km față de valoarea țintă de 150 km.

În timp ce, în ceea ce privește electricitatea, România este destul de bine interconectată cu vecinii săi, nu același lucru se poate spune despre gazele naturale. În prezent, România are un interconector operațional cu Ungaria - conducta Arad-Szeged inaugurată în 2009, cu o capacitate operațională de 1,7 miliarde de metri cubi. Conducta Giurgiu-Ruse este în construcție. Conducta Ungheni-Iași este construită la un cost de 26,4 milioane €, 7 milioane € fiind finanțați din Programul Operațional Comun „România-Ucraina-Republica Moldova 2007-2013“, finanțat prin Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat.

Cu toate acestea, **noul acquis pe energie impune, în mod explicit, o capacitate obligatorie bidirecțională permanentă.** Acest lucru necesită fie asigurarea fluxului invers în conductele existente (cum ar fi Arad - Szeged), fie construirea unei conducte paralele pentru export. Obiectivul de a asigura interoperabilitatea sistemului de gaze naturale din România cu cel din țările vecine nu se referă doar la existența fizică a conductei de gaz, ci și la rezolvarea aspectelor legate de diferența de presiune. De exemplu, în sistemul de transport intern al gazelor din România presiunea este între 6 și 35 bari. Tranzitul de gaze prin România are loc prin conducte dedicate, care în prezent, nu sunt conectate la sistemul principal Transgaz. Presiunea în liniile de tranzit este mai mare: 54 bari. În sistemul Ungariei, presiunea obișnuită este de 63 de bari (cu un minim la punctul de intrare în țară de 38-40 bari și un maxim de 63-75 bari). Pentru a asigura

interoperabilitatea și a permite gazelor naturale să circule din România în Ungaria, este necesară construirea unei noi stații de comprimare, al cărui cost este estimat la 15-17 milioane €.

Ca și în cazul energiei electrice, România face obiectul unei proceduri trimise de CE la CEJ pentru eșecul de a liberaliza piața gazelor naturale.

Începând cu anul 2011, România a realizat și a depășit obiectivul stabilit prin Directiva privind sursele regenerabile de energie (2009/28/CE) în ceea ce privește cota de energie din surse regenerabile în consumul final de energie. Capacitatea actuală este de 3.000 MW, 301 MW fiind instalați cu sprijin din POS CCE.

Cu toate acestea, progresul înregistrat de România în vederea atingerii unei cote de 10% de energie din surse regenerabile utilizată în transport (în conformitate cu aceeași directivă) a fost lent și necesită eforturi suplimentare pentru a fi accelerat. În 2011, ponderea biocarburanților utilizați în transport a fost de doar 2%.

Alte obligații care necesită **investiții majore provin din Directiva pentru performanța energetică a clădirilor (2010/31/UE, cunoscută sub numele de „DPEC”) și noua Directivă privind eficiența energetică (2012/27/EU cunoscută ca DEE), care a fost adoptată pentru a accelera transpunerea directivei din 2010 privind clădirile**. Stocul național al clădirilor din România este dominat de sectorul rezidențial (5,1 milioane de clădiri, care însumează 8,5 milioane de locuințe individuale). Chiar și la nivelul UE, clădirile sunt responsabile pentru 40% din consumul total de energie și 36% din emisiile de gaze cu efect de seră. De aici și interesul recent al UE (prin intermediul acestor 2 directive) asupra reabilitării clădirilor și trecerii la clădiri cu consum energetic aproape de zero.

Cu toate acestea, **eficiența energetică** a atras un interes scăzut în perioada 2007-2013 și o parte din fondurile destinate inițial pentru eficiență energetică a fost realocată pentru proiecte SRE. În cadrul AP 4, bugetul pentru DMI 2 a fost suplimentat cu 200 milioane €. HG 248/2012 a fost adoptată pentru aprobarea schemei de ajutor de stat și completată prin HG 750/2008 privind ajutorul de stat regional pentru valorificarea SRE.⁴

⁴ Ministerul Afacerilor Externe, *Scurt raport intermediar privind punerea în aplicare a Programului Național de Reforme 2011-2013*, 15 martie 2013, anexa 1, pag. 14.

În cadrul sectorului industrial, un obstacol a fost faptul că măsurile de eficiență energetică se bazează pe un echilibru energetic pe care nu toate companiile mari îl dețin. Băncile nu au avut instrumente specifice pentru a sprijini proiectele de eficiență energetică. Pentru mulți consumatori casnici, rata de co-finanțare a fost pur și simplu prea mare. Aceasta este și problema cu care se confruntă programul național de reabilitare termică, pentru care există un sistem de sprijin foarte generos (80%). Cu toate acestea, având în vedere veniturile foarte mici ale multor români, este dificil pentru aceștia să asigure cota care rămâne, și anume, 20% din costuri.

În cadrul POR Axa 1, DMI 2, a fost pusă la dispoziție finanțarea pentru sprijinirea eficienței energetice a clădirilor rezidențiale. Aceasta este de dată relativ recentă și reprezintă rezultatul oportunităților de finanțare care decurg din modificări legislative. Regulamentul 397/2009 a făcut posibil ca reabilitarea termică a clădirilor să fie considerată eligibilă pentru finanțare în cadrul FEDR (*„În fiecare stat membru, cheltuielile destinate îmbunătățirii eficienței energetice și utilizării energiei regenerabile în locuințele existente vor fi eligibile până la o valoare de 4% din alocarea totală FEDR“*). Prin urmare, și cu o oarecare întârziere, a fost dezvoltată o nouă schemă de finanțare a eficienței energetice în mediul urban, iar cererea de proiecte a fost lansată în 2012. Valoarea totală a FEDR și a finanțării naționale este de ~ 22,8 milioane €. Fondurile vor fi constituite din economiile realizate în cadrul proiectelor în curs de implementare/proiectelor care vor fi finalizate și dintr-o așteptată realocare de fonduri între programele operaționale. Au fost primite 78 de cereri de proiecte, dintre care au fost respinse 6, rămânând 72 de proiecte eligibile pentru finanțare. În octombrie 2013, un singur contract era semnat.

În ceea ce privește Directiva 2010/31, au fost inițiate proceduri privind încălcarea dreptului comunitar și un aviz motivat a fost trimis în octombrie 2013. În ceea ce privește problema de mai lungă durată a stocurilor de petrol, Directiva 2009/119 referitoare la stocurile de petrol nu este încă transpusă și face, de asemenea, obiectul unei proceduri privind încălcarea dreptului comunitar. Un aviz motivat a fost transmis în iunie 2013, dar, între timp, în august, guvernul a elaborat o propunere legislativă și este, în prezent, dezbătută în cadrul unei proceduri accelerate la nivelul Camerei Deputaților, fiind de așteptat ca legea să fie adoptată în viitorul apropiat.

MEDIU**Ape reziduale**

În conformitate cu prevederile Tratatului de Aderare, **România a obținut perioade de tranziție până la 31 decembrie 2015 pentru colectarea, evacuarea și epurarea apelor urbane uzate pentru 263 de aglomerări cu o populație mai mare de 10.000 de locuitori și până la 31 decembrie 2018 pentru 2.346 aglomerări cu o populație între 2.000 și 10.000 de locuitori. Perioade de tranziție, până la 31 decembrie 2015, au fost obținute și pentru apa potabilă, pentru conformare cu Directiva 98/83.**

Axa Prioritară 1 a POS Mediu susține conformitatea cu Directiva 91/271/CEE privind epurarea apelor urbane uzate și, respectiv, cu Directiva 98/83/CE privind calitatea apei destinate consumului uman. Fondurile sunt orientate pentru a crește de la 52% la 70% gradul de acoperire a populației conectate la servicii de bază privind furnizarea apei la nivel regional și pentru a crește de la 35% la 60% volumul apelor uzate tratate. Aceasta presupune construirea sau reabilitarea a 170 de stații de epurare a apelor uzate și dotarea a 240 de localități cu instalații de apă noi/ reabilitate. Acest lucru va fi atins prin 43 de proiecte majore și 2 proiecte minore.

Valoarea totală a proiectelor este de 5.382,93 milioane € din care: 3.365,69 milioane € reprezintă fonduri UE (~ 62,5% din valoarea totală).

Până la jumătatea anului 2013, 149 de localități au fost susținute prin proiecte de alimentare cu apă și 40 de stații de epurare a apelor uzate au fost sau sunt construite sau reabilitate. Acest lucru indică faptul că POS Mediu a atins 78% din obiectivul pentru 2012 referitor la alimentarea cu apă și 33% din ținta referitoare la instalațiile de tratare a apelor uzate.

Presupunând că toate aglomerările cu mai mult de 10.000 de locuitori sunt incluse în cele 45 de proiecte propuse și că soluțiile tehnice asigură conformarea cu cerințele directivei, este de așteptat ca ținta aferentă anului 2015 referitoare la calitatea apei potabile să fie atinsă. Cu toate acestea, având în vedere progresul înregistrat până în prezent, sunt necesare eforturi suplimentare pentru a atinge ținta aferentă anului 2015 referitoare la tratarea apelor reziduale.

Alte fonduri care finanțează proiecte de gestionare a apei/ apei uzate sunt reprezentate de Fondul de Mediu, Granturile SEE, LIFE+ și proiectul Controlul Integrat al Poluării cu Nutrienți (finanțare rambursabilă oferită de Banca Mondială). Programul Național de

Dezvoltare Rurală sprijină, de asemenea, sistemele de apă și apă reziduală din zonele rurale, dar acest lucru nu intră în sfera de cuprindere a acestui raport.

Fondul de Mediu a finanțat ~ 292 de proiecte privind sisteme de apă și apă uzată pentru orașe și comune. Bugetul total alocat din FM a fost de 333,51 milioane €. De asemenea, a fost identificat un grant SEE pentru managementul apelor uzate, cu o valoare totală de 3.559.590 €. În cadrul proiectului Controlul Integrat al Poluării cu Nutrienți, susținut de Banca Mondială, au fost finanțate 8 sisteme de canalizare în zonele rurale, cu o valoare totală de 10,67 milioane €. De asemenea, proiectul contribuie la protejarea apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, fiind finanțate 10 proiecte care urmăresc colectarea și depozitarea deșeurilor și construirea în zonele rurale de platforme de bălegar. Valoarea totală a proiectului CIPN este de 56,22 milioane €. Reducerea poluării cu nitrați din surse agricole a fost, de asemenea, susținută de LIFE+ în cadrul unui proiect elaborat de Institutul Național de Hidrologie și Gospodărire a Apelor (INHGA), cu o valoare de 698.319 €. Granturile SEE au sprijinit conformitatea cu Directiva - cadru privind apa, prin proiecte în valoare de 1,48 milioane €.

Potrivit analizei Administrației Naționale Apele Române (ANAR), în 2012, nivelul de colectare a încărcăturii organice biodegradabile din apele uzate a fost de 58,95%, iar nivelul epurării a fost de 48,32%. Ținta pentru 2013 este de 69% pentru colectarea apelor uzate și de 61% pentru epurarea apelor uzate în aglomerările cu o populație mai mare de 10.000 de locuitori. **Având în vedere că între 2007 și 2012 au fost înregistrate creșteri de doar 12% pentru colectare și, respectiv de 11 % pentru epurare, se pare că ar putea exista un deficit față de ținta asumată pentru 2013.**

Acquis-ul nou a introdus parametri de calitate superiori pentru tratarea apelor reziduale, cu termen limită pentru anul 2018. Acest lucru va impune montarea în cadrul stațiilor de epurare a unor instalații terțiare de tratare, fapt ce va adăuga 20% la costurile de construcție. Aceasta reprezintă o dublă lovitură pentru România, deoarece costurile ar fi mai mici fără această cerință inclusă în etapa de proiectare a lucrărilor actuale.

Managementul deșeurilor

De asemenea, în conformitate cu prevederile Tratatului de Aderare, **România a obținut perioade de tranziție pentru conformarea cu acquis-ul privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, depozitele de gunoi și deșeurile de echipamente electrice și electronice.**

POS Mediu, AP 2, DMI 2.1 își propune să aibă operaționale, până în 2015, 30 de sisteme de management integrat al deșeurilor la nivel județean/regional, de care să beneficieze ~ 8 milioane de locuitori. Ținta POS Mediu este de a închide 133 de depozite neconforme. Îndeplinirea obligațiilor a impus închiderea a 241 gropi de gunoi neconforme, construcția a 40 de noi gropi de gunoi și a infrastructurii asociate de reciclare și prelucrare.

Portofoliul de proiecte al AP 2, DMI 2.1 include un număr total de 37 de proiecte. În prezent, 24 de proiecte sunt în curs de implementare și 13 în curs de pregătire/aprobare. În conformitate cu proiectele aprobate, vor fi construite 18 noi gropi de gunoi, 3 gropi de gunoi existente vor fi extinse și 117 gropi de gunoi neconforme vor fi închise. Valoarea totală a celor 24 de proiecte este de 967,39 milioane € din care: 565,40 milioane € reprezintă fonduri UE (aproximativ 58,44% din valoarea totală).

Valoarea totală a celor 37 de proiecte este de aproximativ 1.578,38 milioane €, din care aproximativ 1.014,13 milioane € reprezintă fonduri UE (~ 64,25% din valoarea totală). Alte fonduri care finanțează proiecte de management al deșeurilor sunt LIFE+, granturile SEE și Fondul de Mediu. De asemenea, Programul Național de Dezvoltare Rurală sprijină sistemele de management al deșeurilor în zonele rurale.

Fondul de Mediu a finanțat proiecte, atât pentru autoritățile publice, cât și pentru operatorii economici, care acoperă diverse fluxuri de deșeuri. În timp ce bugetul total alocat din FM a fost de 27,05 milioane €, valoarea totală a proiectelor nu a fost disponibilă. LIFE+ a sprijinit 4 proiecte, cu o valoare totală de 4.543.984 €, din care 2.051.782 € au fost fonduri UE. În acest domeniu, granturi SEE de 2 milioane € au contribuit la proiecte cu o valoare de 2,4 milioane €. Alte tipuri de asistență au fost furnizate prin intermediul fondurilor de pre-aderare ISPA și Phare.

Agenția Națională pentru Protecția Mediului a raportat că în perioada 2004-2012, activitățile au încetat la 190 de gropi de gunoi neconforme și, pentru majoritatea, închiderea este un rezultat al sistemelor de management integrat al deșeurilor, susținute în cadrul POS Mediu. În prezent ~50 de gropi de gunoi neconforme nu și-au încetat încă activitatea, termenul limită fiind 2017. În prezent, sunt în funcțiune 33 de gropi de gunoi conforme.

Obiectivul stabilit pentru 2010 în ceea ce privește procesarea deșeurilor biodegradabile a fost atins: reducerea cu 25%, comparativ cu anul 1995, a cantității de deșeuri

biodegradabile depozitate în gropi de gunoi. ANPM raportează o reducere de 37%. Ținta pentru 2013 este de 50%, dar cifrele nu sunt încă disponibile. În prezent, există mai mult de 70 de instalații și platforme de compostare. Toate proiectele de gestionare a deșeurilor finanțate din POS Mediu includ furnizarea de instalații de tratare a deșeurilor biodegradabile.

În ceea ce privește deșeurile de ambalaje, ținta generală de reciclare stabilită pentru 2011 a fost îndeplinită. Țintele de reciclare pentru plastic, hârtie, sticlă, metal și lemn au fost, de asemenea, realizate. În prezent, 106 stații de transfer și sortare sunt operaționale sau în curs de pregătire pentru a fi operaționale. Investițiile sprijină parțial conformitatea cu noua Directiva privind deșeurile (Directiva 2008/98). Acest lucru crește ținta de reciclare la 50% din masă pentru hârtie, metal, plastic și sticlă provenind din gospodării și din fluxuri de deșeuri similare. Cu toate acestea, instalațiile care trebuie să încorporeze acest lucru nu sunt universale și vor fi necesare investiții suplimentare în sisteme de colectare și prelucrare.

Colectarea DEEE-urilor a fost mai problematică, având în vedere ținta Tratatului de Aderare de colectare a cel puțin 4 kg pe cap de locuitor pe an. Producătorii sunt responsabili pentru gestionarea deșeurilor de echipamente electrice și electronice ajunse la sfârșitul duratei de viață, restituite către ei, iar consumatorii au posibilitatea să restituie gratuit deșeurile de echipamente. Actuala directivă privind DEEE va fi înlocuită, începând cu 14 februarie 2014, de Directiva 2012/19. Noul obiectiv este de 85% din DEEE care urmează să fie colectate, ceea ce echivalează cu 20 kg pe persoană pe an. Aceasta pare a fi o foarte mare provocare pentru România.

Reabilitarea siturilor contaminate

Deși nu este cerută de o anumită directivă, reabilitarea siturilor contaminate poate contribui la reducerea poluării apelor de suprafață și subterane, solului și subsolului, aerului, precum și la protecția sănătății umane. În cadrul POS Mediu AP2, DMI 2.2, există 5 proiecte, cu o valoare totală de 92,99 milioane €. Un alt proiect așteaptă să fie aprobat.

Protecția naturii

Punerea în aplicare a rețelei Natura 2000 și conservarea adecvată a habitatelor, florei și faunei sălbatice necesită investiții importante.

În România, înființarea rețelei Natura 2000 a fost începută în 2007. În 2012, România a propus adăugarea altor 150 de situri la rețeaua Natura 2000 și extinderea unora dintre siturile existente. Până în prezent, există 531 de situri Natura 2000, dintre care 383 sunt

situri de importanță comunitară (SIC) și 148 arii de protecție avifaunistică (APA). Suprafața totală a SIC este de 4.152.152,607 ha, în timp ce suprafața APA este de 3.694.394,291 ha. Suprafața totală a siturilor Natura 2000 este de 5.573.265 ha.

POS Mediu, prin AP4, urmărește dezvoltarea, până în 2015, a unui număr de 237 planuri de management pentru siturile Natura 2000 și ca 60% din suprafața siturilor să beneficieze de măsuri de conservare a naturii. Axa prioritară 4 include un total de 205 de proiecte, cu o valoare totală de 227,39 milioane € (TVA inclus), din care 166,19 milioane € reprezintă fonduri UE (~ 73,1 % din valoarea totală).

Deși nu există date suficiente pentru a permite o analiză detaliată a numărului și suprafeței acoperite de siturile susținute de proiecte, o analiză sumară arată că aproximativ 181 SIC (Directiva Habitatare), reprezentând 47,2 % din numărul total de SIC din România, sunt susținute de proiecte. Suprafața aproximativă a SIC sprijinite este de 2.734.517,73 ha, reprezentând aproximativ 65,9 % din întreaga suprafață acoperită de toate SIC. Numărul de APA (Directiva Păsări) acoperite de proiecte este de 86 - 58,1% din numărul total de APA - cu o suprafață de 2.678.042,17 ha - 72,5 % din întreaga suprafață a tuturor APA. În câteva cazuri, siturile sunt atât SIC, cât și APA.

Au fost elaborate 272 de planuri de management și 5 au fost aprobate. În cazul în care toate planurile sunt aprobate, acestea vor acoperi aproximativ jumătate din siturile Natura 2000. În temeiul directivelor, pregătirea planurilor de management nu este obligatorie, însă reprezintă un mecanism pentru a asigura conformitatea și o stare de conservare favorabilă.

Analiza prezentată mai sus face referire la proiecte legate de siturile Natura 2000, care se încadrează în dispozițiile acquis-ului (Directivele Habitatare și Păsări). De asemenea, proiectele finanțate prin POS Mediu acoperă arii naturale protejate de interes național, care nu sunt desemnate în conformitate cu directivele anterior menționate. Cu toate acestea, în multe cazuri, acestea sunt incluse sau se intersectează cu siturile Natura 2000.

Managementul riscului la inundații și reducerea eroziunii costiere

Investițiile în cadrul POS Mediu AP5 DMI 5.1 sunt realizate nu numai pentru dezvoltarea unor planuri de gestionare a riscului de inundații, dar și pentru punerea în aplicare a anumitor măsuri specifice. Au fost dezvoltate 21 de proiecte pentru protecția împotriva inundațiilor și pentru protejarea a 10 km de țărm. Proiectele vor aduce beneficii unui număr de 1.500.000 de locuitori, prin reducerea riscului de inundații cu 30% și prin

creșterea zonei de plajă cu 30% în zonele vizate. Axa prioritară 5, DMI 5.1, include un portofoliu de 33 de proiecte, dintre care 17 sunt contractate, 4 sunt aprobate și 12 în curs de pregătire/ aprobare. Valoarea totală a proiectelor contractate este de 116,36 milioane €, din care 78,45 milioane € sunt fonduri UE (~ 67,42% din valoarea totală). Cele 4 proiecte aprobate și proiectele în curs de pregătire vor crește în continuare valoarea investițiilor. Din cele 17 proiecte contractate, 10 dezvoltă planuri pentru prevenirea, protecția și diminuarea efectelor inundațiilor și restul de 7 includ lucrări pentru prevenirea și minimizarea riscului de inundații.

Fondul de Mediu a pus la dispoziție finanțare suplimentară în valoare de 125,75 milioane € pentru prevenirea inundațiilor și atenuarea efectelor acestora. De asemenea, a fost pusă la dispoziție o finanțare de 973,46 milioane € prin intermediul Granturilor SEE pentru proiecte cu o valoare totală de 1.422,83 milioane €.

În cadrul POS Mediu, AP 5, DMI 5.2, au fost contractate două proiecte cu o valoare totală de 145,77 milioane € pentru prevenirea eroziunii costiere. Investiția majoră este reprezentată de măsuri de protecție și reabilitare în secțiunea de sud a țărmului Mării Negre, în zona Mamaia-Sud, Tomis-Nord, Tomis-Centru și Eforie Nord, în care aproximativ 7,3 km de plajă vor fi protejați și suprafața plajei extinsă cu ~ 33,3 ha.

Controlul poluării industriale

În cadrul POS Mediu, AP3, există 7 proiecte de reabilitare a termocentralelor, cu o valoare totală de 429,65 milioane €, din care 172,98 milioane € reprezintă fonduri europene.

Alte proiecte vizând instalațiile de ardere de dimensiuni mari sunt susținute în cadrul POS CCE - Sectorul energetic. **Controlul poluării industriale și secțiunea referitoare la managementul riscului din Anexa VII la Tratatul de Aderare includ, de asemenea, Directiva privind incinerarea deșeurilor.** În prezent, în România nu există o instalație de incinerare a deșeurilor operațională.

La finele anului 2012, 23 de instalații de incinerare a deșeurilor periculoase era operaționale - 8 operatori care incinerează propriile deșeuri și 15 care incinerează deșeuri pentru terți. Au fost realizate 7 lucrări de coincinerare a cimentului. Instalațiile de incinerare a deșeurilor medicale vechi au fost închise în conformitate cu planul asumat. În prezent, deșeurile medicale sunt prelucrate prin incinerare sau prin tratament termic (neutralizare). LIFE+ a realizat tratarea cu microunde a deșeurilor medicale printr-o finanțare de 300.580,00 lei, dintr-o valoare a proiectului de 623.553 €.

TRANSPORT

Progresul real al proiectelor relevante pentru conformarea cu Tratatul de Aderare

Investițiile în proiecte de modernizare a drumurilor naționale pe rute secundare și de deschidere treptată a acestora pentru vehiculele grele, cu greutate și dimensiuni diferite, sunt finalizate în conformitate cu un program stabilit în XIII etape și fonduri totale planificate de 6.489,3 milioane €, conform tabelului 4 de mai jos:

Tabelul 22: Obiective pentru modernizarea drumurilor secundare

Anul	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Total
Km în lucru	3031	2825	1656	1671	1518	1529	1554	
Km finalizați /livrați	960	1674	528	624	504	543	471	
Lucrări cumulate [km]	3916	5590	6118	6742	7246	7789	8260	8260

La sfârșitul anului 2011, a fost realizat un studiu pentru a evalua progresele înregistrate în îndeplinirea obligațiilor Tratatului de Aderare în ceea ce privește modernizarea drumurilor. Rezultatele studiului au fost că la sfârșitul anului 2011, aproximativ 6.028 km de drumuri au fost modernizate comparativ cu obiectivul de 7.246 km, ridicându-se astfel la aproximativ 83% din obiectiv.

Ministerul Transporturilor a propus și Guvernul român a aprobat reeșalonarea lucrărilor rămase, pentru a recupera întârzierile, după cum urmează:

Tabelul 23: Lucrări reprogramate

Ani	2007	2008	2009	2010	2011	2011, finalizați	2012, planificați inițial	2012, reprogramați	2013, planificați inițial	2013, reprogramați	Total km inițiali/ reprogramați
Km în lucru	3031	2825	1656	1671	1518	-	1529	2.324,15 km în fază de lucru + 690 km noi suplimentari în fază de pregătire	1554	1721,69 km în lucru	
Km finalizați / livrați	960	1674	528	624	504	-	543	507	471	1350,50 km finalizați	
Lucrări cumulate [km]	3916	5590	6118	6742	7246	6028	7789	6535	8260	7886	8260/7886

Reeșalonarea vizează modernizarea până la sfârșitul anului 2013 a 7.886 km de drumuri secundare, mai puțin decât minimumul de 8.260 kilometri prevăzut în Tratatul de aderare. Se așteaptă acceptul CE.

Cu toate acestea, Raportul de Activitate al Ministerului Transporturilor din România⁵, lansat în mai 2013, susține că în 2012, au fost inițiate studii de fezabilitate pentru doar 1.100 km de drumuri naționale secundare și a fost elaborată o lista de proiecte pentru *lucrări de modernizare în cazul în care sunt disponibile surse de finanțare*. Putem concluziona astfel că nu a existat nicio certitudine că ținta reprogramat pentru sfârșitul anului 2013 - 7886 km, ar fi putut fi atinsă.

În cursul anului 2011, Comisia Europeană a observat mai multe probleme în ceea ce privește procedurile de achiziții și neconcordanțe în datele raportate, în special în cele provenite de la instituțiile de supraveghere și audit. În consecință, la 16 iulie 2012, au fost blocate fluxurile de numerar din finanțare către Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale. Finanțarea UE a fost repornită în aprilie 2013.

Totuși, având în vedere: (i) - noua structură a administrației centrale a infrastructurii de transport din România (crearea unei structuri departamentale separate pentru infrastructura mare, (ii) - scadența proiectelor și (iii) - lecțiile învățate din experiența trecută dificilă în ceea ce privește managementul de proiect, este de așteptat ca România să îndeplinească în anii următori sarcina asumată.

Progresul actual privind DMI-urile /proiectele relevante

Tabelul 24 de mai jos prezintă o sinteză a cadrului legislativ al UE pentru domeniul transporturilor, pentru care fondurile structurale pot fi utilizate. Prezintă o scurtă descriere a fiecărui regulament /decizie, POS /AP și DMI relevante pentru implementare, indicatorilor de realizare imediată, indicatorilor de rezultat și a indicatorului de timp aferent (dacă este cazul).

În cea mai mare parte, Tabelul 24 relevă o contradicție majoră în ceea ce privește Documentul Cadru pentru Implementarea POS-T: lipsa planificării riguroase pentru

⁵ http://www.mt.ro/nou/_img/documente/raport_2012.pdf, pag. 6

perioada 2007-2013. În schimb, există numeroase obiective pentru 2015, dar fără a specifica alte termene.

Există obiective anuale doar pentru acquis-ul referitor la modernizarea rețelei de drumuri (indicatori de implementare și indicatori de rezultat), dar acestea sunt definite doar pentru perioada 2012-2015.

Există cerințe ale acquis-ului care nu includ indicatori de rezultat și, de asemenea, există acquis fără niciun fel de indicatori (de exemplu, Regulamentul (UE) nr. 164/2010 al Comisiei privind specificațiile tehnice pentru planificarea, implementarea și utilizarea operațională a serviciilor de informații fluviale (RIS)).

Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Sectorial - Transport și-a reproiectat recent site-ul (<http://www.ampost.ro>) incluzând titluri pentru raportarea progresului fizic și, respectiv, a progresului financiar pentru fiecare proiect în parte. (De exemplu, http://www.ampost.ro/pagini/orastie_sibiu) Cu toate acestea, până în prezent, nu s-a publicat nimic în acest sens și nu a fost posibilă extragerea datelor de proiect pentru a compara și evalua cheltuielile financiare și de progresul fizic privind obligațiile în materie de infrastructură de transport.

Mai mult decât atât, chiar și indicatorii SMIS se referă doar la progresul financiar și nu există nicio referire la progresul fizic sau la relația dintre fondurile cheltuite, realizarea fizică și termenele proiectate: De exemplu, pe fiecare an de implementare și pentru fiecare proiect finanțat.

Tabelul 24: Acquis UE, DMI, realizări și rezultate

Acquis UE	Scurtă descriere	AP /DMI	Realizări / An /valoare cumulată	Rezultate /an /valoare
Directiva 96/53/CE din 25 iulie 1996 care stabilește dimensiunile maxime autorizate în traficul național și internațional și greutatea maximă autorizată în traficul internațional, pentru vehicule care circulă în interiorul Comunității.	Un stat membru nu poate respinge sau interzice utilizarea pe teritoriul său: - în traficul internațional, a vehiculelor înmatriculate sau puse în circulație în orice alt stat membru, din motive referitoare la greutatea și dimensiunile lor; în traficul național, a vehiculelor înmatriculate sau puse în circulație în orice alt stat membru, din motive referitoare la dimensiunile lor, cu condiția ca aceste vehicule să respecte valorile limită specificate în anexa I	POS-T AP 2 DMI 2.1	Lungimea drumurilor naționale amenajate /modernizate, cu excepția TEN-T (km): -2012/ 164.052 -2013/ 164.052 -2014/ 291.149 -2015/ 302.796 Lungimea drumurilor noi - autostrăzi (km): -2015/13,632 Lungimea drumurilor noi - drumuri naționale (km): -2013/40.615 -2014/ 51.175 -2015/ 100.535	Valoarea monetară a timpului economisit pentru transportul de marfă și pasageri pe un drum nou sau modernizat - infrastructura rutieră (M€ /an)/ -2012/48.350 -2013/ 63.320 -2014/108.007 -2015/182.384
Directiva 2012/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 noiembrie 2012 de stabilire a spațiului feroviar unic european	Statele membre își dezvoltă infrastructura națională de cale ferată, ținând cont, dacă este cazul, de nevoile generale ale statelor membre. De asemenea, statele membre îi pot asigura administratorului infrastructurii finanțare în concordanță cu funcțiile sale, dimensiunea infrastructurii și cerințele financiare, în special pentru acoperirea investițiilor noi.	POS-T AP 1 DMI 1.2	Lungimea căilor ferate amenajate/modernizate din rețeaua TEN-T (km)/ 2015/209,18 km	Valoarea monetară a timpului economisit pentru transportul de marfă și pasageri pe o cale ferată nouă sau modernizată (M€ /an)/ 2015/86.925

Acquis UE	Scurtă descriere	AP /DMI	Realizări / An /valoare cumulată	Rezultate /an /valoare
	Statele membre pot decide să finanțeze aceste investiții prin alte mijloace decât finanțarea directă din partea statului.			Traficul de pasageri deviat (mutat) din transportul rutier către cel feroviar (mil. pasageri-km/ an)/ 2015/ 306,75
				Traficul de marfă deviat (mutat) din transportul rutier către cel feroviar (inclusiv terminale intermodale (mil. tone-km/ an)/ 2015/ 1.719
				Proiecte prioritare TEN-T finalizate - căi ferate (%)/ 2015/43,85
				Cota de piață (%)/ 2015/15
Directiva 2008/57/CE privind interoperabilitatea sistemului feroviar în Comunitate; Directiva 2011/18/EU a Comisiei din 1 martie 2011 de modificare a anexelor II, V și VI la Directiva 2008/57/CE privind	Stabilirea condițiilor de respectat pentru realizarea interoperabilității în cadrul sistemului feroviar comunitar într-un mod compatibil cu dispozițiile Directivei 2004/49/CE. Aceste condiții se referă la proiectarea, construcția, punerea în funcțiune, modernizarea, reînnoirea,	POS-T AP 2 DMI 2.2	Gări amenajate/modernizate (număr) -2012/ 3 -2013/ 12 -2014/12 -2015/18	Traficul de pasageri deviat (mutat) din transportul rutier către cel feroviar (mil. pasageri-km/ an)/ 2015/306,75

Acquis UE	Scurtă descriere	AP /DMI	Realizări / An /valoare cumulată	Rezultate /an /valoare
interoperabilitatea sistemului feroviar în Comunitate	exploatarea și întreținerea elementelor acestui sistem, precum și calificarea profesională și condițiile de sănătate și de siguranță ale personalului care contribuie la exploatarea și întreținerea sa.		Poduri și tuneluri de cale ferată modernizate (număr) - 2012/4 - 2013/17 - 2014/17 - 2015/98	Traficul de marfă deviat (mutat) din transportul rutier către cel feroviar (mil. tone-km/ an) / 2015/ 1.719
Directiva 2008/110/CE de modificare a Directivei 2004/49/CE privind siguranța căilor ferate comunitare (Directiva privind siguranța feroviară)	Dezvoltarea și îmbunătățire a siguranței feroviare. Statele membre trebuie să se asigure că măsurile de dezvoltare și îmbunătățire a siguranței feroviare țin cont de necesitatea unei abordări bazate pe sistem	POS-T AP3 DMI 3.2	Treceri la nivel cu cale ferată (număr) - 2014/112 - 2015/112	Reducerea victimelor (victime / milion pasageri - km) - 2015/ -20%
			Lungimea satelor protejate (situat liniar pe drumuri) (km) -2015/36	Reducerea accidentelor mortale (victime decedate / milion pasageri - km) 2015/ 20%
Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr 1207/2011 al Comisiei din 22 noiembrie 2011 de stabilire a cerințelor pentru performanța și interoperabilitatea funcției de supraveghere în cadrul Cerul unic european	Acest Regulament stabilește cerințele privind sistemele care contribuie la furnizarea de date de supraveghere, componentele acestora și procedurile asociate, în scopul de a asigura armonizarea performanței, interoperabilitatea și eficiența acestor sisteme în cadrul rețelei de management al traficului aerian (EATMN) și în scopul coordonării militare civile.	POS-T AP 2 DMI 2.4	Amenajare/ modernizare (număr) 2015/2	-

Acquis UE	Scurtă descriere	AP /DMI	Realizări / An /valoare cumulată	Rezultate /an /valoare
Regulamentul (UE) nr. 164/2010 al Comisiei privind specificațiile tehnice pentru planificarea, implementarea și utilizarea operațională a serviciilor de informații fluviale (RIS) menționate la articolul 5 din Directiva 2005/44/CE privind serviciile de informații fluviale (RIS) armonizate pe căile navigabile interioare de pe teritoriul Comunității	RIS trebuie dezvoltate și puse în aplicare într-un mod armonizat, interoperabil și deschis. Specificațiile tehnice trebuie să țină seama de activitatea desfășurată de organizațiile internaționale relevante. Se asigură continuitatea cu alte servicii de gestionare a traficului modal, în special cu serviciile de gestionare și de informare cu privire la traficul navelor maritime.	POS-T AP3 DMI 3.2	-	-

Acquis UE	Scurtă descriere	AP /DMI	Realizări / An /valoare cumulată	Rezultate /an /valoare
Regulamentul (CE) nr. 1137/2008 și Directiva 2007/71/CE a Comisiei din 13 decembrie 2007 de modificare a anexei II la Directiva 2000/59/CE privind instalațiile portuare de preluare a deșeurilor provenite din exploatarea navelor și a reziduurilor de încărcătură și REGULAMENTUL (CE) nr. 923/2009 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1692/2006 de stabilire a celui de-al doilea program Marco Polo de acordare a asistenței financiare comunitare pentru îmbunătățirea performanțelor de mediu ale sistemului de transport de mărfuri (Marco Polo II)	Directiva se concentrează pe operațiunile navale în porturile Uniunii Europene. Detaliază responsabilitățile legale, financiare și practice ale diferiților operatori implicați în livrarea deșeurilor și a reziduurilor de încărcătură provenite de la nave. Prezenta directivă se aplică tuturor navelor, indiferent de pavilionul arborat, inclusiv nave de pescuit și de agrement, care fac escală sau operează într-un port al unui stat membru, cu excepția navelor militare și a navelor deținute sau operate de un stat și care sunt folosite exclusiv în scopuri guvernamentale necomerciale.	POS-T AP 3, DMI 3.3	Proiecte pentru protecția mediului (număr) 2015/1	-

Având în vedere indicatorii de mai sus, evaluarea riguroasă a progreselor înregistrate în respectarea întregului acquis comunitar este o sarcină dificilă, în special în ceea ce privește indicatorii de rezultat. Raportul TEN-STAC6 specifică faptul că indicatorii de rezultat pot fi cuantificați doar utilizând un model de transport (pachet de software specific) pentru România. Chiar și așa, aceasta ar necesita, de asemenea, o măsurare anuală a traficului pentru calibrarea acestui model de transport. În prezent, un model de transport este în curs de elaborare în cadrul Master Planului General al României, 2013.

⁶NEA coord., TEN-STAC: Scenarii, prognoze și analize de trafic al coridoarelor aferente Rețelei Transeuropene. 2004

Î.3.b Consecințele în cazul lipsei de conformare cu acquis-ul

Această secțiune conține analiza consecințelor care pot rezulta din incapacitatea de a obține rezultatele așteptate cu privire la programele/ proiectele/ măsurile care să contribuie la transpunerea și punerea în aplicare a acquis-ului UE, incapacitate care ar surveni imediat după expirarea perioadelor de tranziție prevăzute în anexa VII la Tratatul de Aderare.

Tratatul de aderare prevede o gamă relativ largă de măsuri și derogări temporare, în special cu privire la politicile UE în domeniul transporturilor (articolul 6) și mediului (articolul 9) și o măsură referitoare la energie (articolul 8).

În plus, post-aderare, a fost introdus un volum mare de acquis care necesită de asemenea investiții semnificative. Multe dintre obligațiile de investiții intensive - energie, mediu și transporturi - prevăzute în anexa VII s-au bazat pe legislația comunitară în vigoare la momentul respectiv. Această legislație a fost în mare parte înlocuită de cerințe legislative mai exigente.

Consecințele lipsei de realizare a obiectivelor aferente programelor/proiectelor/măsurilor, care să contribuie la transpunerea și implementarea acquis-ului UE, vor avea, evident, un impact direct atât asupra nivelului de armonizare legislativă în cadrul Uniunii Europene, cât și asupra conformării cu acquis-ul comunitar de către România, și în cele din urmă asupra participării sale efective în cadrul UE. Pe lângă aceste consecințe *funcționale* inevitabile care afectează cetățenii și mediul de afaceri din UE, lipsa de conformare cu acquis-ul UE produce, de asemenea, consecințe *juridice*, constând în răspunderea juridică a administrației relevante și, în cele din urmă, a României (în principal prin procedura privind încălcarea dreptului comunitar), ceea ce poate genera consecințe *economice*, prin sancțiuni și sume forfetare.

Scurta analiză a specificităților post-aderare în România va fi urmată de o scurtă prezentare a procedurii privind încălcarea dreptului comunitar și a celor mai recente evoluții de după intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona și de prezentarea generală a procedurii EU pilot pentru toate cele 27 de state membre

(SM), inclusiv a impactului pe care acesta l-ar putea avea asupra sectoarelor Energie, Mediu și Transporturi din România.

Jurisprudența recentă a Curții Europene de Justiție (CEJ) privind încălcările dreptului comunitar permite luarea în considerare a eventualelor consecințe economice ale lipsei de conformare cu acquis-ul comunitar și estimarea posibilelor costurilor.

I. Contextul post-aderare din România

Pe baza experienței acumulate în timpul procesului de extindere de la 12 la 15 state membre, Comisia Europeană a decis să schimbe modul de abordare privind aderarea și, în următoarele valuri de extindere, a recurs la o metodă bazată pe stimulente pentru a promova conformarea țărilor candidate cu acquis-ul comunitar. Mai precis, în timpul procesului de extindere de la 15 la 27 de state membre, condiționalitățile au fost impuse mai degrabă înainte de aderare, decât să aibă loc o negociere a măsurilor tranzitorii și temporare post-aderare. Cu toate acestea, chiar și în cadrul acestei noi abordări, conformitatea totală în ziua efectivă a aderării rămâne un obiectiv imposibil de realizat și, prin urmare, în toate tratatele de aderare încheiate după anul 1995 (a se vedea anexa VII la Tratatul de Aderare al României și Bulgariei) a fost inclus un număr limitat de măsuri temporare.

Această nouă abordare a stârnit îngrijorare cu privire la insinuarea lipsei de conformare post-aderare cu legislația UE în ceea ce privește noile state membre, în special imediat după aderare, atunci când au fost convenite măsurile temporare. Într-adevăr, lipsa presiunii externe (CE) asupra noilor SM le-ar putea permite o mai mare marjă de manevră și în cele din urmă, ar poate genera lipsa conformării cu acquis-ul comunitar. Pentru a face față acestui potențial pericol, CE a decis să însoțească măsurile temporare și derogările cu asistență financiară specifică pentru programe/ proiecte menite să contribuie la transpunerea și punerea în aplicare a acquis-ului UE vizat. Eșecul acestor proiecte echivalează cu incapacitatea de a atinge obiectivele stabilite în Tratatul de aderare și atrage după sine răspunderea juridică a statului în cauză, în principal prin procedura privind încălcarea dreptului comunitar.

La nivel general, *transpunerea* acquis-ului UE de către SM care au aderat la UE după 2004 (inclusiv România) este mai bună decât cea realizată de SM care au aderat la UE înainte de 2000, luând în considerare o perioadă de timp similară, în ciuda caracterului uneori discutabil din punct de vedere politic al proceselor de reformă astfel induse. **La**

momentul aderării, România prezenta o lipsă de conformitate de 0,4% în ceea ce privește transpunerea acquis-ului UE, cifră care s-a diminuat în timpul fazei inițiale de aderare.⁷

Cu toate acestea, un record mai puțin pozitiv se observă (atât în general, cât și în ceea ce privește România) în ceea ce privește *implementarea*. Un bun indicator de conformitate în acest sens sunt statisticile CE cu privire la procedurile de încălcare a dreptului comunitar, în special cele referitoare la articolul 258 din TFUE. Cea mai recentă statistică CE a fost publicată în 2013⁸, iar România era pe locul al șaptesprezecelea din 27 la sfârșitul anului 2012, cu un total de **25 de proceduri de încălcare deschise în mai 2013⁹ și nicio condamnare de către CEJ**.¹⁰ În acest context și în special în timpul fazei inițiale de aderare, importanța unei administrații eficiente pentru implementarea cu succes a acquis-ului UE este crucială, cu atât mai mult cu cât factorii de presiune externă obișnuiți sunt mai puțin influenți și impactul pe care îl au instituțiile UE s-a schimbat.

Cu toate acestea, trebuie remarcat faptul că, până la un anumit punct, pentru orice stat membru nou, conformarea totală imediată cu acquis-ul comunitar poate avea uneori consecințe negative. În special în domeniul mediului, dar și în sectoare precum energia și transporturile, noul SM se poate confrunta cu potențiale dificultăți greu de suportat atât pentru administrație, cât și pentru mediul de afaceri din țara respectivă, care rezultă din costurile suplimentare necesare pentru implementarea imediată a întregii legislații UE (instituții publice și standarde suplimentare) și din adaptarea urgentă a diferitelor procese de producție (care pune o povară asupra economiilor deja fragile).

Acest argument este, în general, privit cu scepticism la nivelul instituțiilor UE și nu împiedică tragerea la răspundere a respectivului stat membru pentru lipsa de conformitate, din două motive principale:

⁷Dimitri Papadimitriou, David Phinnemore, *Romania and the European Union: From Marginalization to Membership*, Routledge, Londra, 2008.

⁸http://ec.europa.eu/eu_law/docs/docs_infringements/annual_report_30/sg_annual_report_monitoring_eu_law_131023.pdf

⁹http://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_by_governance_tool/infringements/index_en.htm

¹⁰Într-un caz adus în fața CEJ (C-522/09, 14 aprilie 2011, CE /România), CEJ a constatat că scrisoarea de somare nu a identificat în mod suficient plângerea cu privire la desemnarea insuficientă a ariilor de protecție specială.

- (i) tocmai esența măsurilor temporare și derogărilor este de a face față acestor dificultăți
- (ii) aceste costuri suplimentare cumulate sunt în general mai mici decât cele care rezultă din lipsa de conformare, atât în ceea ce privește UE, cât și pentru SM în cauză (inclusiv pentru administrație și mediu privat).

Prin urmare, odată incluse în Tratatul de aderare, măsurile temporare sunt obligatorii și pot genera proceduri de încălcare a dreptului comunitar.

II. Consecințe juridice

Incapacitatea de a atinge obiectivele stabilite în Tratatul de aderare, precum și incapacitatea de a atinge obiectivele stabilite de legislația UE stabilită după aderarea României, implică lipsa de armonizare a legislației în întreaga UE, cu toate consecințele care ar putea rezulta din această situație; variații în practicile administrative ale diferitelor state membre, denaturarea pieței, concurența neloială, creșterea costurilor pentru întreprinderi și, în cele din urmă, nemulțumirea cetățenilor în ceea ce privește serviciile publice.

În vederea prevenirii acestor consecințe, tratatele fondatoare ale UE au prevăzut procedura privind încălcarea dreptului comunitar, în prezent, prin articolele 258, 259 și 260 ale Tratatului privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Procedura privind încălcarea dreptului comunitar reprezintă o parte semnificativă (aproximativ jumătate) din jurisprudența CEJ. De la începutul noului mileniu mijloacele de punere în aplicare a procedurii privind încălcarea dreptului comunitar au presupus reforme regulate, în special consolidarea mecanismului de sancțiuni financiare.

A. Procedurile de încălcare a dreptului comunitar

Articolul 258 din TFUE se ocupă cu încălcarea dreptului comunitar pentru ceea ce poate fi considerat ca lipsă obiectivă de conformare cu legislația UE, și anume, nerespectarea obligațiilor impuse unui SM de legislația UE, în cel mai general sens legal al termenului (legislația primară și secundară, precum și jurisprudența CEJ) și indiferent de orice

circumstanțe subiective (neglijență¹¹ sau dificultăți tehnice¹²) sau de natura standardelor naționale în cauză¹³. Ceea ce odată a constituit principalul instrument în cazul deficitului de transpunere a directivelor, procedura de încălcare a dreptului comunitar în temeiul articolului 258 a devenit treptat un mijloc eficient de tratare a deficitului de implementare a legislației UE. Mai mult de jumătate din procedurile de încălcare a dreptului comunitar provin din *plângerile individuale* adresate CE de către cetățeni sau întreprinderi, în timp ce rata de proceduri inițiate *ex officio* de către CE este semnificativ mai mică (aproximativ 30%), iar *lipsa notificărilor privind transpunerea directivelor* reprezintă în prezent mai puțin de 20%.

CE nu este îngrădită de un termen limită specific pentru înaintarea unei încălcări la CEJ, cu excepția situației în care durata prea mare a fazei precontencioase ar restricționa dreptul la apărare al SM în cauză.¹⁴ Faza administrativă (precontencioasă) are în primul rând menirea să le permită statelor membre să respecte efectiv legislația UE și, în al doilea rând, să evite cheltuieli de judecată costisitoare. Prin urmare, schimbul de scrisori (primele avertismente și avize motivate) între Comunitatea Europeană și statele membre în cauză are ca scop determinarea și definirea obiectului exact al litigiului.

Plângerile prezentate de CE trebuie să fie identice în ambele faze ale procedurii¹⁵ deși prevederile legale naționale invocate de către CE ca fiind o încălcare a legislației UE pot fi luate în considerare în mod diferit, deoarece acestea s-ar putea schimba pe durata procedurii.¹⁶ Legislația UE încălcată trebuie să fie cea citată în comunicarea inițială a CE, indiferent de posibila sa evoluție sau de transformarea ulterioară.¹⁷

Hotărârile CEJ în temeiul articolului 258 reprezintă doar identificarea încălcărilor¹⁸ și nu au alte consecințe juridice decât observarea publică a faptului că un SM nu și-a respectat obligațiile.¹⁹ Cu toate acestea, din moment ce nici măcar articolul 260 nu stabilește o anumită întârziere, se consideră că statele membre au obligația de a pune în

¹¹ C-333/99, 1 februarie 2001, Comisia vs. Franța

¹² C-259/03, 14 iulie 2005, Comisia vs. Danemarca

¹³ Deși legislația națională poate fi pe deplin conformă, practicile administrative deviate pot face obiectul procedurilor privind încălcarea dreptului comunitar, C-156/04, 7 iunie 2007, Comisia vs. Grecia

¹⁴ C-287/03, 12 mai 2005, Comisia vs. Belgia

¹⁵ C-227/01, 16 septembrie 2004, Comisia vs. Spania

¹⁶ C-221/04, 18 mai 2006, Comisia vs. Spania

¹⁷ C-33/04, 8 decembrie 2005, Comisia vs. Luxemburg

¹⁸ C-104/02, 14 April 2005, Comisia vs. Germania

¹⁹ Cu excepția situației în care CEJ poate obliga statele membre în cauză să suspende aplicarea standardelor legale naționale care încalcă legislația UE, C-193/07, 25 ianuarie 2008, Comisia vs. Polonia

aplicare o astfel de hotărâre imediat.²⁰ În practică, statele membre și CE convin asupra unui calendar de punere în aplicare.

În cazul în care, în ciuda unei astfel de prime hotărâri, statele membre tot nu reușesc să pună în aplicare legislația UE, CE ar putea deschide o altă procedură privind încălcarea dreptului comunitar în temeiul articolului 260 TFUE.

Articolul 259 din TFUE privește proceduri de încălcare a dreptului comunitar inițiate de un SM împotriva unui alt SM. În practică, acesta a fost extrem de rar folosit din motive de diplomație și represalii.

Procedurile prevăzute la articolul 260 din TFUE au fost create prin Tratatul de la Maastricht, în scopul de a încuraja statele membre să pună în aplicare hotărârile CEJ referitoare la încălcări. Tratatul de la Lisabona a extins domeniul de aplicare și eficiența acestuia. În prezent, alineatul 1 obligă statele membre să se conformeze hotărârilor CEJ cu privire la încălcări, alineatul 2 elimină faza precontencioasă a avizului motivat și impune doar scrisoarea de somare pentru o sesizare a CEJ care duce la sancțiuni financiare asupra unui SM care nu respectă hotărârile anterioare ale Curții privind încălcarea dreptului comunitar, iar alineatul 3 abordează problema deficitului de transpunere a directivelor prin adăugarea caracterului prompt și a sancțiunilor financiare la o procedură privind încălcarea dreptului comunitar desfășurată în temeiul articolului 258. În acest ultim caz, hotărârile CEJ în temeiul articolului 258 încetează să aibă un caracter pur declarativ și dobândește un caracter de impunere direct proporțional cu valoarea sancțiunilor financiare asupra statelor membre în cauză.

În mod specific, în cazul în care CE inițiază o procedură de încălcare la CEJ cu privire la un SM, aceasta poate propune Curții impunerea de sancțiuni financiare bazate pe

- (i) durata încălcării
- (ii) gravitatea încălcării
- (iii) dimensiunea SM

²⁰ C-278/01, 25 noiembrie 2003, Comisia vs. Spania

B. Procedura EU Pilot

În 2007, CE a propus un proiect bazat pe o abordare de parteneriat între CE și statele membre, în scopul de a asigura punerea corectă în aplicare a legislației UE și de a oferi răspunsuri rapide pentru cetățeni și întreprinderi și soluții la problemele cu care se confruntă în procesul de aplicare a legii. Început pe bază de voluntariat, incluzând inițial doar 15 state membre, după 2010, procedura EU Pilot a fost extinsă la 25 de state membre, printre care și România.

EU Pilot este principalul instrument al CE de a comunica cu SM cu privire la aspecte legate de punerea corectă în aplicare a legislației UE într-un stadiu precoce (înainte de a fi inițiată o procedură privind încălcarea dreptului comunitar, în temeiul articolului 258 din TFUE). Acesta înlocuiește practica obișnuită precedentă a scrisorii administrative (faza precontencioasă) trimise de CE statelor membre. Cu toate acestea, în caz de urgență sau dacă există un alt interes superior care impune lansarea imediată a unei proceduri privind încălcarea dreptului comunitar în temeiul articolului 258 din TFUE, *procedurile de încălcare a dreptului comunitar pot fi lansate fără contacte anterioare prin intermediul EU Pilot.*

EU Pilot se ocupă de plângerile primite din partea cetățenilor și a întreprinderilor, precum și cu inițiative proprii ale CE sau cu inițiative ale CE la sesizări din partea Parlamentului European. SM au la dispoziție zece săptămâni pentru a răspunde la întrebările adresate și pentru a propune soluții compatibile cu legislația UE. În următoarele zece săptămâni CE evaluează răspunsul SM și îl încarcă în baza de date EU Pilot. O procedură privind încălcarea dreptului comunitar în temeiul articolului 258, începută cu o scrisoare de somare, este lansată doar în cazul în care nu este găsită nicio soluție compatibilă cu legislația UE.

EU Pilot s-a dovedit eficient în măsura în care aproape 80% din cele 2121 de proceduri inițiate între aprilie 2008 și septembrie 2011 au fost finalizate în sistem ca urmare a unor soluții acceptabile identificate de SM. Restul de 20% a continuat cu o procedură privind încălcarea dreptului comunitar în temeiul articolului 258 din TFUE. Este demn de menționat faptul că 49% din aceste proceduri au provenit de la plângeri, 7%, de la cetățeni și întreprinderi și doar 44% au fost create la inițiativa CE.

În ceea ce privește sectoarele, 33% din problemele înregistrate în EU Pilot privesc mediul, în timp ce doar 8% transportul și mobilitatea.

România a aderat la EU Pilot la începutul anului 2011 și, până la sfârșitul aceluși an, au fost deschise în sistem 64 de cazuri referitoare la România. În medie, România a răspuns într-un termen de 77 de zile, care este considerat compatibil cu valoarea de referință de zece săptămâni. România a reușit să evite într-un stadiu timpuriu hotărârile CEJ privind încălcările, de exemplu, prin adaptarea standardelor naționale la cerințele UE (de exemplu, legislația română în domeniul apei a fost adaptată pentru a se conforma cu directiva-cadru privind apa, în special cu normele privind planurile de management, consultările publice și măsurile de control.)

EU Pilot este destinat să devină principalul instrument al CE în ceea ce privește punerea în aplicare în mod corect și complet a legislației UE, deoarece oferă soluții rapide și eficiente într-un stadiu timpuriu. Cu toate acestea, ori de câte ori această abordare de parteneriat eșuează, CE intenționează să mențină aceeași vigoare cu privire la procedurile de încălcare a dreptului comunitar.

III. Consecințe economice - costuri, sancțiuni și sume forfetare

Conform articolului 260 din TFUE, în cazul lipsei de conformare cu legislația UE, și anume, necomunicarea măsurilor adoptate pentru transpunerea directivelor, CE poate recurge la sancțiuni financiare, „atunci când consideră necesar”, ceea ce înseamnă că CE are drept suveran în luarea unei astfel de decizii.

Articolul 260 din TFUE și în special alineatul 3 sunt guvernate de trei principii generale:

- Sancțiunile trebuie să fie adaptate obiectivului esențial al instrumentului, și anume, respectarea deplină a legislației UE de către toate statele membre, atât din punct de vedere al standardelor legale, cât și al practicilor administrative
- Sancțiunile trebuie să fie previzibile pentru statele membre și aplicate în conformitate cu o metodă clară și uniformă
- Valoarea sancțiunilor și sumelor forfetare trebuie să asigure efectul de descurajare

Există două elemente pe care un SM ar putea fi obligat să le plătească:

- (i) suma forfetară - în funcție de timpul scurs de la hotărârea inițială a CEJ
- (ii) penalități zilnice pentru fiecare zi de după o a doua hotărâre a CEJ și până la sfârșitul încălcării dreptului comunitar

CE este singura în măsură să ia act de faptul că o încălcare a luat sfârșit.

Este important să amintim faptul că *articolul 260 alineatul 3 din TFUE nu poate fi utilizat atunci când nu sunt transpuse directive nelegislative (și anume, cele adoptate printr-o procedură legislativă).*

Sanțiuni și sume forfetare

Comunicarea C (2012) 6106 final a CE privind actualizarea datelor utilizate pentru calcularea sumei forfetare și a penalităților cu titlu cominatoriu pe care Comisia urmează să le propună Curții de Justiție în cadrul procedurii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor se bazează pe evoluția inflației și a PIB-ului în fiecare stat membru și pe ponderea actuală a drepturilor de vot a SM în Consiliu.

Calculule matematice ale sancțiunilor se bazează pe o rată fixă de 630 euro/ zi, înmulțită cu un coeficient între 1 și 3, aferent duratei încălcării și înmulțit cu un coeficient de gravitate între 1 și 20, adaptată în continuare în funcție de un coeficient invariabil rezultat din diferite informații cu privire la fiecare stat membru.

Formula matematică:

$$[640 \text{ €} \times (\text{coef. } 1 - 3) \times (\text{coef. } 1 - 20) \times 3,38]$$

În prezent, pentru sume forfetare, rata fixă este de 210 euro/ zi, care se înmulțește cu un coeficient între 1 și 20 pentru gravitatea încălcării, adaptată cu un coeficient invariabil pentru fiecare stat membru și împărțită la numărul de zile cât a durat încălcarea.

Formula matematică:

$$[210 \text{ €} \times (\text{coef. } 1 - 20) \times 3,38: (\text{numărul zilelor de încălcare})]$$

Această sumă va fi plătită numai în cazul în care rezultatul final al calculelor menționate mai sus depășește plafonul minim prevăzut pentru fiecare stat. Pentru România, acest plafon este de 1.740.000 €.

Sancțiunile și sumele forfetare sunt plătite în baza liniei bugetare „resurse proprii ale Uniunii Europene“, în urma unei decizii a CE notificate statelor membre în cauză. Obligația de plată „intră în vigoare la data stabilită de Curte prin hotărârea sa.“

Prezentul raport de evaluare nu poate anticipa hotărârile CEJ sau sancțiunile/ sumele forfetare care vor fi impuse României. Mai mult decât atât, nu există nici un indiciu în jurisprudența CEJ (vezi mai jos Jurisprudența relevantă a CEJ) cu privire la valorile specifice aferente sancțiunilor/ sumelor forfetare, care ar putea fi folosite în mod obișnuit sau în general în anumite domenii sau sectoare ale acquis-ului. Mai degrabă, criteriile utilizate de către Curte în scopul de a stabili valoarea sancțiunilor aplicate sunt corelate cu comportamentul statului membru în cauză: lipsa de voință în transpunerea legislației, percepută ca neglijarea sistematică sau intenționată a punerii sale în aplicare atrage pedepse mai aspre, în timp ce simpla transpunere cu întârziere, din cauza unor factori circumstanțiali, poate duce chiar la iertare totală.

Exprimate în cifre, în cazul specific al României, sancțiunile pot varia între 2.163 € - 129.792 €/zi, în timp ce sumele forfetare au un plafon minim de 1.740.000 € și pot urca atât cât consideră adecvat Curtea. Este important de notat faptul că CEJ a stabilit deja că sancțiunile și sumele forfetare pot fi aplicate cumulativ și a recurs deja la astfel de sancțiuni cumulative.

Jurisprudența relevantă a CEJ

Articolul 260 din TFUE prevede o anumită marjă de manevră a CEJ în ceea ce privește sancțiunile financiare. Curtea a folosit-o într-o mare măsură, iar jurisprudența sa ilustrează clar poziția activă adoptată de CEJ cu privire la această putere pe care a dobândit-o relativ recent.

C-304/02, 12 iulie 2005, Comisia/Franța - cuantumul sancțiunii este stabilit în funcție de gradul de persuasiune pe care l-ar putea avea asupra statelor membre care nu respectă cerințele legislației UE. Alte criterii luate în considerare sunt: durata încălcării și gravitatea acesteia. În acest sens, CEJ ia în considerare și consecințele încălcării asupra

intereselor publice și private, precum și urgența respectării de către SM în cauză a obligațiilor care îi revin în baza legislației UE.

C199/04, 18 iulie 2006, Comisia/Italia; C-503/04, 18 iulie 2008, Comisia/Germania - sancțiunile trebuie să fie aplicate atâta timp cât există încălcarea, și anume, de la data hotărârii anterioare a CEJ prin care se constată că SM a încălcat legislația UE (în conformitate cu articolul 258 din TFUE) și până ce Curtea va examina din nou faptele în temeiul articolului 260 din TFUE.

C-304/02, 12 iulie 2005, Comisia/Franța; T-139/06, 19 octombrie 2011, Franța/Comisia - Articolul 260 din TFUE permite CEJ să impună sancțiuni constând din sume forfetare sau penalități. CEJ consideră că procedura prevăzută de articolul 260 din TFUE este menită să încurajeze statele membre să respecte deciziile anterioare ale CEJ de constatare a încălcării legislației UE și să asigure astfel punerea în aplicare în mod eficient a legislației UE. Atât sancțiunile financiare, cât și sumele forfetare au același obiectiv și, prin urmare, aplicarea lor cumulată este posibilă și depinde de potențiala lor aptitudine de a determina statele membre să se conformeze cu cerințele legislației UE. Ține de CEJ să stabilească în fiecare caz gradul de persuasiune sau de descurajare al eventualelor sancțiuni și să le adapteze la circumstanțele specifice. Tribunalul poate impune sancțiuni cumulative și sume forfetare.

C-177/06, 14 martie 2006, Comisia/Franța - durata încălcării trebuie stabilită de către CEJ, luând în considerare momentul analizării faptelor și fondului cauzei, nu momentul în care a primit sesizarea de la CE

C-278/01, 25 noiembrie 2003, Comisia/Spania - CEJ poate stabili pedeapsa astfel încât să fie adaptată circumstanțelor cauzei și proporțională cu încălcarea, precum și cu capacitatea de plată efectivă a SM în cauză.

Câteva exemple de penalități și sume forfetare în jurisprudența CEJ:

Caz	Încălcare	Penalizare	Sumă forfetară
C-387/97, 4 iulie 2000, CE /Grecia	Aplicarea greșită a legislației UE	20.000 €/zi	-
C-278/01, 25 noiembrie 2003, CE /Spania	Neaplicarea legislației UE	624.150 €/zi	-
C-503/04, 18 iulie 2008, Comisie/Germania	Aplicarea greșită a legislației UE	nicio penalizare	nicio sumă forfetară
C-304/02, 12 iulie 2005, CE /Franța	Neaplicarea legislației UE	57.761.250 €/semestru	20 milioane €
C177/04, 14 martie	Transpunerea	31.650 €/zi	-

Acord-cadru nr. 23/22.08.2011 pentru evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015, LOT 1 – Evaluări Contract subsecvent nr. 6

Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar

Caz	Încălcare	Penalizare	Sumă forfetară
2006, CE /Franța	incompletă a unei directive		
C-199/04, 18 iulie 2006, CE /Italia	Neaplicarea legislației UE	nicio penalizare	nicio sumă forfetară
C-109/08, 04 iunie 2009, CE /Grecia	Neaplicarea legislației UE	31.536 €/zi	3 milioane €
C-496/09, 17 noiembrie 2011, CE /Italia	Neaplicarea legislației UE	-	30 milioane €

Consecințe funcționale

Pentru UE, costul lipsei de armonizare în transpunerea și punerea în aplicare a legislației UE înseamnă eforturi administrative suplimentare (în special cu aplicarea legii și litigiile).

Pentru cetățeni și întreprinderi, lipsa de armonizare în transpunerea și punerea în aplicare a legislației UE înseamnă costuri suplimentare cumulate rezultate din

- (i) imposibilitatea de a beneficia de rezultatele pozitive care ar fi fost generate de standardele armonizate (de exemplu, valoarea monetară a timpului economisit pentru transportul de marfă și pasageri în cazul unei infrastructuri noi sau modernizate)
- (ii) costurile economice legate de adaptarea la diferite standarde în întreaga UE.

Pentru România, lipsa de armonizare în transpunerea și punerea în aplicare a legislației UE, în special în ceea ce privește măsurile temporare în timpul fazei inițiale de aderare, se poate traduce în pierderi de fonduri, irosirea capacității administrative, imposibilitatea de a beneficia de rezultatele pozitive care ar fi fost aduse de standardele armonizate, alte costuri economice. Din punct de vedere funcțional, consecințele frecvente ale neîndeplinirii obligațiilor referitoare la acquis sunt calculate prin atribuirea unei valori monetare economiilor pierdute din cauza lipsei de conformare. Pentru sectorul transporturilor, calculele se pot baza pe economiile pierdute ca urmare a potențialei reduceri a timpului de călătorie, reducerii numărului de accidente și a costurilor de mediu. Economii de mediu pot fi atribuite beneficiilor asupra sănătății, economiilor provenite din reducerea costurilor cu resursele, beneficiilor asupra ecosistemului (în cazul în care există dorința de a plăti), beneficiilor sociale (confort) și beneficiilor obținute prin creșterea ocupării forței de muncă și, să spunem, turismului.

Aceleași principii pot fi aplicate sectorului energetic în ceea ce privește generarea Acord-cadru nr. 23/22.08.2011 pentru evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015, LOT 1 – Evaluări Contract subsecvent nr. 6
Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar

tradițională a energiei prin intermediul IMA și valoarea securității energetice poate fi de asemenea luată în considerare. Mai jos, urmează un exemplu al acestor calcule pentru o linie de cale ferată:

Exemplu de calcul al pierderilor suferite prin neîndeplinirea obiectivelor acquis-ului.

Subsecțiuni ale coridorului feroviar TEN-T 22

Proiect nr.	Denumire proiect	Secțiuni agregate finale propuse		Subsecțiuni (lista 30.09.2003 + ultimele precizări DG TREN)	Data începerii subsecțiunii	Data finalizării subsecțiunii
P22	Axa feroviară Atena-Sofia-Budapesta-Viena-Praga-Nürnberg/Dresden	P22.1	Calea ferată Grecia/ Bulgaria granița -Kulata-Sofia-Vidin/Calafat	P22 BG Kulata - Vidin/Calafat	2010	2015
		P22.2	Calea ferată Curtici-Brașov (prin București și Constanța)	P22 RO Curtici - Brașov	2005	2010
		P22.3	Calea ferată Budapesta-Viena, secțiunea de la graniță	P22 A Budapesta - Sopron - Viena	2004	2010
				P22 HU Budapesta - Sopron - Viena	2004	2010
		P22.4	Calea ferată Brno-Praga-Nürnberg, cu secțiunea de la graniță Nürnberg Praga.	P22 CZ Brno-Praga-granița Cehia	2003	2015
P22 D CZ Granița Schimding - Marktredwitz - Nürnberg	2012			2015		

Pentru secțiunea Curtici-Brașov, efectelor preconizate sunt legate de reducerea duratei de călătorie cu 78 minute pentru traficul de pasageri și cu 120 minute pentru traficul de marfă.

Obiectivele realizării proiectului

Secțiunile proiectului	Obiective	Descriere	Data începerii	Data finalizării
P22.2 Calea ferată Curtici - Brașov (prin București și Constanța)	Obiectivele acestui proiect sunt în principal creșterea siguranței traficului și reducerea duratei de călătorie, care va fi de 78 de minute pentru traficul de pasageri și de 120 de minute pentru traficul de marfă	Linia va fi reabilitată pe o lungime totală de 481 km și este situată în centrul României, în regiunea Transilvania. Acest proiect presupune două tuneluri cu o lungime totală de 1448 m. Capacitatea prognozată este de 148 de trenuri/zi. Standardele de proiectare și de interoperabilitate vor fi în conformitate cu standardele UE și UN/ECE. Este vorba în special de parametri AGTC și AGO pentru căi ferate.	2005	2010

Efectele preconizate ale realizării P22.2

Tipul efectelor	Descriere	valoare/an
REDUCEREA DURATEI DE CĂLĂTORIE	Modificări ale valorii monetare prin reducerea duratei de călătorie pentru pasageri	Economie de 99,4 milioane €/an
	Modificări ale valorii monetare prin reducerea duratei de călătorie pentru traficul de marfă	Economie de 14,8 milioane €/an
DURABILITATEA MEDIULUI	Modificarea (în ceea ce privește valoarea monetară) contribuției transporturilor la încălzirea globală	Economie de 3,2 milioane €/an
SIGURANȚA TRANSPORTURILOR	Variația valorii monetare a accidentelor	Economie de 6,7 milioane €/an
TRANSPORT INTERMODAL	Evaluarea cantitativă a contribuției proiectului pentru un sistem de transport intermodal	3,1 milioane tone/an
REECHILIBRARE MODALĂ	Trafic rutier de mărfuri mutat pe calea ferată, căi navigabile interioare sau transport maritim	2.292 milioane tone/km/an
	Trafic rutier de pasageri mutat pe calea ferată ()	409 milioane pasageri/km/an

În termeni monetari, din cauza întârzierii finalizării P22.2 în timp util (2010), există o pierdere anuală de aproximativ 120 milioane €, care înseamnă o pierdere cumulată de aproximativ 360 de milioane € pe parcursul a trei ani, până la sfârșitul anului 2013. În cazul în care proiectul nu se va fi finalizat decât după 2020, pierderea cumulată va fi de ~ 1,2 miliarde de €.

IV. Procedurile în curs privind încălcarea dreptului comunitar deschise împotriva României

În ciuda faptului că în Tratatul de aderare a României și Bulgariei a fost inclus un număr important de măsuri temporare și derogări cu privire la politicile UE în domeniul **transporturilor, până în prezent, împotriva României nu a fost inițiată nicio procedură privind încălcarea dreptului comunitar în acest sector** (procedura deschisă pentru transpunerea cu întârziere a Directivei 2008/110/CE privind siguranța

sistemului european de transport feroviar a fost închisă în aprilie 2013, deși o alta, având același obiect al lipsei de conformare, este în pregătire).

Până la sfârșitul anului 2013, au fost emise avertismente (scrisori de somare și avize motivate) de către CE împotriva României, după cum urmează:

A. Mediu

CE a emis *avize motivate* pentru lipsa de conformitate cu:

- Directiva 85/337/CEE privind evaluarea impactului asupra mediului
- Directivei 1992/43/EEC privind păsările și habitatele (inclusiv Natura 2000)
- Directiva 2008/50/CE privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat
- Directiva 2008/98/CE privind cadrul de management al deșeurilor
- Directiva 2010/63/UE privind protecția animalelor utilizate în scopuri științifice (abrogă Directiva 86/609/CEE)
- Directiva 2011/37/EU privind vehiculele scoase din uz
- Directiva 2011/97/UE privind depozitarea mercurului metalic considerat deșeu (de modificare a Directivei 1999/31/CE)

CE a emis *avize motivate* pentru lipsa de date privind transpunerea Directivei 2010/75/UE privind emisiile industriale

B. Energie

CE a emis *avize motivate* pentru lipsa de conformitate cu:

- Directiva 2010/31/UE privind eficiența energetică a clădirilor

Directiva 2009/119/UE privind nivelul minim de rezerve de țiței și produse petroliere

CEJ are *procese aflate pe rol* împotriva României privind procedurile de încălcare a dreptului comunitar cu privire la:

- Directiva 2009/72/UE privind energia electrică

Directiva 2009/73/UE privind gazele naturale. Cu privire la aceste două cazuri aflate pe rol trebuie menționată hotărârea în cazul *Federutility* (C-265/08), prin care CEJ a stabilit în mod expres criteriile care trebuie îndeplinite de prețurile reglementate ar fi compatibile cu legislația privind piața internă a energiei, și anume: măsura trebuie să fie adoptată în interesul economic general, să respecte principiul proporționalității, să fie clar definită, transparentă, nediscriminatorie și să poate fi verificată și să garanteze

egalitatea accesului societăților din domeniul energiei din UE la consumatorii naționali. În toate celelalte cazuri, pot fi impuse sancțiuni.

Ar trebui remarcat faptul că în toate aceste domenii există un dialog continuu între administrația publică din România și CE și că orice procedură ar putea înceta în cazul notificării CE cu privire la conformarea cu legislația UE sau asigurării conformării prin legislația națională și/sau practicile instituționale. De exemplu, ca reacție la notificările oficiale ale CE în ceea ce privește transpunerea defectuoasă a Directivei 85/337/CEE (de evaluare a impactului asupra mediului) și a Directivei 92/43/CEE (Habitat), a fost adoptată Legea nr. 226/2013 privind protecția mediului pentru a înlocui cadrul legal anterior considerat neconform. Astfel, în 2014 s-ar mai putea închide încă două proceduri de încălcare a dreptului comunitar în sectorul de mediu. Totuși, acestea sunt probleme administrative/tehnice și niciuna nu este urmare a lipsei de investiții.

Cu privire la scrisorile de somare și avizele motivate, pentru moment, există trei soluții posibile:

- (i) evitarea procesului prin asigurarea conformității cu legislația UE
- (ii) pierderea procesului de către CE (precum în cazul privind politica în domeniul apei)
- (iii) câștigarea procesului de către CE, rezultând sancțiuni

Cu privire la cazurile aflate pe rol, pentru moment, există trei soluții posibile:

- (i) închiderea procedurii prin asigurarea conformității cu legislația UE
- (ii) pierderea procesului de către CE (precum în cazul privind politica în domeniul apei)
- (iii) câștigarea procesului de către CE, rezultând sancțiuni

Concluzii

Pe lângă chestiunea stocurilor de petrol, **au fost abordate problemele administrative pentru care este prevăzută conformitatea în Tratatul de aderare.** Domeniile în care s-au făcut investiții sunt sectoarele de mediu și de transport. Deși sumele investite sunt substanțiale, investiția necesară a fost chiar mai mare, iar alocările pentru FSC 2007 - 2013 nu ar satisface toate nevoile. Cu toate acestea, **programarea conformării a fost, în general, incrementală, cea mai lungă perioadă de tranziție fiind până în 2018.** Acest lucru pare a anticipa disponibilitatea unor fonduri suplimentare în perioada 2014 - 2020. Finanțarea infrastructurii necesare nu a avut loc numai prin FSC, sume importante fiind investite prin intermediul fondurilor naționale, de multe ori prin garantarea creditelor bancare.

Ministerul Afacerilor Externe monitorizează progresele înregistrate în vederea îndeplinirii obligațiilor anexei VII la Tratatul de aderare. **Cu toate acestea, nu pare a exista nicio monitorizare sistematică a programelor sau proiectelor de investiții și a contribuției acestora la îndeplinirea obligațiilor - fie prevederile anexei VII, fie acquis-ul comunitar nou introdus. Nici nu există indicatori de conformare cu acquis-ul stabiliți cu privire la programele operaționale sau pur și simplu date care să poată fi extrase în acest scop. De asemenea, nu există o monitorizare sistematică a investițiilor făcute pentru a asigura conformitatea cu acquis-ul introdus de la aderare.** (Evident, în ceea ce privește FSC, dificultatea este mai mare întrucât noul acquis a fost introdus după ce programarea a fost finalizată.) Deși acest lucru poate părea, la prima vedere, a fi o omisiune, **ministerele de resort sunt pe deplin conștiente de responsabilitățile lor în ceea ce privește conformitatea cu acquis-ul.** Fără îndoială, o mare parte din acesta se încadrează în programare, dar mecanismul prin care se realizează acest lucru nu este clar. În mod evident, programarea și prioritizarea investițiilor nu se poate baza exclusiv pe conformarea cu acquis-ul în detrimentul multor alte acțiuni.

Ar trebui să se aibă în vedere faptul că cele mai multe dintre dispozițiile Anexei VII privesc mai degrabă îndeplinirea de sarcini administrative, decât nevoia de investiții. Una peste alta, criticarea excesivă a performanței României în îndeplinirea obligațiilor acquis-ului ar fi nedreaptă, iar realizările pot fi cel mai bine descrise ca fiind „mixte“. În domeniile care necesită investiții substanțiale planificarea s-a bazat pe un program de investiții pe termen lung. Lucrările de infrastructură substanțiale nu au putut fi finalizate peste noapte. Multe dintre proiectele de mare amploare au cuprins o multitudine de contracte

interdependente. Este aproape natura programării să fie stabilite obiective ambițioase și devine aproape inevitabil ca unele derapaje să apară.

În cazul **sectorului ENERGIE, infrastructura rețelelor de energie electrică și gaze**, există definite câteva obiective, însă sunt mai degrabă generale în ceea ce privește securitatea aprovizionării, interoperabilitatea și eficiența. Obiectivele intermediare, stabilite în mod unilateral, au fost realizate, deși este nevoie de investiții considerabile în anii următori. Oarecum ironic, **atingerea obiectivelor pentru producerea de energie din surse regenerabile (eoliană și solară) a creat o povară nouă pentru rețeaua de energie electrică, având în vedere că se impune construcția de infrastructură nouă**, pentru a transmite energia electrică de unde este generată și nu este dorită, unde poate fi utilizată și pentru a încorpora furnizarea intermitentă. Sunt necesare alte măsuri în acest sector, care vor genera costuri, dar termenele vizate sunt, în general, stabilite undeva în viitor, obiectivele sunt mai generice și măsurile care trebuie adoptate mai flexibile.

Provocările principale pentru sectorul de MEDIU sunt alimentarea cu apă și tratarea apelor uzate și, respectiv, managementul deșeurilor. Au fost înregistrate progrese importante în sectorul referitor la apă, operatorii fiind organizați, accesul la apă potabilă asigurat și stațiile de tratare a apelor uzate construite și/ sau reabilitate. Este discutabil dacă termenele țintă vor fi îndeplinite, însă nivelurile de alimentare sunt pe cale de a fi atinse. **Pot apărea provocări suplimentare, cu cerințe mai stricte de îndeplinit în conformitate cu noua legislație și cu un volum de muncă în creștere pe măsură ce va crește captarea geografică.** Managementul deșeurilor este mai problematic, fiind necesare eforturi suplimentare pentru a asigura închiderea depozitelor de deșuri neconforme și construirea de gropi de gunoi ecologice. Țintele de reciclare au fost atinse, mai puțin cele referitoare la deșeurile electronice (DEEE). Au fost sprijinite și alte domenii de intervenție care contribuie la respectarea acquis-ului și, în general, progresele au fost satisfăcătoare.

Deși lipsa indicatorilor intermediari a făcut dificilă evaluarea stadiului actual, sectorul TRANSPORTURILOR a fost mai problematic, cu întâzieri notabile în construcțiile de infrastructură. Țintele au fost revizuite în jos și prezentate Comisiei Europene. În prezent, se așteaptă un răspuns.

Ar putea fi invocat faptul că riscul procedurilor de încălcare a dreptului comunitar și, ca ultimă etapă, sancțiunile financiare, ar trebui să stimuleze și să acorde prioritate investițiilor în măsuri de atingere a conformării cu acquis-ului. Evident, prezentul raport de evaluare nu

poate anticipa hotărârea CEJ sau sancțiunile care vor fi impuse. Formulele pentru calcularea penalităților depind de hotărâri în ceea ce privește variabilele. Cu toate acestea, istoric, trebuie remarcat faptul că **procedurile privind încălcarea dreptului comunitar tind să fie inițiate de către CE atunci când este perceput un refuz sistematic de a transpune legislația sau neglijență voită în ceea ce privește punerea sa în aplicare.** În cazul în care țările iau măsuri reale pentru a asigura conformitatea, pare că se abrogă necesitatea sau scopul inițierii procedurilor de încălcare a dreptului comunitar. Cu toate acestea, indiferent de riscul sancțiunilor pentru încălcarea dreptului comunitar, investițiile trebuie făcute. Acest cost rămâne constant.

Mai dificil de calculat sunt pierderile preconizate a fi acumulate prin nerealizarea investiției/neadoptarea politicii și așa mai departe. Poate fi aplicat un ansamblu de operații de econometrie pentru a aloca o valoare monetară activelor necorporale, iar acest lucru este extrapolat și utilizat pentru a demonstra eficiența costurilor unei investiții pentru care nu există niciun profit financiar evident. **Cu toate acestea, nu este de competența acestui proiect și nu există resurse pentru a efectua aceste calcule pentru toate intervențiile care ar putea contribui la asigurarea conformării cu acquis-ul.** Ar trebui avut în vedere faptul că astfel de calcule similare pot fi făcute pentru investiții care nu contribuie la conformarea cu acquis-ul; de exemplu, furnizarea de apă potabilă curată pentru populație este meritorie, la fel ca educația și sănătatea.

ÎNTREBAREA DE EVALUARE 4

Există alte domenii în cazul cărora Fondurile Structurale și de Coeziune pot /vor putea ajuta România să îndeplinească obligațiile comunitare în prezenta sau viitoarea perioadă de programare?

Este evident că domeniile acquis-ului care necesită investiții suplimentare și cele mai importante fonduri sunt, în principal, cele din cadrul grupului pentru care au fost acordate măsuri tranzitorii în conformitate cu termenii Tratatului de Aderare: *apa, managementul deșeurilor și infrastructura de transport rutier. Acquis-ul suplimentar în aceste sectoare aduce și noi nevoi de investiții.*

Pentru *sectorul energetic*, nevoile de investiții au apărut din cauza presiunii puse pe infrastructură, ca urmare a atingerii de către România a obiectivelor sale privind energia din surse regenerabile și a provocărilor privind interoperabilitatea.

Problemele specifice referitoare la aceste sectoare sunt discutate mai jos în secțiunile dedicate. Pentru restul acquis-ului, există o nevoie mai mică și mai puțin probabilă de finanțare europeană specifică având în vedere natura operațională a *acquis-ului* care reglementează aceste domenii.

Anumite instituții, cum ar fi Institutul Național de Statistică sau Consiliul Concurenței, au implementat diverse proiecte de pre-aderare care vizează consolidarea capacității administrative, în vederea adoptării de noi norme UE și acum continuă să folosească fondurile UE disponibile în același scop întrucât sunt disponibile și alocate.

În general, instituțiile responsabile favorizează mai degrabă investițiile în consolidarea capacității și dezvoltarea abilităților personalului intern, decât ceea ce ar putea constitui o alternativă - asistența tehnică, expertiza externă specifică sau investițiile în echipamente sau infrastructură. **Prin urmare, în general, există motive întemeiate pentru menținerea unor oportunități de finanțare clare privind consolidarea capacităților și dezvoltarea resurselor umane, pentru instituțiile obligate să pună în aplicare legislația UE, fără a lega finanțarea de o anumită parte din legislație.** De asemenea, instituții precum cele menționate în analiză ar trebui să beneficieze, în viitor, de fonduri structurale care vizează sprijinirea activităților specifice, pentru a ajuta la accelerarea conformării cu acquis-ul.

Strategia Europa 2020 trebuie, de asemenea, să fie luată în considerare. Strategia are drept scop redresarea economică în urma crizei financiare din 2008 și a scăderii economice care a urmat. Strategia are 5 obiective:

Tabelul 25: Obiectivele Europa 2020 – UE 27

Domeniu	Indicator UE
Ocuparea forței de muncă	angajarea a 75% dintre cei cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani
Cercetare și dezvoltare	investirea a 3% din PIB-ul UE în cercetare și dezvoltare
Schimbările climatice și dezvoltarea durabilă a energiei	Emisii de gaze cu efect de seră cu 20% (sau chiar 30%, dacă există condiții favorabile) mai reduse decât în 1990 20% din energie să fie din surse regenerabile de energie creșterea cu 20% a eficienței energetice
Educație	Reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii sub 10% Cel puțin 40% din persoanele cu vârste între 30 și 34 de ani trebuie să fi absolvit o formă de educație terțiară
Combaterea sărăciei și a excluziunii sociale	Scoaterea din sărăcie și excluziune socială a cel puțin 20 de milioane de persoane

La fel ca orice alt stat membru, România are și ea obiective specifice:

Tabelul 26: Obiectivele Europa 2020 – România

Domeniu	Indicator
Ocuparea forței de muncă	angajarea a 70% dintre cei cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani
Cercetare și dezvoltare	investirea a 2% din PIB în cercetare și dezvoltare
Schimbările climatice și dezvoltarea durabilă a energiei	Emisiile de gaze cu efect de seră - reduse cu 19% 24% din energie să fie din surse regenerabile de energie creșterea cu 20% a eficienței energetice
Educație	Reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii sub 11,3% Cel puțin 26,7% din persoanele cu vârste între 30 și 34 de ani trebuie să fi absolvit o formă de educație terțiară
Combaterea sărăciei și a excluziunii sociale	Scoaterea din sărăcie și excluziune socială a cel puțin 580.000 de persoane

CE face, de asemenea, recomandări specifice pentru România:

- Punerea în aplicare a programului preventiv pentru a sprijini stabilitatea economică (un acord ulterior în valoare de 4 miliarde €, încheiat cu FMI și CE, în vigoare din iulie 2013, pentru o perioadă de 2 ani)
- Îmbunătățirea colectării impozitelor și a conformității fiscale
- Continuarea reformei în sănătate pentru a crește eficiența
- Îmbunătățirea ratei de ocupare a forței de muncă în rândul tinerilor, prin Planul Național pentru Stimularea Ocupării Tinerilor, adoptarea legislației necesare pentru a combate sărăcia și excluziunea socială.
- Reforma educației, pentru a reduce abandonul școlar timpuriu și pentru a îmbunătăți accesul persoanelor defavorizate și pentru a alinia învățământul superior la nevoile pieței muncii.
- Consolidarea guvernantei și a calității administrației publice
- Îmbunătățirea mediului de afaceri printr-un portal de guvernare electronice (e-guvernare), sprijin pentru cercetare și dezvoltare, reducerea sarcinii administrative pentru IMM-uri, îmbunătățirea eficienței și independenței sistemului judiciar și combaterea corupției.
- Liberalizarea prețurilor la electricitate și gaze și îmbunătățirea eficienței energetice și a interconectării, adoptarea unei politici de transport pe termen lung și îmbunătățirea infrastructurii de bandă largă.

În timp ce anumite obiective și recomandări coincid cu sau au o bază în legislația comunitară - directive și regulamente - fiind discutate în următoarele secțiuni, altele nu.

Proiectul Acordului de Parteneriat propus de România pentru perioada de programare 2014 - 2020 se referă, printre altele, la *Strategia Europa 2020* și la recomandările specifice României. Cu toate că nu este de competența acestui proiect să efectueze o evaluare ex-ante a Acordului de parteneriat, trebuie remarcat faptul că acest conținut general prezentat prin 11 obiective tematice este relevant atât pentru obiectivele Strategiei Europa 2020, cât și pentru nevoile de convergență și de dezvoltare ale României. Deși Acordul de parteneriat nu identifică sau nu subliniază în mod necesar domeniile în care sunt este nevoie de investiții pentru a realiza conformarea cu acquis-ul, sunt contabilizate totuși domeniile principale:

Obiective tematice

Acord-cadru nr. 23/22.08.2011 pentru evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015, LOT 1 – Evaluări Contract subsecvent nr. 6
Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar

1. Consolidarea cercetării, a dezvoltării tehnologice și a inovării
2. Îmbunătățirea accesului, utilizării și calității tehnologiilor informatice și de comunicare
3. Creșterea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol și a sectorului pescuitului și acvaculturii
4. Sprijinirea trecerii la o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele
5. Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor
6. Protejarea mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor
7. Promovarea transportului durabil și eliminarea blocajelor apărute în infrastructura rețelelor importante
8. Promovarea ocupării și sprijinirea mobilității forței de muncă
9. Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei
10. Investirea în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții
11. Creșterea capacității instituționale și o administrație publică eficientă

În pofida acuzațiilor că s-au pierdut oportunități în perioada de finanțare 2007 - 2013, rămâne întrebarea: având în vedere resursele finite, *sunt obiectivele acquis-ului realizabile și au ele prioritate în fața altor domenii de intervenție?* Într-o perioadă de creștere economică modestă și a extinderii acquis-ului și obiectivelor, în special în sectoarele de mediu și energetic, România este supusă unei provocări considerabile întrucât încă nu a ajuns la o paritate cu vechile state membre la momentul aderării.

ENERGIE

La 1 iulie 2013, acquis-ul în domeniul energiei cuprindea peste 400 de documente. Dintre acestea, acquis-ul care a necesitat conformitate și investiții a constituit punctul central. Perioadele de tranziție prevăzute de Tratatul de aderare al României vizează impactul asupra mediului al companiilor active în domeniul energiei și, prin urmare, intră sub incidența capitolului de mediu. Astfel, în sectorul energetic, atenția cade asupra obligațiilor care decurg din acquis-ul introdus din 2007.

Energia este unul dintre sectoarele care necesită investiții semnificative în perioada următoare²¹, situație cauzată de neglijarea sectorului începând cu 1989 și utilizarea acestuia ca instrument pentru a subvenționa persoanele fizice și operatorii economici în ultimii 23 ani. De asemenea, există o serie de obligații care apar cu odată cu transpunerea și implementarea noului acquis în domeniul energiei - dintre directivele adoptate începând cu anul 2007, directivele din cel de-al treilea pachet legislativ în domeniul energiei (TPE) sunt semnificative, deoarece Directiva privind energia electrică (2009/72/CE) și Directiva privind sectorul gazelor naturale (2009/73/CE) au implicații financiare majore.

Pentru a satisface cerințele Directivei privind gazele naturale, de asigurare a securității și eficienței rețelei de alimentare cu gaz, **este nevoie de o infrastructură nouă și de reabilitarea instalațiilor existente. Acest lucru implică în mod inevitabil nevoia de finanțare continuă prin intermediul Fondurilor Structurale.** De asemenea, crearea unei piețe comune a energiei în Europa (de atins până în 2014) presupune interconectarea rețelelor de energie electrică și gaze naturale între statele membre. La rândul său, acest lucru necesită investiții în capacitate pentru schimburile transfrontaliere și interoperabilitatea sistemelor.

În prezent, România are un singur interconector de gaz - cu Ungaria - un al interconector, cu Bulgaria, fiind în curs de construire. Așa cum am menționat anterior, instalarea unei conducte nu este singurul considerent. Parametrii tehnici de funcționare trebuie de asemenea să fie compatibili. În sistemul de transport intern al gazelor din România presiunea este între 6 și 35 bari. Tranzitul de gaze prin România are loc prin conducte dedicate, care în prezent, nu sunt conectate la sistemul principal Transgaz. Pentru a asigura interoperabilitatea și a permite gazelor naturale să circule din România în Ungaria, este necesară construirea unei noi stații de comprimare, al cărui cost este estimat la 15-17 milioane €.

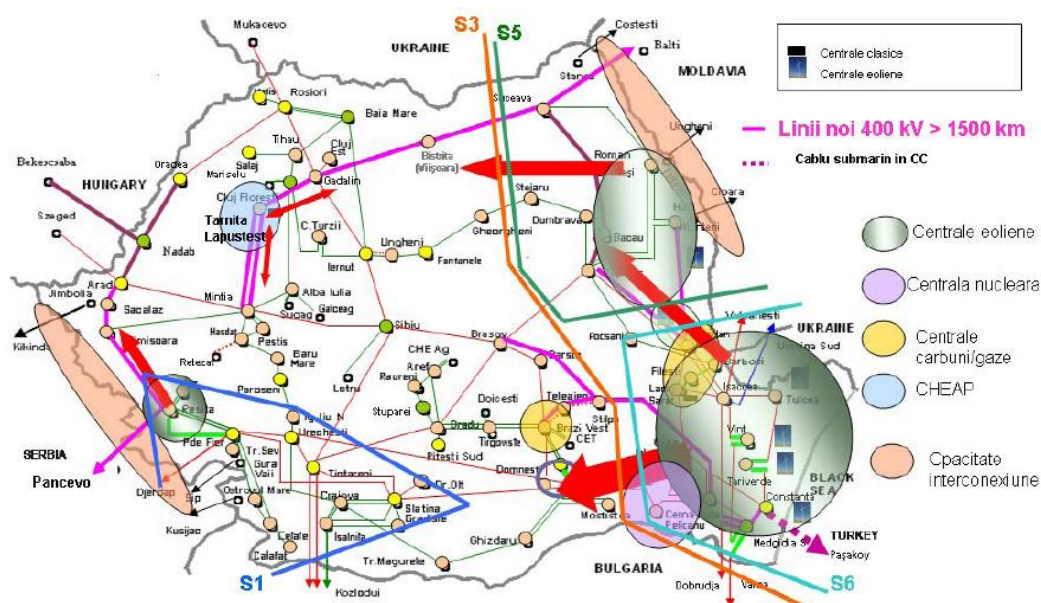
Pentru energie electrică, investițiile ar trebui să vizeze în primul rând consolidarea rețelei, pentru a-i permite acesteia să susțină o cantitate tot mai mare de energie intermitentă generată din surse regenerabile de energie. Acest lucru presupune, de

²¹ Anual, în energie (toate sectoarele) sunt necesare investiții între 3 și 4 miliarde €, conform OMV Petrom, singurul producător de gaze și petrol de pe piața românească. Acest lucru s-ar traduce printr-o nevoie de investiție de 21-28 miliarde € în perioada 2014-2020.

asemenea, investiții în generarea de energie nouă și eficientă pentru a compensa lipsa de fiabilitate a surselor regenerabile de energie de tipul celor eoliene și solare. Energia generată, de exemplu, de termocentrale alimentate cu gaz sau de hidrocentrale (de exemplu: proiectul Tarnița - Lăpușești) noi, va trebui să asigure o capacitate de echilibrare suficientă pentru sistem.

Operatorul sistemului de transport (Transelectrica) a acordat prioritate nevoilor de dezvoltare pentru perioada de până în 2019.

Planul Transelectrica de dezvoltare a rețelei pentru 2010-2019

Sursa: Transelectrica

Cercurile verzi indică proiectele eoliene și amplasarea lor (Dobrogea și Moldova); cercurile portocalii indică cerințele de interconectare viitoare (cu Ucraina și Serbia); cercul albastru indică proiectul de stocare a energiei hidro Tarnița - Lăpușești; cercurile galbene indică proiecte alimentate cu cărbune sau gaz, în timp ce cercul violet desemnează proiectul nuclear (unitățile 3 și 4 de la Cernavodă). Liniile roz indică liniile noi de 400 kV care trebuie construite în perioada următoare. Dintre acestea, proiectele de interconectare prioritare pentru Transelectrica²² sunt:

- Axa de 400 kV Porțile de Fier-Reșița-Timișoara-Săcălaz-Cetatea Aradului-Arad;

²² Transelectrica, Planul de dezvoltare a rețelei pentru perioada 2010-2014 și orientativ 2019, pag. 126.

- LEA 400 kV Re șița - Pancevo (noua interconexiune între România și Serbia);
- LEA 400 kV Gădălin-Suceava (linie nouă, direcția Moldova)
- LEA 400 kV Suceava - Bălți (noua interconexiune între România și Moldova);

Prevederile și suprapunerea dintre Energia electrică și directivele privind sursele regenerabile de energie sunt evidente. De fapt, măsurile vizează aceeași problemă și se susțin reciproc. De exemplu, art. 16 din **Directiva privind energiile regenerabile prevede în mod expres necesitatea de a dezvolta infrastructura rețelei de transport și distribuție, rețelele inteligente și facilitățile de depozitare, pentru a permite o contribuție tot mai mare a energiei electrice din surse regenerabile de energie.** Sunt necesare adaptări tehnice pentru a permite rețelei de electricitate să funcționeze cu un aport mai mare de energie din surse regenerabile. Întrucât energia eoliană și cea solară prezintă structuri de costuri, capacitate și dimensiune de expediere diferite, trebuie să se țină cont de aceste diferențe în sistemul de transport. Rețeaua electrică a fost proiectată pentru preluarea energiei convenționale, iar ponderea tot mai mare de energie eoliană și solară creează probleme tehnice în cea ce privește stabilitatea rețelei. Sunt necesare investiții pentru modernizarea rețelei, pentru ca aceasta să fie în măsură să gestioneze în mod adecvat acest schimb în mix-ul de generare a energiei electrice. Acest lucru presupune investiții în conectările la rețea, consolidările rețelei și o împărțire echitabilă a costurilor între operatorii de sisteme de transport (OST), operatorii de sisteme de distribuție (OSD) și producătorii de energie din surse regenerabile. Ambele directive (gaze și electricitate) vizează introducerea contoarelor inteligente (de exemplu: pentru 80% din consumatorii de energie electrică până în 2020), o dispoziție care are o pondere financiară semnificativă și este parte din efortul mai larg al UE de a promova dezvoltarea rețelelor inteligente. Pe scurt:

Directivele în sectorul energetic care au cea mai importantă implicare financiară pentru România în perioada următoare sunt:

Directiva privind energia electrică (2009/72/CE)

Directiva privind gazele naturale (2009/73/CE)

Directiva privind performanța energetică a clădirilor (2010/31/UE)

Directiva privind eficiența energetică (2012/27/UE)

Recomandări privind prioritățile de finanțare pentru sectorul energetic:

- **Modernizarea infrastructurii energetice** (rețele de transport și distribuție - gaz, electricitate, căldură) pentru a reduce pierderile și consumul ineficient de energie din cauza utilizării îndelungate a instalațiilor existente, multe trecute de durata de viață proiectată, și punerea în funcțiune a centralelor electrice moderne, mai eficiente;
- **Consolidarea rețelei de energie electrică** pentru a integra și a primi în rețea un volum mai mare de energie din surse regenerabile, ca urmare a boomului de parcuri eoliene începând cu 2008, parcuri care acum devin operaționale;
- **Interconectarea rețelelor de gaze și de energie electrică** cu țările vecine;
- **Contorizarea inteligentă și dezvoltarea de rețele inteligente;**
- **Creșterea performanței energetice a clădirilor** (Directiva 2010/31/UE prevede că, până la 31 decembrie 2018, toate clădirile ocupate sau deținute de autoritățile publice trebuie să fie *clădiri al căror consum de energie să fie aproape egal cu zero*; și după 31 decembrie 2020, toate clădirile noi);
- **Creșterea eficienței energetice în ceea ce privește consumul final, serviciile și instituțiile publice** (Dir. 2012/27/UE).
- **Sprijin pentru recuperarea energiei din evacuările industriale**, de exemplu, emisiile de hidrogen rezultate din fabricarea produselor chimice.

Argumente principale /justificări:**Directiva privind energia electrică (2009/72/CE)**

Nevoile de investiții în energie electrică sunt estimate la aproximativ 10 miliarde €. Principalul domeniu care necesită investiții este consolidarea rețelei, pentru a integra în sistem o cantitate mai mare de energie intermitentă din surse regenerabile și, de asemenea, pentru a asigura funcționarea sistemului în condiții de siguranță (cea ce presupune asigurarea capacității de echilibrare adecvate și investirea în centrale electrice noi, de preferat, care utilizează gaze). **Prioritățile de finanțare din fondurile structurale în perioada 2014-2020 ar trebui să vizeze elementele cu impact maxim pentru stabilizarea Sistemului Energetic Național (SEN) și care sunt complementare inițiativelor la nivelul UE, cum ar fi mecanismul *Conectarea***

Europei, unde România participă la 7 proiecte de interes comun (PCI) eligibile, 2 cu privire la energie electrică și 5 cu privire la gaze naturale:

- 1) **Cluster Bulgaria-România**, cu următoarele proiecte: linie internă Cernavodă - Stâlp; linia internă Gutinaș-Smârdan; linia internă Gădălin-Suceava.
- 2) **Cluster România-Serbia**, cu următoarele proiecte în România: interconector Reșița-Pancevo; linia internă Porțile de Fier-Reșița; linia internă Reșița-Timișoara/Săcălaz; linia internă Arad-Timișoara/Săcălaz.
- 3) **Cluster integrarea sistemelor de tranzit și de transport și implementarea fluxului bidirecțional în România:** fluxul invers la Isaccea; construirea conductei pentru a conecta linia de tranzit (cu gaz spre Bulgaria) cu Sistemul Național de Transport.
- 4) **Cluster creșterea capacității de stocare în Europa de Sud-est:** creșterea capacității de stocare la Depomureș UGS.
- 5) **Cluster AGRI** (interconector Azerbaidjan-Georgia-România): conductă de gaz Constanța (Ro)-Arad (Ro)-Csanadpolota (Hu); terminal de GNL la Constanța.
- 6) **Cluster Coridorul Sudic al Gazelor (SGC):** conductă pe uscat prin România (1.318 km lungime, 23 miliarde de metri cubi / capacitate inițială).
- 7) **Cluster transport maritim de miliarde de metri cubi / an din regiunea Mării Caspice (Azerbaidjan și Turkmenistan) către RO:** conductă de gaz subacvatică între Georgia și România („White Stream“).

Mecanismul *Conectarea Europei* vizează proiecte transfrontaliere care aduc beneficii altor state membre. Cu toate acestea, România are nevoi specifice la nivel național create de intrarea în rețea a unei părți tot mai mari de energie din surse regenerabile. Sistemul energetic național trebuie să consolideze prin stabilizarea elementelor care pot contracara energia intermitentă. Prin urmare, FSC ar trebui să mențină posibilitatea de finanțare a infrastructurii interne.

Directiva privind gazele naturale (2009/73/CE)

70% din conductele sistemului național de transport al gazelor naturale din România sunt învechite și degradate. Pentru a îndeplini obiectivul Directivei 2009/73 în ceea ce privește „*asigurarea unei aprovizionări pe termen lung, sigure și eficiente*“, este nevoie nu numai de construcția unei noi infrastructuri pentru segmentele de transport și de distribuție, ci și de întreținerea infrastructurii existente. În perioada 2007-2013,

fondurile structurale au contribuit la implementarea sistemului SCADA în întreaga rețea Transgaz. În 2012, dintr-un total de 1238 de stații de măsurare a gazelor, 948 au fost echipate cu sisteme SCADA. România trebuie să construiască interconectoare cu vecinii săi și să asigure fluxul invers al acestor conducte.

România trebuie să investească în capacitatea transfrontalieră și interoperabilitatea sistemelor pentru a contribui la obiectivul global de creare a unei piețe comune a energiei. În prezent, România are o singură conductă transfrontalieră de gaz operațională (Arad-Szeged), dar se poate importa numai din Ungaria în România. **Noul acquis în domeniul energiei prevede obligativitatea unei capacități bidirecționale permanente între statele membre.** Acest lucru va necesita investiții suplimentare pentru a aborda problema diferenței de presiune dintre Ungaria și România. În România, presiunea în sistemul intern este mai mică decât în Ungaria. Costul unei noi stații de comprimare poate ajunge până la 15-17 milioane €, însă este necesară pentru interoperabilitate prin flux bidirecțional.

Directivile privind eficiența energetică (2010/31/UE și 2012/27/UE)

Reabilitarea termică a clădirilor și eficiența energetică sunt domenii în care fondurile UE pot avea cel mai mare impact, deoarece beneficiile vor fi concrete și vor fi simțite imediat de majoritatea românilor. Prin urmare, **măsurile pentru eficiență energetică și izolarea termică a clădirilor publice și rezidențiale ar trebui să constituie o prioritate pentru perioada 2014-2020.** În cazul în care proiectarea lucrărilor va lua în considerare evitarea creșterii inutile a temperaturii din cauza instalării necorespunzătoare a unor geamuri suplimentare, anulând astfel economiile cu încălzirea prin cheltuieli cu aerul condiționat, aceste proiecte vor avea un impact direct și imediat asupra consumului de energie și portofelelor cetățenilor. În prezent, doar 6-7% din blocurile cu multe etaje sunt reabilite termic. Jumătate din populația României locuiește la bloc, iar creșterile prognozate ale prețurilor la energie vor constitui o problemă pe scară largă. În plus, aceste proiecte au utilitate pe o scară mai largă, deoarece creează și locuri de muncă. Potrivit *Inițiativei de Țară BPIE pentru România*, din totalul costurilor cu reabilitarea termică, 40% sunt costuri cu forța de muncă, astfel că o investiție de 1 miliard € poate crea ~ 70.000 de locuri de muncă. În plus, principalul material de construcție (polistirenul) este produs în România. Confort termic sporit poate aduce beneficii de mediu (emisii reduse de CO₂) și poate contribui la respectarea obiectivelor climatice 2020.

MEDIU

Prioritățile de investiții prin intermediul Fondurilor Structurale sau de Coeziune rămân în domeniile alimentării cu apă, colectării și epurării apelor reziduale și gestionării deșeurilor. Pentru aceste zone există încă măsuri care trebuie luate pentru conformarea cu obligațiile prevăzute în Tratatul de aderare și acquis-ul ulterior. Finanțarea actuală alocată în domeniul apei și apei uzate se ridică la doar 30% din fondurile necesare estimate pentru conformarea cu obiectivele Tratatului de aderare. În plus, noul acquis în domeniul apei va necesita investiții suplimentare pentru tratarea terțiară a apelor uzate pentru aglomerări de 10.000 de locuitori sau mai mari. Perioada de alocare a ISC 2007 - 2014 a prevăzut ~ 70% din investițiile necesare pentru managementul integrat al deșeurilor, în special pentru facilitarea închiderii depozitelor de deșeurii neconforme și construirea de depozite de deșeurii conforme. Investiția necesară estimată este următoarea:

Recomandare privind prioritățile de finanțare de luat în considerare în sectorul mediului:

1. **Extinderea accesului populației la servicii de alimentare cu apă, canalizare și epurare a apelor uzate** (o nevoie de investiție estimată la ~ 10,20 miliarde €)
2. **Dezvoltarea în continuare a infrastructurii de gestionare a deșeurilor și servicii conexe, inclusiv îmbunătățirea sistemelor integrate deja implementate prin favorizarea soluțiilor de reutilizare, reciclare și recuperare a energiei** (o nevoie de investiție estimată la ~ 1 miliard €).
3. **De asemenea, monitorizarea calității apei potabile necesită investiții suplimentare. Obligațiile acquis-ului nu prevăd doar ca un procent-țintă din populație să aibă acces la apă potabilă, ci și ca aceasta să atingă standardele prescrise privind calitatea.**

Îmbunătățirea calității corpurilor de apă ar trebui să joace de asemenea un rol important în eforturile României de a-și îndeplini obligațiile comunitare, în special obiectivul Directivei-cadru privind apa, care prevede atingerea, până în 2015, a unei „stări bune” pentru toate apele. În baza planurilor de management al

bazinelor hidrografice, ar putea fi luată în considerare restaurarea apelor afectate de o poluare istorică, refacerea conectivității laterale și longitudinale, în special în cazul în care există o complementaritate cu prevenirea riscului la inundații.

Recomandări pentru considerente privind investițiile:

4. **Reducerea riscurilor și pagubelor produse de inundații** prin sprijinirea reconstrucției ecologice a zonelor umede și inundabile;
5. **Proiecte de sprijin pentru restabilirea conectivității longitudinale a râurilor;**
6. **Proiecte de sprijin pentru protecția și reabilitarea zonei costiere.**

Cel mai probabil, va fi nevoie de un sprijin suplimentar pentru **managementul deșeurilor**. S-a pus un prea mare accent pe eliminare, deși acest lucru este ultima instanță în ceea ce privește ierarhia în domeniul deșeurilor (reducerea, reutilizarea, reciclarea și recuperarea (recuperarea energiei din deșeuri) și eliminarea). În vreme ce s-au depus și se depun în continuare eforturi pentru reducere, reutilizare și reciclare, în ceea ce privește recuperarea energiei din deșeuri puține s-au făcut - având în vedere că până în 2020 doar două centrale de generare a energiei din deșeuri sunt planificate să fie puse în funcțiune. Abordarea tradițională este incinerarea, însă tehnologii mai noi și mai eficiente sunt în curs de dezvoltare. Deși este recunoscut faptul că piața românească de electricitate prezintă unele dificultăți pentru viabilitatea producției de energie din deșeuri, aceasta ar trebui luată în considerare pentru că promite beneficii pe termen lung, atât în ceea ce privește gestionarea deșeurilor, cât și pentru securitatea energetică.

Investițiile pentru protecția calității aerului sunt de asemenea necesare. Există mai multe aglomerări urbane în care standardele de calitate a aerului stabilite prin Directiva 2008/50/CE privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa nu sunt îndeplinite. În aceste cazuri, este nevoie de programe pentru gestionarea calității aerului și de finanțare pentru punerea în aplicare a măsurilor necesare. Directiva 2008/50/CE crește parametrii de monitorizare și, de asemenea, prevede că informațiile privind calitatea aerului vor fi puse la dispoziția publicului, în conformitate cu INSPIRE.

Recomandări pentru considerente privind investițiile:

- 7. Sprijinirea dezvoltării planurilor de gestionare a calității aerului,** implementarea monitorizării calității aerului și măsurilor de reducere a poluării în conformitate cu planurile de gestionare a calității aerului

Emisiile provenite de la instalațiile de ardere de dimensiuni mari contribuie la poluarea aerului și, odată cu Directiva 2010/75/UE DEI, va intra în vigoare un regim mai strict.

Recomandări pentru considerente privind investițiile:

- 8. Continuarea sprijinului pentru reabilitarea instalațiilor de ardere de dimensiuni mari** (de luat în considerare este și Directiva 2010/75/UE privind emisiile industriale)

Obiectivele privind protecția naturii sunt încă dominate de nevoia de a finaliza procesul de pregătire și aprobare a planurilor de management pentru rețeaua Natura 2000. În prezent, planurile de management pentru aproximativ jumătate din siturile Natura 2000 sunt pregătite sau în curs de pregătire. Trebuie luată în considerare finalizarea acestui proces.

- 9. Implementarea Sistemelor Adecvate de Management pentru Protecția Naturii prin continuarea dezvoltării planurilor de management pentru ariile protejate, precum și evaluarea capacității de suport pentru implementarea proiectului, reabilitarea ecologică și conservarea biodiversității** (o nevoie de investiție estimată la ~ 200 milioane €)

În ciuda imensei nevoi de investiții (14 miliarde €, în conformitate cu Strategia Națională pentru Managementul Siturilor Contaminate), reabilitarea siturilor contaminate istoric înregistrat progrese puține și rămâne un candidat important pentru un viitor ajutor în cadrul fondurilor structurale.

- 10. Sprijin pentru reabilitarea siturilor contaminate prin anchete, monitorizare și remediere specifice proiectului**

*Legislație orizontală***Zgomot**

În cadrul POS Mediu, nu a fost alocată nicio finanțare prin IS pentru a asigura conformitatea cu Directiva privind zgomotul ambiental (2002/49/CE). Statele membre sunt obligate să elaboreze „hărți acustice strategice“ pentru șosele, căi ferate, aeroporturi și aglomerări principale. Au fost realizate unele progrese în ceea ce privește hărțile de zgomot pentru drumuri și căi ferate din fondurile din cadrul POS-T AP 3. Cu toate acestea, din cele 19 aglomerări care trebuiau să dezvolte hărți de zgomot, doar 5 au făcut acest lucru. **Termenul limită este depășit, iar România nu și-a îndeplinit obligațiile care decurg din acquis-ul comunitar. Motivul invocat pentru nerealizarea hărților de zgomot este lipsa de capacitate și/sau de finanțare.**

Recomandare pentru considerente privind investițiile:

11. Sprijinirea dezvoltării hărților de zgomot și punerea în aplicare a măsurilor de reducere a zgomotului

Un domeniu suplimentar care pot fi luate în considerare, deși nu este conectat la un obiectiv special al UE, este punerea în aplicare a directivelor SEA (Evaluarea Strategică de Mediu) și EIA (Evaluarea Impactului asupra Mediului). În acest caz, sprijinul financiar ar trebui să ia în considerare dezvoltarea de sisteme de sprijinire a procesului de luare a deciziilor (aplicații bazate pe calculator pentru a sprijini procesul de luare a deciziilor și consultările publice (Convenția Aarhus) pentru a evalua impacturile cumulative ale planurilor și proiectelor propuse.

Recomandare pentru considerente privind investițiile:

12. Sprijin pentru a crește capacitatea de implementare a EIA și SEA, în special prin îmbunătățirea procesului de consultare publică și evaluarea impactului cumulativ.

Un alt domeniu care ar putea avea nevoie de sprijin în viitor este legat de protecția solului. Potrivit Comisiei Europene, diferite politici ale UE (de exemplu privind apa, deșeurile, produsele chimice, prevenirea poluării industriale, protecția naturii,

pesticidele, agricultura) contribuie la protecția solului. Dar, întrucât aceste politici au alte scopuri și alte domenii de acțiune, nu sunt suficiente pentru a asigura un nivel adecvat de protecție pentru solurile de pe teritoriul Europei. Din aceste motive, la 22 septembrie 2006, Comisia a adoptat Strategia Tematică pentru Protecția Solului (COM 2006) 231) și propunerea unei Directive-cadru privind solul (COM 2006) 232), cu scopul de a proteja solurile de pe teritoriul UE. Strategia și propunerea au fost trimise celorlalte instituții europene pentru consultare. Adoptarea directivei este de natură să conducă la cerințe precum identificarea zonelor cu risc de eroziune, reducerea materiei organice, compactare, salinizare și alunecări de teren și ar trebui luate măsuri de prevenire. Directiva propusă conține, de asemenea, cerințele pentru identificarea, managementul și remedierea siturilor contaminate.

Recomandare pentru considerente privind investițiile:

13. Sprijinirea implementării identificării zonelor de risc pentru sol, elaborării planurilor de management și implementării măsurilor preventive.

Directiva-cadru privind strategia pentru mediul marin 2008/56 are drept scop atingerea unei stări ecologice bune a apelor marine ale UE până în 2020 și protecția bazei de resurse de care depind activitățile economice și sociale legate de mediul marin.

14. Sprijinirea implementării măsurilor menite să asigure atingerea sau menținerea unei stări ecologice bune a apelor marine.

TRANSPORTURI

Deși în **domeniul transporturilor** a fost introdus un nou acquis care va necesita investiții, **încă sunt necesare investiții semnificative** pentru îndeplinirea obligațiilor asumate prin Tratatul de Aderare. Prioritățile actuale au în vedere următoarele continuitatea logică a marilor investițiilor deja angajate și schimbări structurale graduale ale economiei românești de la o zonă dominată de consum /beneficiară la calitatea de membru cu drepturi depline al UE, cu obiective angajate și specifice pentru producție în cadrul UE.

Tabelul de mai jos prezintă din nou obligațiile principale ale acquis-ului UE, principalele nevoi ale României pentru dezvoltarea socio-economică și de mediu, precum și principalele propuneri de proiecte.

Tabelul 27: Recomandări pentru considerente privind investițiile viitoare

Acquis UE relevant	Nevoile de dezvoltare ale României în ceea ce privește problemele socio-economice și de mediu	Propuneri de proiecte prioritare
Directiva 2012/34/UE de stabilire a spațiului feroviar unic european	<p>Îmbunătățirea accesibilității activităților industriale economice la scară largă din România și conexiuni bune cu țările europene și neeuropene;</p> <p>Creșterea atractivității zonelor românești cu potențial de dezvoltare la scară largă a activităților de producție/servicii, inclusiv cu potențial transversal (adică orizontal) și turistic/de agrement;</p> <p>Dezvoltarea conexiunilor transcarpatice prin legături feroviare de încredere.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Continuarea lucrărilor la calea ferată TEN-T coridoarele IV și IX; - Dezvoltarea terminalelor intermodale de marfă publice pentru integrarea infrastructurii feroviare principale, drumurilor, căilor navigabile interioare și fluxurilor maritime de la nivel național cu cele de la nivel local; - Dezvoltarea legăturilor feroviare eficiente cu aeroporturile regionale și internaționale, cu facilități de transport intermodal pentru pasageri în marile aglomerări urbane; - Modernizarea legăturilor feroviare transfrontaliere prin eliminarea barierelor tehnice și logistice - Dezvoltarea Sistemului de Gestionare a Traficului Feroviar European (ERTMS) nivel 2 pe coridoarele feroviare TEN-T

Acord-cadru nr. 23/22.08.2011 pentru evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015, LOT 1 – Evaluări Contract subsecvent nr. 6

Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar

Acquis UE relevant	Nevoile de dezvoltare ale României în ceea ce privește problemele socio-economice și de mediu	Propuneri de proiecte prioritare
<p>Directiva 2008/57/CE privind interoperabilitatea sistemului feroviar în Comunitate;</p> <p>Directiva 2011/18/EU a Comisiei de modificare a anexelor II, V și VI la Directiva 2008/57/CE privind interoperabilitatea sistemului feroviar în Comunitate</p>	<p>Îmbunătățirea accesibilității activităților industriale economice la scară largă din România și conexiuni bune cu țările europene și neeuropene;</p> <p>Creșterea atractivității zonelor românești cu potențial de dezvoltare la scară largă a activităților de producție/servicii, inclusiv cu potențial transversal (adică orizontal) și turistic/de agrement</p> <p>Îmbunătățirea siguranței traficului și securității transportului de mărfuri și pasageri</p>	<p>- Modernizarea materialului rulant și adaptarea acestuia la nevoile utilizatorilor în materie de energie și eficiență financiară</p> <p>- Implementarea treptată a ERTMS nivelul 1 pe rețeaua feroviară, exclusiv TEN-T, pentru a asigura interoperabilitatea</p>
<p>Directiva 2008/110/CE privind siguranța căilor ferate comunitare (Directiva privind siguranța feroviară)</p>	<p>Dezvoltarea unui sistem integrat, eficient, mai ecologic și mai sigur pentru transportul și traficul de pasageri și de marfă</p>	<p>Consolidarea sistemului de întreținere și reparații pentru infrastructura feroviară și materialul rulant</p>
<p>Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr 1207/2011 al Comisiei de stabilire a cerințelor pentru performanța și interoperabilitatea funcției de supraveghere în cadrul Cerul unic european</p>	<p>Îmbunătățirea siguranței traficului și securității transportului de mărfuri și pasageri</p>	<p>Modernizarea infrastructurii aeroporturilor regionale (inclusiv echipamente de infrastructură de informații pentru gestionarea traficului aerian)</p>
<p>Regulamentul (CE) nr. 1137/2008 și Directiva 2007/71/CE a Comisiei privind instalațiile portuare de preluare a deșeurilor provenite din exploatarea navelor și a reziduurilor de încărcătură</p>	<p>Îmbunătățirea siguranței traficului și securității transportului de mărfuri și pasageri</p> <p>Dezvoltarea unui sistem integrat, eficient, mai ecologic și mai sigur pentru transportul și traficul de pasageri și de marfă</p>	<p>Modernizarea infrastructurii porturilor maritime și fluviale și a legăturilor feroviare conexe la rețeaua națională de căi ferate;</p> <p>- Modernizarea sistemului de management și monitorizare pentru transportul de marfă pe căi navigabile interioare și pentru fluxurile de trafic de pasageri în porturi, în materie de securizare a</p>

Acquis UE relevant	Nevoile de dezvoltare ale României în ceea ce privește problemele socio-economice și de mediu	Propuneri de proiecte prioritare
		deșeurilor și reziduurilor
Directiva 96/53/CE din 25 iulie 1996 care stabilește dimensiunile maxime autorizate în traficul național și internațional și greutatea maximă autorizată în traficul internațional, pentru vehicule care circulă în interiorul Comunității.	Îmbunătățirea mobilității pasagerilor la nivel internațional și, de asemenea, național, regional și local, precum și îmbunătățirea accesibilității transportului de marfă în materie de distribuție/furnizare, într-un mod echilibrat teritorial și prin complementarități cu transportul feroviar și pe căi navigabile interioare	- Continuarea dezvoltării infrastructurii rutiere

CONCLUZII:

Pentru perioada de finanțare din Fonduri Structurale și de Coeziune 2007-2013, a existat un grad ridicat de corelare între domeniile în care au fost programate investiții semnificative și cele în care investițiile au fost necesare pentru a realiza conformitatea. Potrivit celor prognozate în baza planificării, aceste zone continuă să domine nevoia de investiții. În plus, a apărut necesitatea modernizării rețelei de transport al energiei. În sectorul energiei electrice, oarecum ironic, pentru că obiectivul privind energiile regenerabile a fost îndeplinit. Deși obiectivele stabilite în Tratatul de aderare încă se mențin, o mare parte din legislația în cauză a fost înlocuită și au fost stabilite obiective mai exigente. Aceasta constituie o dublă lovitură pentru țări precum România întrucât cursa de a aduce infrastructura la nivelurile la care au fost stabilite inițial noile obiective continuă. Este foarte puțin probabilă disponibilitatea fondurilor UE suficiente în perioada de finanțare 2014 - 2020 pentru a răspunde acestor provocări. Alături de Bulgaria, România are cel mai mic PIB pe cap de locuitor din toate statele membre (medie 1/2), așadar este greu de crezut că investițiile pot fi făcute din bugetul național.

Investițiile masive necesare atingerii conformării cu acquis-ul sunt limitate în primul rând la cele trei domenii, energie, mediu și transporturi. Obiectivele care trebuie atinse au fost și rămân în mare parte pe termen lung. Angajamentele sunt pe scară largă și complexe. Până în prezent, progresele înregistrate au variat de la bine în domeniul apei la mai puțin bine în sectorul transporturilor. Obiectivele sunt ambițioase și, cu toate că, din păcate, au existat unele

derapaje de la termene, acest lucru nu este cu totul surprinzător. Obiectivele pe termen mediu ale UE - de exemplu, Strategia Europa 2020 - cuprind multe alte domenii. România are un potențial uriaș - energie și agricultură, dar și zone în care este necesară dezvoltarea pentru a ajunge la paritate cu vechile state membre - infrastructura și învățământul superior. În aceste circumstanțe, stabilirea priorităților de investiție doar în funcție de asigurarea conformării cu acquis-ul nu ar fi rezonabilă. Cu toate acestea, având în vedere fondurile limitate pentru investiții, trebuie făcute alegeri cu privire la domeniile în care să se facă investiții. Respectarea acquis-ului este unul din multele considerente. În ceea ce privește această evaluare, care are în vedere nevoile de investiții care decurg din respectarea acquis-ului, cea mai mare investiție trebuie făcută pentru dezvoltarea infrastructurii. Întrucât termenele limită pentru conformare stabilite în anexa VII la Tratatul de aderare și în o parte din noul acquis sunt fixe și ar trebui respectate, altele sunt mai deschise și, în practică, pot fi adoptate pe măsură ce infrastructura veche ajunge la sfârșitul duratei sale de viață și este înlocuită de infrastructură nouă. Dacă acest ciclu ar trebui să fie prioritar ține de politică, sau mai bine, de investiție dincolo de respectarea acquis-ului.

Deși există o obligație legală de a satisface atât obiectivele Anexei VII la Tratatul de Aderare, cât și termenele limită pentru conformarea cu acquis-ul, o mare parte a acquis-ului nu a stabilit termene limită sau acestea sunt stabilite pe termen foarte lung. În astfel de cazuri, conformarea cu acquis-ul este un factor care trebuie luat în considerare atunci când se analizează domeniile în care să se facă investiții, însă nu este singurul factor. Desigur, ar trebui depuse în continuare eforturi pentru respectarea angajamentelor luate prin Tratatul de Aderare și pentru conformarea cu noul acquis, dar nu cu orice preț și nu în detrimentul altor domenii în care este nevoie de investiții pentru a asigura viitorul României țară și ca stat membru productiv.

În practică, programarea pentru 2014 - 2020 va fi dominată de Strategia Europa 2020, însă în acest cadru există oportunități de asigurare a finanțării pentru conformarea cu obligațiile acquis-ului.

Tabelul 27: Recomandări consolidate privind domeniile de investiție corelate cu cerințele acquis-ului

Acquis	Investiție
Energie	
<p>Regulamentul (CE) 994/2010 din 20 octombrie 2010 privind măsurile de garantare a securității aprovizionării cu gaze naturale.</p> <p>Regulamentul (UE) nr. 347/2013 privind liniile directoare pentru infrastructurile energetice transeuropene (Noul Regulament TEN-E)</p> <p><u>Directiva privind energia electrică (2009/72/CE)</u></p>	<p>Interconectarea rețelelor de gaze și de energie electrică cu țările vecine;</p> <p>Modernizarea infrastructurii energetice (rețele de transport și distribuție - gaz, electricitate, căldură) pentru a reduce pierderile și consumul ineficient de energie din cauza utilizării îndelungate a instalațiilor existente, multe trecute de durata de viață proiectată, și punerea în funcțiune a centralelor electrice moderne, mai eficiente;</p>
<p>Directiva 2009/28/CE din 5 iunie 2009 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, de modificare și ulterior de abrogare a Directivelor 2001/77/CE și 2003/30/CE.</p>	<p>Consolidarea rețelei de energie electrică pentru a integra și a primi în rețea un volum mai mare de energie din surse regenerabile, ca urmare a boomului de parcuri eoliene începând cu 2008 , parcuri care acum devin operaționale;</p>
<p>Directiva 2010/31/UE privind performanța energetică a clădirilor, reformată („DPEC“)</p> <p>Directiva 2012/27/UE privind eficiența energetică</p>	<p>Contorizarea inteligentă și dezvoltarea de rețele inteligente;</p> <p>Creșterea performanței energetice a clădirilor (Directiva 2010/31/UE prevede că, până la 31 decembrie 2018, toate clădirile ocupate sau deținute de autoritățile publice trebuie să fie clădiri al căror consum de energie să fie aproape egal cu zero; și după 31 decembrie 2020, toate clădirile noi);</p> <p>Creșterea eficienței energetice în ceea ce privește consumul final, serviciile și instituțiile publice (Dir. 2012/27/UE).</p>
<p>(Directiva 2008/98/CE privind deșeurile)</p>	<p>Sprijin pentru recuperarea energiei din evacuările industriale, de exemplu, emisiile de hidrogen rezultate din fabricarea produselor chimice.</p>
Mediu	
<p>Directiva 2008/105/CE privind standardele de calitate a mediului în domeniul apei, de modificare și de abrogare a Directivelor 82/176/CEE,</p>	<p>Extinderea accesului populației la servicii de alimentare cu apă, canalizare și epurare a apelor uzate</p> <p>Sprijinirea dezvoltării în continuare a</p>

Acord-cadru nr. 23/22.08.2011 pentru evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015, LOT 1 – Evaluări Contract subsecvent nr. 6

Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar

Acquis	Investiție
83/513/CEE, 84/156/CEE, 84/491/CEE, 86/280/CEE și de modificare a Directivei 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului	monitorizării calității apei potabile
Directiva 2008/98/CE privind deșeurile Directiva 2013/2/UE din 7 februarie 2013 de modificare a anexei I la Directiva 94/62/CE privind ambalajele și deșeurile de ambalaje - termen de transpunere 30.09.2013 Directiva 2011/97/UE din 5 decembrie 2011	Dezvoltarea în continuare a infrastructurii de gestionare a deșeurilor și servicii conexe, inclusiv îmbunătățirea sistemelor integrate deja implementate prin favorizarea soluțiilor de reutilizare, reciclare și recuperare a energiei
Directiva 2000/60/CE de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei (Directiva-cadru privind apa)	Reducerea riscurilor și pagubelor produse de inundații prin sprijinirea reconstrucției ecologice a zonelor umede și inundabile; Proiecte de sprijin pentru restabilirea conectivității longitudinale a râurilor; Proiecte de sprijin pentru protecția și reabilitarea zonei costiere
Directiva 2008/50/CE privind calitatea aerului (Directiva cadru 96/62/CE, Directivele fiice 1-3 1999/30/CE, 2000/69/CE, 2002/3/CE, precum și Deciziei privind schimbul de informații 97/101/CE.)	Sprijinirea dezvoltării planurilor de gestionare a calității aerului, implementarea monitorizării calității aerului și măsurilor de reducere a poluării în conformitate cu planurile de gestionare a calității aerului.
Directiva Păsări (2009/147/CE) Directiva Habitatare (92/43/CEE)	Implementarea Sistemelor Adecvate de Management pentru Protecția Naturii prin continuarea dezvoltării planurilor de management pentru ariile protejate , precum și evaluarea capacității de suport pentru implementarea proiectului, reabilitarea ecologică și conservarea biodiversității
Legislație orizontală	Sprijin pentru reabilitarea siturilor contaminate prin anchete, monitorizare și remediere specifice proiectului
Directiva privind zgomotul ambiental (2002/49/CE)	Sprijinirea dezvoltării hărților de zgomot și punerea în aplicare a măsurilor de reducere a zgomotului;
Directiva SEA 2001/42/CE Directiva EIA (85/337/CEE) Directiva 2007/2/CE de instituire a unei	Sprijin pentru a crește capacitatea de implementare a EIA și SEA , în special prin îmbunătățirea procesului de

Acord-cadru nr. 23/22.08.2011 pentru evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015, LOT 1 – Evaluări Contract subsecvent nr. 6

Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar

Acquis	Investiție
infrastructuri pentru informații spațiale în Europa (INSPIRE)	consultare publică și evaluarea impactului cumulativ.
Strategia tematică pentru protecția solurilor (COM 2006) 231 (propunere de Directivă-cadru privind protecția solurilor (COM 2006) 232))	Sprijinirea implementării identificării zonelor de risc pentru sol , elaborării planurilor de management și implementării măsurilor preventive.
Directiva-cadru privind strategia pentru mediul marin 2008/56	Sprijinirea implementării măsurilor menite să asigure atingerea sau menținerea unei stări ecologice bune a apelor marine
Transport	
Directiva 2012/34/UE de stabilire a spațiului feroviar unic european	Continuarea lucrărilor la calea ferată TEN-T coridoarele IV și IX; Localizarea și dezvoltarea terminalelor intermodale de marfă publice pentru integrarea infrastructurii feroviare principale, drumurilor, căilor navigabile interioare și fluxurilor maritime de la nivel național cu cele de la nivel local, pentru o aprovizionare eficientă a zonelor urbane mari din România Dezvoltarea legăturilor feroviare eficiente cu aeroporturile regionale și internaționale, cu facilități de transport intermodal pentru pasageri în marile aglomerări urbane Modernizarea legăturilor feroviare transfrontaliere prin eliminarea barierelor tehnice și logistice Dezvoltarea Sistemului de Gestionare a Traficului Feroviar European (ERTMS) nivel 2 pe coridoarele feroviare TEN-T
Directiva 2008/57/CE privind interoperabilitatea sistemului feroviar în Comunitate; Directiva 2011/18/UE a Comisiei din 1 martie 2011 de modificare a anexelor II, V și VI la Directiva 2008/57/CE	Modernizarea materialului rulant și adaptarea acestuia la exigențele utilizatorilor, în materie de energie și eficiență financiară Implementarea treptată a ERTMS nivelul 1 pe rețeaua feroviară, exclusiv TEN-T, pentru a asigura interoperabilitatea
Directiva 2008/110/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2008 de modificare a Directivei 2004/49/CE privind siguranța căilor ferate comunitare (Directiva privind siguranța feroviară)	Consolidarea sistemului de întreținere și reparații (inclusiv recuperarea de materiale și echipamente) pentru infrastructura feroviară și materialul rulant, cu programe de instruire a personalului asociate /necesare.
Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr 1207/2011 al Comisiei din 22	Modernizarea infrastructurii aeroporturilor regionale (inclusiv

Acord-cadru nr. 23/22.08.2011 pentru evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015, LOT 1 – Evaluări Contract subsecvent nr. 6

Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar

Acquis	Investiție
noiembrie 2011 de stabilire a cerințelor pentru performanța și interoperabilitatea funcției de supraveghere în cadrul Cerul unic european	echipamente de infrastructură de informații pentru gestionarea traficului aerian)
Regulamentul (CE) nr. 1137/2008 și Directiva 2007/71/CE a Comisiei din 13 decembrie 2007 de modificare a anexei II la Directiva 2000/59/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind instalațiile portuare de preluare a deșeurilor provenite din exploatarea navelor și a reziduurilor de încărcătură	Modernizarea infrastructurii porturilor maritime și fluviale și a legăturilor feroviare conexe la rețeaua națională de căi ferate Modernizarea sistemului de management și monitorizare pentru transportul de marfă pe căi navigabile interioare și pentru fluxurile de trafic de pasageri în porturi, în materie de securizare a deșeurilor și reziduurilor (inclusiv un sistem de informare „one-stop-shop“ în acest scop)
Directiva 96/53/CE din 25 iulie 1996 care stabilește dimensiunile maxime autorizate în traficul național și internațional și greutatea maximă autorizată în traficul internațional, pentru vehicule care circulă în interiorul Comunității.	Continuarea dezvoltării infrastructurii rutiere

ANEXA 1 Tabelul de prezentare a acquis-ului care necesită investiții, obiective și intervenții de sprijin. (Având în vedere dimensiunea, acesta este prezentat ca document separat)

ANEXA 2 - Granturi specifice Eurostat acordate Institutului Național de Statistică

Nr.	Denumirea proiectului	Valoarea (euro)
1	Conturi de mediu	36.260
2	Proiecte MEETS privind statisticile referitoare la comerț	96.036
3	Statistică multifuncțională privind prețurile de consum	89.869
4	Acțiuni de îmbunătățire a calității pentru Ancheta Forței de Muncă (AFM)	48.264
5	Sondaje pentru întreprinderi și consumatori	352.074
6	Studii-pilot și îmbunătățirea calității AFM și modulelor sale	53.035
7	Proiectul Regional Business Demography – colectare date 2012	8.502
8	Furnizarea de informații de bază privind paritățile puterii de cumpărare (PPP)	148.422
9	Dezvoltarea și implementarea de metode și instrumente pentru EuroGroups Register la nivel național	64.812
10	Conturi și prețuri în agricultură - sistem de colectare a datelor privind prețurile și chirile terenurilor agricole	82.620
11	Colectări de date cu privire la utilizarea TIC 2013	84.154
12	Conturi de mediu și schimbări climatice: conturi de cheltuieli pentru protecția mediului; dezvoltarea și îmbunătățirea conturilor de emisii în aer; dezvoltarea conturilor industriei de mediu	83.362
13	EU-SILC 2011	247.099
14	Rețeaua ESSnet privind măsurarea lanțurilor valorice globale	20.059
15	Îmbunătățirea calității conturilor naționale	35.784
16	Integrarea datelor din diferite surse administrative în generarea statisticilor privind întreprinderile	54.237
17	Acțiuni MEETS în domeniul statisticilor de comerț exterior	61.839
18	Proiectul Audit Urban - colectare de date 2012	89.066
19	Statistici privind locurile de muncă vacante	36.346
20	Ancheta Forței de Muncă - 2013 modul ad-hoc privind accidentele la locul de muncă și alte probleme de sănătate legate de muncă	109.547
21	Statistici în educație - punerea în aplicare a ISCED 2011	175.367
22	Indicii armonizați ai prețurilor de consum; statistici multifuncționale privind prețurile, locuințe ocupate de proprietari	99.816
23	Îmbunătățirea calității conturilor naționale	60.795
24	Îmbunătățirea statisticilor apelor	38.604
25	Ancheta structurală în agricultură 2013	2.666.666
26	Furnizarea de informații de bază privind paritățile puterii de cumpărare (PPP)	143.102

ANEXA 3: Metodologie

Abordarea metodologică generală a urmărit tratarea Întrebărilor de evaluare pe rând și în ordine cronologică. *Răspunsurile la întrebarea următoare se bazează pe răspunsurile*

la întrebarea precedentă. **Întrebarea 1** prevede un **inventar complet al măsurilor tranzitorii, astfel cum sunt prevăzute în Anexa VII la Tratatul de Aderare și în acquis-ul introdus post-aderare** și, pornind de la acesta, **identificarea domeniilor în care au fost sau ar putea fi utilizate instrumentele structurale pentru a susține conformitatea**. Pentru a răspunde la **Întrebarea 2**, la informațiile de mai sus s-a adăugat **identificarea intervențiilor și alocărilor de fonduri din Instrumente Structurale, fonduri publice și alte surse utilizate pentru a sprijini conformitatea**. La rândul lor, cele de mai sus au dus la identificarea intervențiilor care fac obiectul cerințelor de la **Întrebarea 3** pentru a **determina progresele realizate prin investiții pentru conformarea cu acquis-ul** și pentru a identifica mai apoi consecințele lipsei de conformitate. Stabilirea progresului și a lipsei de conformitate ajută la formularea răspunsului pentru **Întrebarea 4** în ceea ce privește identificarea **perspectivelor și priorităților de utilizare a Fondurilor Structurale actuale și viitoare**.

Analiza a început cu găsirea răspunsului la **Întrebarea 1** și a avut ca punct de plecare *Planul de acțiune pentru pregătirea încheierii perioadelor de tranziție* dezvoltat sub coordonarea Direcției Strategia Europa 2020 (DSE2020) din cadrul MAE. Această direcție din cadrul MAE, care, în calitate de Punct Național de Contact pentru probleme legate de Strategia Europa 2020, are sarcina de a coordona dezvoltarea și monitorizarea Programului Național de Reforme (PNR), prin care sunt aplicate prevederile Strategiei Europa 2020, are responsabilitatea de a îndeplini angajamentele asumate în ceea ce privește perioadele de tranziție rezultate din Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană. Ca atare, MAE emite rapoarte și rezumate cu privire la nivelul de pregătire pentru aplicarea deplină a *acquis*-ului de către România în calitate sa de stat membru, pe care le înaintează apoi Consiliul pentru Afaceri Europene, Guvernului României și Comisiei Europene. *Planul de acțiune* va permite identificarea intervențiilor realizate cu ajutorul Fondurilor Structurale și de Coeziune care sprijină România în conformarea cu *acquis*-ul comunitar.

Presupunerea inițială a fost că MAE va reprezenta principala sursă de informații utilizate în identificarea acelor componente ale *acquis*-ului care au fost adăugate după aderarea la UE, prin regulamente ale Consiliului. După o cercetare inițială a fost însă evident că această presupunere nu a fost una realistă. A fost adoptată o abordare alternativă și a fost întreprinsă o amplă cercetare de birou pentru a identifica toată

legislația relevantă pentru România, prin intermediul publicațiilor oficiale. Aceasta a fost completată de întâlniri publice inițiale cu ministerele de resort pentru a stabili cine și ce informații deține.

I s-a solicitat Clientului, iar acesta a fost de acord, să furnizeze ministerelor de resort o scrisoare de recomandare care să conțină responsabilitățile de conformare cu *acquis*-ul comunitar. Rezultatul a fost elaborarea unui set complet de date privind *acquis*-ul care face obiectul perioadelor de tranziție și noul *acquis* ajuns la scadență și care necesită conformitatea. Setul de date a fost apoi analizat prin raportare la Programele Operaționale și regulamentele actuale pentru a determina legislația *acquis*-ului care a fost sau care ar putea fi sprijinită de Instrumentele Structurale.

Răspunsul la **Întrebarea 2** a pornit de întocmirea inventarului perioadelor de tranziție prevăzute de *acquis* și al noului *acquis* prin anexarea alocărilor/bugetelor la măsurile de punere în aplicare a *acquis*-ului prin intermediul intervențiilor finanțate prin Instrumente Structurale și prin intermediul celor finanțate din fonduri publice și din alte surse. Deși era de așteptat, a devenit evident că sectoarele Energie, Mediu și Transporturi au fost cele mai dificile și au consumat cele mai multe fonduri în ceea ce privește conformarea cu *acquis*-ul. Prin urmare, ar rezulta că aceste sectoare ar necesita cea mai mare parte a resurselor proiectelor și ar domina rezultatele și raportările ulterioare. Abordarea a avut două niveluri: a) intervenții finanțate din FSC și b) intervenții finanțate din alte surse.

a) **Intervenții finanțate din FSC:** Prima sarcină a fost de a corela nevoia de investiții cu un DMI / o operațiune sau o parte a acesteia. Ulterior, a fost întocmită o listă a proiectelor (contractate) în cadrul Fondurilor Structurale, pentru identificarea cât mai exactă a fondurilor alocate/cheltuite. În afară de datele oficiale, publice, o altă sursă de informații a fost SMIS, însă accesul a fost totuși limitat. S-a solicitat sprijin suplimentar de la ministerele de resort și autoritățile de management în ceea ce privește furnizarea accesului la date și colectarea informațiilor necesare, mai ales a celor la nivel de proiect. În plus, sarcina a fost de a identifica intervențiile întreprinse în scopul conformării cu *acquis*-ul, sau care, *de facto*, realizează acest lucru. În majoritatea cazurilor, programele și proiectele nu sunt special concepute în scopul asigurării conformității cu *acquis*-ul. (Excepții evidente sunt prevederile Programelor Operaționale Sectoriale de Mediu și Transporturi, în cadrul cărora finanțarea a fost orientată către măsurile tranzitorii ale

Anexei VII.) Prin urmare, hotărârile au trebuit luate ținând seama de gradul de susținere a intervențiilor realizate pentru conformitatea cu *acquis*-ul. La baza principalului argument a stat riscul ca includerea sau excluderea unei intervenții să inducă în eroare în ceea ce privește scopul evaluării. În conformitate cu cerințele proiectului, sursele de finanțare relevante au fost considerate cele care pot fi conectate direct la respectarea măsurilor/cerințelor de conformare. Proiectele/investițiile în domeniul capacității administrative, care pot fi dezvoltate ca sprijin pentru punerea în aplicare a *acquis*-ului în anumite domenii, nu intră în domeniul de aplicare al evaluării, întrucât nu a existat o cerință directă a *acquis*-ului în acest sens și nu ar fi fost elaborate în lipsa PO DCA (aceste proiecte nu antrenate de conformitate, ci mai degrabă de oportunitate). Prin analogie, înlocuirea unei mașini cu un model mai eficient nu a putut fi considerată ca fiind o investiție în sprijinul conformării cu *acquis*-ul privind eficiența energetică, chiar dacă aceasta ar contribui la obiectivul respectiv.

În ceea ce privește Instrumentele Structurale au existat surse de informații precum tabelele privind starea proiectelor POS, SMIS. În ceea ce privește celelalte intervenții finanțate de UE, informația este publicată, deși o parte din aceasta nu a fost actualizată. În plus, ministerele și autoritățile de resort au fost informate cu privire la intervențiile în sectoarele lor. Din miile de proiecte susținute de FSC (și alte IFI), cea mai mare parte a sprijinit punerea în aplicare a *acquis*-ului și convergența și numai o mică parte a sprijinit atingerea conformității acolo unde există o lipsă de conformitate. Totuși, acestea au implicat angajamente majore precum obligațiile în domeniul transporturilor și mediului.

b) Pentru **intervențiile finanțate din alte surse decât FSC**, IFI tind să publice datele cu privire la programele și proiectele lor, iar acest lucru a oferit baza pentru continuarea verificării și evaluării, în conformitate cu cele descrise mai sus pentru intervențiile FSC. Cu toate acestea, în timpul desfășurării evaluării s-a fost avut în vedere faptul că exista posibilitatea ca unele date privind intervențiile să nu fie atât de ușor de aflat. De asemenea, faptul că programele și proiectele ar fi putut fi inițiate din motive care nu vizează în primul rând *acquis*-ul, dar care, cu toate acestea, au avut o influență. Acest lucru a determinat identificarea anumitor departamente și a personalului din cadrul ministerelor de resort, precum și a altor persoane cu acces la datele referitoare la respectivele intervenții. Era de așteptat ca pentru alte surse bugetare să fie disponibile mai puține documente decât pentru Fondurile Structurale și de Coeziune. Pentru a

diminua riscul ca datele să nu fie disponibile sau să fie incomplete, s-a pus această problemă în timpul interviurilor cu ministerele de resort și cu cele cu responsabilități privind legislația orizontală.

Întrebarea 3 a cuprins **3 sub-întrebări** și, luată izolat, ar necesita resurse semnificative. Abordarea a fost de a utiliza inițial evaluările existente ale Programelor Operaționale și de a completa aceste informații prin consultări suplimentare cu părțile interesate. O dificultate a constituit-o lipsa indicatorilor de intervenție specifici pentru conformitatea cu acquis-ul, întrucât indicatori existenți au avut utilitate variabilă și deseori progresul indicat nu era de actualitate. Totuși, în multe cazuri, informațiile relevante privind progresul proiectului în materie de realizări actuale nu au fost disponibile. Întrucât anexa VII la Tratatul de Aderare prevede obiective și termene concrete pentru conformitate, acestea nu sunt reflectate în indicatorii de intervenție la nivel de proiect. Cu toate acestea, cele mai multe dintre intervențiile care au fost direct legate de conformarea cu acquis-ul au privit aspecte din anexa VII. Totuși, datele au fost apoi analizate și luate în considerare în funcție de gradul și/sau probabilitatea de conformare cu acquis-ul. Constatările și concluziile inițiale au constituit un element specific de prezentat în fața focus-grupurilor și grupului de experți.

Pentru partea finală a **Întrebării 3 - consecințele lipsei de conformare cu acquis-ul** - ramificațiile au fost privite din două perspective; consecințe juridice și sancțiuni și consecințe socio-economice. Analiza generală s-a concentrat pe aspectele juridice și a tratat posibilele litigii generate de lipsa de conformare, pornind de la jurisprudența existentă a CEJ și potențialele puncte slabe ale României. Comunicarea C (2012) 6106 final a CE privind actualizarea datelor utilizate pentru calcularea sumei forfetare și a penalităților cu titlu cominatoriu pe care Comisia urmează să le propună Curții de Justiție în cadrul procedurii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor a fost luată ca referință principală în ceea ce privește calculul cheltuielilor de judecată. Consecințele socio-economice sunt calculate pe baza pierderii beneficiilor care sunt invariabil legate de inițiativele majore ale CE. S-a acceptat ca România, în calitatea sa de nou stat membru, să aibă posibilitatea să susțină că de fapt consecințele administrative (negative) nu echilibrează rezultatul mai degrabă pozitiv care ar putea rezulta din perpetuarea unor situații specifice existente înainte de aderarea la UE, în special în zonele în care ar putea fi în joc competitivitatea, managementul resurselor sau chiar

suveranitatea asupra deciziilor (moneda proprie față de euro, decizia cu privire la bugetul național și deficitul acestuia față de aprobarea ex-ante a bugetul național, mai întâi de către instituțiile UE și doar apoi de către parlamentele naționale, comerțul liber în cadrul OMC față de comerțul preferențial în conformitate cu normele și standardele UE etc.). Cu toate acestea, deși aceste beneficii pe termen scurt ar putea fi invocate de către oricare dintre statele membre, în orice moment, ele nu au fost luate în considerare în această analiză în care accentul cade mai degrabă asupra consecințelor lipsei de atingere a obiectivelor care au fost negociate și convenite și care, prin urmare, reprezintă un standard care trebuie să fie pe deplin respectat de ambii parteneri.

Inventarul și setul de date adunate în primele etape ale proiectului au ajutat la abordarea **Întrebării 4** prin identificarea nevoilor viitoare - adică au expus lacunele de finanțare/intervenție în conformarea cu *acquis*-ul. Analiza realizată la Întrebarea 3 a subliniat neajunsurile înregistrate în ceea ce privește atingerea conformării cu *acquis*-ul și consecințele acestora. De asemenea, cercetarea și discuțiile cu părțile interesate au dus la identificarea cazurilor în care urmează a fi introdus un *acquis* nou, suplimentar, și domeniile în care ar fi necesare investiții pentru realizarea conformității. Constatările și concluziile inițiale au fost dezbătute și îmbunătățite în timpul discuțiilor cu experții în domeniul sectorial. Acestea au constituit apoi subiecte de discuție în *Focus-grupuri* și în *Grupul de experți*.

ANEXA 4 Lista persoanelor intervievate

<i>Nr. crt.</i>	<i>Nume</i>	<i>Funcția</i>	<i>Instituția</i>	<i>Data</i>
1.	Consiliul Concurenței			
	Lucian Stroe	Inspector de concurență	Consiliul Concurenței	24 aprilie 2013
2.	Ministerul Economiei			
	Cătălina Groza	Director General Adjunct	Ministerul Economiei Direcția Generală Comerț Extern și Relații Internaționale	30 aprilie 2013
3.	Autoritatea de Management POS Mediu			
	Alina Iacob	Consilier de Afaceri Europene		08 mai 2013
	Cătălin Gheran	Manager Public		
4.	Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice			
	Iuliana Chidu	Consilier afaceri europene	Direcția Generală Afaceri Europene și Relații Internaționale	08 mai 2013
	Gheorghe Constantin	Director	Departamentul pentru Ape, Păduri și Piscicultură, Direcția de Management și Control al Resurselor de Apă și Piscicole	08 mai 2013
	Elena Mehedințu	Director	Agenția Națională pentru Protecția Mediului Direcția Controlul Poluării și Reglementări	08 mai 2013
	Victor Minchevici	Consilier	Direcția Evaluare Impact și Controlul Poluării	08 mai 2013
	Eduard Fleisch	Consilier	Direcția Gestione Deșeuri și Substanțe Periculoase	08 mai 2013
	Alexandra Ulmeanu	Consilier	Direcția Generală Schimbări Climatice	08 mai 2013
5.	Ministerul Justiției			
	Mihaela Mereuță	Consilier	Direcția Afaceri Europene	13 mai 2013
	Sorin Dima	Consilier al Ministrului	Direcția Juridică	13 mai 2013
	Gheorghiuța Pârvu	Inspector	Departamentul Economic și Financiar	13 mai 2013

Acord-cadru nr. 23/22.08.2011 pentru evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015, LOT 1 – Evaluări Contract subsecvent nr. 6

Evaluarea contribuției Instrumentelor Structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar

<i>Nr. crt.</i>	<i>Nume</i>	<i>Funcția</i>	<i>Instituția</i>	<i>Data</i>
	Adina Dedu	Director	Direcția Investiții	13 mai 2013
	Diana Popescu	Șef Serviciu	Direcția Programe Europene	13 mai 2013
6. Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice				
	Iuliana Chidu	Consilier afaceri europene	Direcția Generală Afaceri Europene și Relații Internaționale	20 iunie 2013
	Daniela Pineta	Consilier	Departament Legislație Orizontală	20 iunie 2013
	Dorina Mocanu	Consilier	Direcția Evaluare Impact și Controlul Poluării	20 iunie 2013
	Carmen Toader	Consilier	Departamentul pentru Ape, Păduri și Piscicultură, Direcția de Management și Control al Resurselor de Apă și Piscicole	20 iunie 2013
	Victor Minchevici	Consilier	Direcția Evaluare Impact și Controlul Poluării	20 iunie 2013
	Luminița Tarchila	Consilier	Direcția Evaluare Impact și Controlul Poluării	20 iunie 2013
	Alexandra Ulmeanu	Consilier	Direcția Generală Schimbări Climatice	20 iunie 2013
	Carmen Vizitiu Cornel Gojnea	Director Consilier	Direcția de Investiții	20 iunie 2013
7. Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice				
	Teofil Gherca	Șef Serviciu, DG Dezvoltare Regională, Direcția Politici și Strategii Regionale, Serviciul Coeziune Teritorială	Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice	02 iulie 2013
8. Ministerul Finanțelor Publice				
	Paula Bănescu Karina Stan Ramona Ciucă	Consilier Consilier juridic Consilier juridic	Direcția Generală Armonizare Legislativă și Integrare Europeană	09 iulie 2013
9. Institutul Național de Statistică				
	Daniela Ștefănescu, Maria Chișinevschi	Director Consilier	Direcția de Afaceri Europene și Cooperare Internațională	22 septembrie 2013

<i>Nr. crt.</i>	<i>Nume</i>	<i>Funcția</i>	<i>Instituția</i>	<i>Data</i>
10.	Ministerul Transporturilor			
	Marin Stancu	Șef Serviciu		24 septembrie 2013
11.	Autoritatea de Management POS Mediu			
	Cătălin Gheran	Director	Direcția Programare și Evaluare	8 octombrie 2013
	Valentin Simion	Manager public	Direcția Generală AM POS Mediu, Direcția Programare și Evaluare, Serviciul Evaluare Proiecte	
12.	Alexandru-Valeriu Binig	Director, Financial Advisory, Energy & Resources, Corporate Finance	Deloitte	22 octombrie 2013
13.	Organismul Intermediar pentru Energie			
	Viorel Beltechi	Director		08 noiembrie 2013
	Ioana Suceveanu	Consilier Afaceri Europene		
	Daniela Ionescu	Consilier		
	Bogdan Vasilescu	Consilier		
14.	Autoritatea de Supraveghere Financiară			
	Raluca Țariuc	Director	Direcția Afaceri Europene și Relații Internaționale	15 noiembrie 2013
	Cristina Dumitrescu	Consilier		